

Minilo je devetnajst let

JANEZ VIDIC se je rodil 20. februarja 1944, na drugi dan zasedanja prvega slovenskega parlamenta v Crnomlju. Preberite spodnji razgovor z mladim »jubilentom«!

Leto 1944. Crnomelj je bil že dolgo »prestolnica osvobojenega ozemlja«.

V času, ko so okrog in okrog še divjali srđiti boji s sovražnikom, v mrzlih dneh sredi zime, 19. in 20. februarja, je v Crnomlju zasedal SNOS, prvi slovenski parlament. Tistokrat je bilo v tem prijaznem belokranjskem mestecu vse en sam miting zmage, narodne zavesti, ponosa in upornosti ljudstva, ki je z lastno krvjo branilo sleherno ped zemlje.

Vse to je že zgodovina, Crnomelj pa precej

drugačen kot pred devetnajstimi leti. »Nikoli si človek ne bi mogel misliti, da bomo v Crnomlju kdaj videli to, kar se je zgradilo po vojni«, menijo Crnomaljšani. Verjamejo napredku, ker so živa priča vsemu, kar nastaja z neuklonljivo voljo in je delo marljivih rok.

Janez, Jožefa, Ljudmila, Ivanka in Anica so se rodili šele pred devetnajstimi leti, zato ne opazijo razlike med nekdanj in danes, ampak pravijo, da mora vse tako biti, ker živimo v času socializma in se

predvsem borimo za boljše življenje. Niso slišali pušk in ne eksplozij granat, lahko pa danes slišijo brnenje strojev na gradbiščih, v tovarnah in drugod. Lepa je ta pesem, vsakodnevni pozdrav, ko hitijo na delo, v šolo in domov. Vsak dan ima drug napev, lepši in bolj vspodbuden.

(Nadaljevanje na 20. str.)

Muhasta zima – težke posledice ostrega mraza

Letošnja zima je presenetila marsikoga, ker je dolga in ostra. Ze lanska jesen je bila tako muhasta kot malokdaj. Zaradi nenavadnih vremenskih razmer v jeseni je ostalo veliko poljskih pridelkov nepospravljenih in zdaj gnijejo pod snežno odejo. Goveda in svinje preživljajo težka trenutke, ker gošpodarji niso imeli ne časa in ne priložnosti pripraviti začasne zaloge nastilja. Tudi pri hrani je živina prikrajšana, to pa zmanjšuje njeno odpornost proti mrazu. Po kletih so zaradi zelo nizkih temperatur – saj je termometer padel tudi na 24 pod ničlo! – pomrzili korenje, pesa, krompir in druge povrtnine. V mnogih domačijah primanjkuje drv, čeprav gošpodarstva niso preveč oddaljena od gozdov. V prihodnje sicer upamo, da ne bo tako ostrih zim, vendar se bo treba bolj založiti, ker hudo raje pride kot dobro.

Karel Kerin

Telefonistki Mija Češnovar in Milka Pinterič na sevniški pošti med rednim dežurstvom. »Linije so v redu, sneg in slabo vreme nista okrnila pogovorov! Julija letos, tako pravijo, pa dobimo avtomatsko centralo!« sta se še pohvalili. Vsak dan opravi sevniška pošta povprečno po 200 medkrajevnih pogovorov. — Ko že govorimo o zvezah, naj pohvalimo v tej hudi zimi tudi vse naše rudarje, železničarje, šoferje, skratka vse uslužbence v prometu in trgovini, da ni prišlo v naših krajih do zastoja v oskrbi!

Trdna odločnost

NA LETNI KONFERENCI ZVEZE BORCEV NOVOMEŠKE OBČINE

Sobotna skupščina ZB občine Novo mesto je imela namen temeljito in konkretno razpravljati o delu, težnjah in pojavih v vrstah te bojovniške organizacije, na drugi strani pa zahtevati popolno priznanje in pravilno vrednotenje vloge v sodobni družbeni stvarnosti. Sodeč po poročilu in zelo razgibani razpravi je bila to ena najboljših konferenc v zadnjem času, kar so potrdili tudi gostje: Niko Silih, član GO zveze ZB NOV, Franc Vrhovšek, član okrajnega zbora ZB, Franc Kotnik, sekretar občinskega komiteja ZK in drugi, ki so spremljali njeno delo.

Uvodno poročilo, ki ga je prebral dosedanji predsednik občinskega odbora ZB tovariš Zdravko Strukelj, je postreglo z vrsto zanimivih podatkov, ugotovitev in predlogov za izboljšanje stanja v organizaciji. Omenilo je prizadevnost vseh krajevnih organizacij ZB in članstva, katerim je treba pripisati vse uspehe v reševanju nalog in problemov. Med najboljšimi krajevnimi organizacijami so bile Orehovica, Straža, Novo mesto (III. in IV. teren), Prečna, Birčna vas, Uršna sela, Bršljin in druge.

Ko je govorilo o vlogi člana ZB, bojovniške organizacije, je poročilo omenilo, da bi morali biti vsi borci res borci za napredek. Morali bi najti ustrezno mesto v družbi in njenem prizadevanju za boljše življenje. To pomeni, da bi se morali boriti priti napakam in težnjam, ki ovirajo

napredek. Se najpogosteje imajo opraviti z odporom proti podružbljanju zemlje in socializacije, ker se je že pripetilo, da je prav nekdanji borec, partizan, stal na čelu odpora.

Družba, ki jo gradimo in utrjujemo, je skupnost tovarišev, zato gospodje pri nas nimajo mesta, je nadalje rečeno v poročilu. Resnici na ljubo je treba priznati, da so nekateri člani ZB, ki so zasedli malce višje položaje, pozabili, da so bili nekdanji tovariši, in so bili večkrat zelo užaljeni, če jih niso ogovarjali z »gospodom«. Pri nas tudi nimajo kaj iskati tisti, ki odhajajo v tujino trošiti svoje moči (pomivat posodo!) in se ponižujejo pred ljudmi, ki so proti našemu napredku in graditvi socializma. Nekatere krajevne organizacije ZB (n. pr. Sentjernej) so ostro nastopile proti takim »posebnem«. Naloga vseh nas je, da v prihodnje to preprečujemo in sproti rešujemo posamezne primere, je podčrtalo poročilo.

Sicer pa je poglavitna naloga borčevske organizacije, da skrbi za svoje članstvo, jim omogoči primerno življenje. (Nadaljevanje na 22. str.)

Logarji krmijo ptice

Logarji straskega gozdnega obrata obiščejo vsak dan okrog 30 ptičjih krmilnic v gozdovih med Srobotnikom, Ljubnom in Rogom in jih napolnijo s hrano. Letošnja zima je ptice hudo prizadela, zato je prav, da jim pomagamo. Voznikom, ki spravljajo les, in ostalim, ki se mudijo v gozdu, pa je naročeno, naj pustijo tu in tam kupčke seno za srnjad in ostalo divjčino, ki ji je preglobok sneg preprečuje priti do hrane.

VREME

OD 14. DO 24. FEBRUARJA

Sredi februarja ohladitev s pogostimi snežnimi padavinami. Nekako od 18. februarja dalje bo v splošnem pretežno jasno in mrzlo, le okrog 21. februarja prehodno snežne padavine z burjo.

Dr. V. M.

„Zares: delo pri strojih je moje veselje“

V rojstni knjigi v črnomaljskem matičnem uradu je z velikimi debelimi številkami in črkami napisan datum: 20.

FEBRUAR 1944; desno od datuma je ime JANEZ VIDIC, v isti vrsti naprej pa rojstni kraj — LOKA 21, podatki o starših, botrih in ostalo.

Janez je bil nemalo presečen, ko sem vstopil. Sedel je pri študentski inbral »Pavliho«.

Za uvod sem ga vprašal: »Se kaj spominjate, kdaj je zasedal SNOS v Crnomlju?«

»Malo.«

»Kdo vam je povedal?«

»Vsakdo nekaj. Največ mama.«

»Kaj ste po poklicu?«

»Za zdaj sem še vajenec, strojni ključavničar. Teoretič.

Gostovanje gledališča »AD HOC«

V ponedeljek, 18. februarja, bo v Domu ljudske prosvete v Novem mestu gostovalo gledališče »AD HOC« iz Ljubljane (slušatelj akademije za igralsko umetnost) z delom Janna Giradoux »AMFITRION 38«. Predstave ob 16. uri (dižaki imajo 50-odst. popust) in ob 20. uri. Predprodaja vstopnic v soboto in nedeljo od 15. do 20. ure in dve uri pred predstavo.

V soboto bo seja ObLO Novo mesto

Na sobotni seji bodo odborniki razpravljali o izvršitvi sklepov zadnje seje, poslušali poročilo komisije za prošnje in pritožbe, poročali o delu poravnalnih svetov, poročilo Zavoda za pravno pomoč, Zavoda za upravljanje družbenega premoženja, Zavoda za kataster in izmero zemljišč, Zavoda za stanovanjsko izgradnjo in Zavoda za upravo pokopališč. Sprejeli bodo odločbo o ustanovitvi Delavske univerze v Novem mestu in potrdili statut Medobčinske zavarovalnice v Novem mestu. Razen tega bodo rešili še več gospodarsko upravno pravnih zadev, premoženjsko pravnih zadev, dali nekaj poroštenih izjav in razrešili ter na novo imenovali več vodilnih uslužbencev v gospodarstvu.

ni izpit sem že opravil, praktičnega pa bom v jeseni.«

»Delate?«

»V BELTU.«

»Zakaj ste se odločili za to stroko?«

»Veseli me delo pri strojih.«

Kaj delate v prostem času?«

»Pomagam doma ali pa igram rokomet. Tudi plavanje gojim. V podjetju imamo aktiv LMS in razne koročke. Ni dolgočas, kdor hoče delati.«

»Kaj bi lahko rekli k temu, da boste vsak čas napolnili 19 let?«

»Kmalu bom moral v vojsko. Sicer pa: kotikor je človek starejši, tem bolj na široko se mu odpro vrata v življenje.«

K PRAZNIKU ČRNOMALJSKE OBČINE: eno najlepših daril v zadnjem času je prav gotovo nova »Osnovna šola komandanta Staneta« v Dragatušu, ki so jo slovesno odprli lani 30. decembra. Na sliki: polkovnik Lado Mišič, ki je v šoli botroval, med nagovorom pred novim poslopjem, ponosom Dragatušcev in vseh okoličanov

RAZMISLJAMO O TITOVH BESEDAH

Pod nogami so tla

Tik pred novim letom je tovariš Tito v svojem govoru v Zeleniku grajal manjši del intelektualcev, ki pozabljajo, da imajo tla pod nogami, ker v svojih blodnjah kar naprej plavajo po zraku in v svoji domišljiji slikajo življenje, ki ga ni in kakršnega večina ljudi tudi ne bi hotela živeti. Na to temo se je povrnili tovariš Tito, ko je na mladinskem kongresu v Beogradu govoril predstavnikom jugoslovanske mladine. Kakor že tolikokrat je tokrat spet dokazal, da pozna življenje, da zna prislubiti njegovemu utripu in da zna odkriti tudi tiste pojave, ki z življenjem naših delovnih ljudi in z našo stvarnostjo nimajo nič skupnega.

Po njegovem govoru v Zeleniku so nekateri hoteli vedeti, kaj je mislil. Niso ga razumeli. Kdo ga ni razumel, je na dlani. Razumeli ga niso maloštevilni jalovi intelektualci, ki gledajo z viška na naše življenje, ker se jim zdi preveč vsakdanje, premalo abstraktno. Toda razumela ga je večina delovnih ljudi, tudi socialistična inteligenca, ki ne stoji ob strani, ampak je vključena v to življenje in pozna vse njegove strani, sončne in senčne, ker ga sama živi. Blodnjaki pa so ljudje, ki od daleč opazujejo življenje in si mislijo, kako bi sami vse bolje opravili, v resnici pa tega nikoli ne poskusijo. Na vse strani delijo recepte, visokodoneče in učene, sami pa se ne

(Nadaljevanje na 5. str.)

Posvet predstavnikov belokranjskih gospodarskih organizacij, članov okrajne gospodarske zbornice, predstavnikov ObLO, občinskega sindikalnega sveta in drugih (5. februarja v Crnomlju) je bil po mnenju udeležencev razgovora zelo koristen za obe strani — proizvajalce in usklajevalce gospodarske politike v okraju Ljubljana. Iz kristaliziralo se je mnenje, da bi moralo biti takih posvetov čim več, zlasti v začetku leta, ko so nekatera podjetja spet zabredla v tradicionalne težave, ki so v več primerih povzročile neuspeh start v novo gospodarsko dvanaestmesečje.

V razgovoru so se privedli deljivi posveta in ostali zanimivi predvsem za uspehe pri januarjem startu in probleme, ki najčešče ovirajo gospodarske organizacije, pri njihovi vsestranski sprostivni. Zanimivo je, kaj so povedali s tem v zvezi predstavniki delovnih kolektivov gospodarskih organizacij.

KANIZARICA — RUDNIK RJAVEGA PREMOMA: Kolektiv si je z letošnjim

planom postavil nalogo, da bo nakopal blizu 90.000 ton premoga. Januarjski rezultat (6.400 ton) dokazuje, da bi rudniku ob koncu leta uspelo priti do tega rezultata, če bi se uresničilo vse tisto, kar imajo v načrtu: dokončati modernizacijo obratov, ustališev delovne sile, povečati storilnost itd. Od kolektiva bo to zahtevalo maksimalne napore in pravega razumevanja.

Še o »AGROSERVISU«

Na članek »Agroservis: s polovico manj sredstev so ustvarili toliko kot prej« (Dol. list — 20. 12. 1962) in na notico »Pojasnilo« (Dol. list — 24. 1. 1963) dajem naslednji odgovor:

Res je leta 1960 podjetje AGROSERVIS sklenilo pogodbo z inž. Kralom iz Ljubljane in z njegovo ženo inž. Vero Moretti-Kral za odkup patenta za sklopke ter s tovarno Jugovinil iz Kastel-Sučurca pri Splitu za dobavo Juvidurcevi, ki naj bi jih uporabljali za umetno namakanje zemljišč. Res je ta posel povzročil podjetju AGROSERVIS približno 20 milijonov dinarjev škode, ker se je izkazalo, da patentne sklopke ne odgovarjajo svojemu namenu, prav tako pa tudi ne cevi, ki niso vzdržale zadostnega pritiska. Te pogodbe pa nisem sklenil na sneedgovoren način, temveč po naročilu ObLO Brežice in po sklepu delavskega sveta in upravnega odbora. Pogodbo sva podpisala računovodja podjetja in jaz kot direktor.

Navedena škoda se je kasneje vsled odprodaje za izdelavo teh cevi nakupljenega materiala in strojev znižala na okoli 6 do 7 milijonov dinarjev, inž. Kral in njegova žena pa sta bila na tožbo podjetja obsojena na povračilo te škode podjetju AGROSERVIS.

Ljudež Vučarjnik

BELT: Letos bodo imeli že za okrog 1,2 milijarde dinarjev brutoprodukta, januar pa so zaključili s proizvodnjo, ki je dala 81 milijonov dinarjev odličkov. Ze zdaj imajo pogodb za 2.000 ton izdelkov, od tega okrog 600 ton za izvoz, izvažati pa bodo začeli v februarju. Ta mesec nameravajo izvoziti za 7.000 dolarjev raznih odličkov. S predvidenimi letošnjimi investicijami v osnovna sredstva (196 milijonov dinarjev) bodo povečali letno proizvodnjo na blizu 4.800 ton odličkov, razen tega pa izvedli vse priprave za nov artikel, ki ga bodo začeli proizvajati prihodnje leto. Največji problem je ozko grlo v konstrukciji, s predvideno razširitvijo poslovnih prostorov pa bo tudi to odpadlo, ker bo omogočena hitrejša tehnična priprava za proizvodnjo.

LIC: Z januarjo proizvodnja (realizacija 7,5 milijona dinarjev) je to črnomaljsko podjetje izpolnilo 4,4 odstotka letnega plana (plan 1963: 125 milijonov brutoprodukta). Kot član izvoznega združenja se bo letos prvič uvrstil med izvoznike.

KOVINAR: Osvojil je proizvodnjo 6-tonskih stiskalnic, škarij za rezanje kovine, škripčevja in ohišja za krožne žage. Letni plan: proizvesti za 100 milijonov dinarjev izdelkov; januarjska realizacija: 8 milijonov dinarjev brutoprodukta. Osrednji problem: pomanjkanje kadra.

V prvih dveh mesecih letošnjega leta smo bili pričr na afriški celini mnogim presenečenjem od vladnih kriz, pomnrečenih zarot do državnih udarov in zaostritev meddržavnih odnosov. Pretekli teden je bila v središču pozornosti mala arabska državica Irak, kjer je iraska vojska nepričakovano izvršila državni udar in zrušila Kasemov režim. Oblast je prevzel Nacionalni svet revolucije, za predsednika republike pa so imenovali Abdela Salema Arefa, bivšega sodelavca Kasema v julijski revoluciji 1958. leta, ko je padla iraska monarhija. Z Arefom sta se sprla in razšla. Pozneje je bil Aref obsojen na smrt zaradi »veleizdaje«, Kasem pa ga je pomiloštil in izpustil na svobodo.

Po bombardiranju obrambnega ministrstva, kjer je bila rezidenca bivšega premiera Kasema, so morale revolucionarne čete »po krvavih spopadih« zломiti odpor Kasemu zvestih vojakov v rezidenči. Kasema so ujeli živega. Posebno vojaško sodišče ga je obsodilo zaradi izdaje načel julijske revolucije na smrt z ustrelištvijo. Obsodbo so izvršili, iraska televizija pa je prenašala ustrelištev Kasema in treh višjih oficirjev.

Znane so težave, s katerimi se je boril Kasemov režim v notranji in zunanji politiki. Kot kaže, so bila ta notranja vrenja nezadržna in je prišlo do izbruha in krvavega obračuna. Kasem je bil razmeroma osamljen, brez trdne politične opore v konglomeratu različnih težanj in nesoglasij v državi. Po uspelem vojaškem udaru so usta-

novili Narodno revolucionarni svet in novo irasko vlado, ki je izdala sporodilo, da bo Irak izvajal politiko neangajiranja in arabske solidarnosti, da bo podpiral osvobodilna gibanja, dosledno upošteval ustanovno listino OZN in se držal mednarodnih sporazumov, ki jih je sklenil prejšnji režim. Iraski zunanji minister Taleb Huscin Šabib je še poudaril, da bo nova iraska vlada sodelovala z neangajiranimi v prizadevanjih, da bi uredili vse večje mednarod-

manifestacije v Bejrutu prepovedala. Značilno je tudi, da je predstavnik Kurdov izjavil, da bodo kurdski uporniki sodelovali z novo vlado, če bo ustanovljena v iraskem delu Kurdistana avtonomna vlada v okviru iraske republike. Kurdsko vprašanje je zelo važno za Irak in če nova vlada ne bo ugodila njihovim zahtevam, bo verjetno podedovala tudi »kurdsko vojno«, ki so jo Kurdi vodili proti prejšnjemu režimu. Nekateri politični opazovalci opozar-

UDAR V IRAKU

ne probleme. Kar zadeva notranjo politiko, je bilo v proglasu poudarjeno, da bo nova vlada urednčila načela iraske julijske revolucije in priznala pravice Kurdom.

V Irak so se začeli vracati iraski politični begunci iz ZAR. Dvajset od 70 beguncev v Kairu jih je bilo obsojenih na smrt, ker so sodelovali v mosulskem uporu poletij 1958. leta ali v atentatu na Kasema. V Bagdad se bodo vrnili iz Kaira tudi nekateri jordanski politični begunci.

Nov iraski režim so doslej priznale vse arabske države, skupno pa več ko 23 držav, med njimi tudi Jugoslavija. Poročajo, da so bile v Jemenu in Kuwaitu manifestacije v prid novemu iraskemu predsedniku Arefu in predsedniku Naserju, libanonska policija pa je

jajo na možnost, da bi iraski državni udar lahko povzročil »verižno reakcijo« novih udarov in nemirov, kar bi pripeljalo na nemirnem Srednjem vzhodu do novih zapletov z nevarnimi posledicami. Predvsem se bojijo, da se ne bi sedanje gibanje razširilo preko meje predvsem na Sirijo, Jordanijo, Saudsko Arabijo in Iran. Sicer je opaziti, da so začeli v nekaterih arabskih državah tudi razni kralji uvajati posamezne postopne reforme, s čimer skušajo blažiti notranja nesoglasja, predvsem pa obvarovati svoje prestole pred revolucijo.

Seveda so vse to sedaj samo še ugibanja ter bi bilo tvegano kar koli napovedovati, kako se bo odvijala v prihodnje zapletena politična igra na spolzkem pesku arabskega prestora.

BELSAD: Nima dovolj strokovnega kadra. Načrti: kupiti dodatno opremo za proizvodnjo sadnih koncentratov. Splošno stanje v industriji te vrste narekuje integracijo sorodnih podjetij.

BETI: Januarjska realizacija: 90 milijonov; letni plan: 1,04 milijona dinarjev brutoprodukta. Usposobili so 4 stroje za izdelovanje čipke iz sintetičnih vlaken. S podjetjem Jugotekstil potekajo dogovori o izvozu bombažnih izdelkov v Afriko.

ČEVLJARSKO PODJETJE »PLANINA«: Januarjska realizacija: 80 odstotkov plana za ta mesec. Težave: iščejo kooperanta, za katerega bi delali.

OPEKARNA: Področje s premerom 50 km je potrošnik njihovih izdelkov. Polovica proizvodnje za naročnike, ostalo za zasebnike. Načrti: opraviti rekonstrukcijo in preiti na izdelavo strešne ope-

ke. Osnovna značilnost za opekarstvo sploh: brez skladow!

BEGRAD: Sklenjenih pogodb je za 160 milijonov dinarjev. Oskrba: črnomaljsko področje in nekateri predeli na Hrvatskem. Pomanjkljivo: mehanizacija.

Zgoščeni podatki so le skope ugotovitve, do katerih so prišli na črnomaljskem posvetu. Podjetja so usmerjena v povečanje proizvodnje, so pa problem, ki ne dovoljujejo polnih zamahov. Vendar je treba pri vsem tem upoštevati naslednje: trg nima sile k temu, da bomo povečali produktivnost in izboljšali kvaliteto. To sta hkrati glavna elementa, ki omogočata obstoj gospodarske organizacije. Od tehničnega kadra, ki ga bo treba še izpopolniti, bomo zahtevali, da opravi notranje izboljšanje v proizvodnji. Investirajmo pametno in uvedimo kontrolo

nad trošenjem sredstev že zdaj, v začetku leta. Le s pametnim gospodarjenjem bomo zadovoljivo izpolnili vse naloge, ki jih nalagajo družba in potrebe.

Gospodarska zbornica okraja Ljubljana bo še večkrat sklicala podobna posvetovanja. Na vrsti bodo tudi pogovori s proizvajalci sorodnih industrij. Neprestani stiki bodo omogočili, da bomo takoj našli pot s stranpoti in se posvetovali. Začetek — črnomaljsko posvetovanje — je bil dokaj uspešen, menili pa so, da bo odslej potrebno razpravljati o enotnem belokranjskem gospodarskem področju.

V Straži že dva bloka

Obrat »Novolesa« in gozdni obrat v Straži sta se dogovorila, da bosta skupaj gradila dva stanovanjska bloka. Gradnjo narekujejo povečane po-

trebe po stanovanjih v Straži, ki postaja pomembno industrijsko središče. S tem pa bi rešili še nekaj drugih problemov. Predvsem bi bilo zelo dobro, če bi v pritličju novih blokov uredili trgovske

Pred združitvijo remontnih podjetij

Te dni potekajo razgovori o združitvi zidarskega podjetja »Remonta« iz Žužemberka, gradbenega obnovitvenega podjetja »Remonta« iz Straže in kleparskega obrata iz Dolenskih Toplic. O združitvi so se delovni kolektivi že izrekli na svojih sejah sta jo potrdila tudi delavska sveta obeh gradbenih podjetij, v kratkem pa bodo o združitvi dokončno odločili na skupni seji delavskih svetov. Glede na razmere v dolenskem gradbeništvu je združitve zelo pametna, ker bo večje podjetje sposobnejše opravljati ustrezna dela po naročilih.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Prejšnji teden je bilo v Ljubljani posvetovanje republiškega izvršnega sveta s predsedniki občinskih ljudskih odborov o aktualnih gospodarsko-političnih nalogah. Podpredsednik izvršnega sveta Janko Smole je uvodoma govoril o nalogah občinskih ljudskih odborov v zvezi s konkretizacijo smernic družbenega plana v občinskih družbenih planih. Med drugim je opozoril, da januarjska proizvodnja in izvoz nista zadovoljiva. Republiški družbeni plan predvideva povečanje industrijske proizvodnje za deset odstotkov. Prognoza za januar pa kaže, da se je proizvodnja povečala za devet odstotkov v primeru z lanskim januarjem, kar pa pomeni, da je za sedem odstotkov nižja v primerjavi s povprečno ravni jo industrijske proizvodnje v drugem lanskem polletju. S takšnim rezultatom ne moremo biti zadovoljni. Čimprej moramo priti na tisto dinamiko, kakršno smo dosegli v lanskem drugem polletju.

Izvoz je padel na 2200 milijonov dinarjev v januarju v primeru s 3,8 milijona deviznih dinarjev v decembru. K večjemu izvozu nas mora spodbujati razmeroma nizek delež Slovenije v skupnem jugoslovenskem izvozu. Lani je od celotne industrijske proizvodnje odpadlo na izvoz le nekaj nad 11 odstotkov, plan za letošnje leto pa računa s 13 odstotki.

Tovariš Smole je opozoril tudi na nalogo, da zagotovi kmetijstvo boljše preskrbljenost notranjega trga. Pri tem se moramo orientirati predvsem na proizvodnjo tistih pridelkov, za katere imamo v Sloveniji potrebne pogoje in ki danes najbolj ogrožajo standard prebivalstva. Ko je govoril o konkretnih akcijah, ki bi morale biti zajete v programih občinskih ljudskih odborov, je omenil tovariš podpredsednik tudi proizvodnjo vrtnin v Čateških Toplicah. Dejal je, da je uspeh pri povečanju proizvodnje vrtnin odvisen tudi od reševanja ta-

kih zadev, kakor so investicije, kvalificirana delovna sila in intervencija stanovanjskih skladov.

Govorec o prepočasnem razvoju trgovine, ki je vzrok za zaostajanje blaga v industriji, je tovariš Smole dejal, da številne analize kažejo številne primere nesmotrnosti koncentracij, ki so pripeljale do občinskega monopolizma tako imenovanih mešanih podjetij. Takšna organizacija ne more prispevati k boljшему razvoju trgovine in k boljшему odnosu do potrošnika.

VISOKA PROIZVODNJA IN IZVOZ, PRORAČUNSKO VARČEVANJE — POGOJ ZA VEČJI ŽIVLJENJSKI STANDARD

V uvodnih izvajanih tovariša podpredsednika je bilo govora tudi o obrti kot pomembnem činitelju v dviganju življenjskega standarda. Potreben je ustrezejši odnos do obrti, zlasti pri obdavčevanju.

DR. JOZA VILFAN: PREDNOST ZAKONITIM NALOGAM OBČINE

Na posvetovanju je govoril tudi podpredsednik republiškega izvršnega sveta dr. Joza Vilfan, ki je med drugim dejal, da moramo posvetiti proračunski potrošnji več analiz in študija. Priporočilo izvršnega sveta priporoča, naj se ne predpisujejo višje lokalne prometne davčine in dodatne davčine na osnovne dohodke, ki bi bile višje od lanskih, če pa so že

previsoke, jih je treba ponovno proučiti. Ljudski odbori naj preprečijo nadaljnje zadolževanje v primerih, ko bremenijo anuitete proračune naslednjih let. Naloga, obdržati proračunsko potrošnjo v predvidenem povečanju največ za 6,7 odstotka, ni lahka — niti za republiko niti za ljudske odbore. V proračunskih ljudskih odborov bodo morale imeti prednost naloge, ki so komunam postavljene kot njihove zakonite naloge. Torej: predvsem državna uprava, šolstvo, socialno varstvo in tako naprej.

VIKTOR AVBELJ: IZBOLJSATI ODNOS MED OBCINO IN PODJETJI

Predsednik izvršnega sveta Viktor Avbelj je v zaključni razpravi apeliral na vse občine, da bi zastavile ves svoj vpliv, da bi že takoj v začetku leta dosegali visoko proizvodnjo in izvoz. Stalen napredok gospodarstva mora temeljiti na materialnih osnovah, na spodbudnosti sistema, na proizvodnih kapacitetah in na organizaciji dela, prav tako pa tudi ne gre zanemariti vloge subjektivnega faktorja. Treba je pogumno izpoljevati takšno notranjo organizacijo podjetja, takšno notranjo delitev sredstev in osebnih dohodkov, ki bo razvila maksimalno pobudo pri izvajanju osnovnih ekonomsko-političnih nalog. Izboljšati je treba tudi odnos med občino in podjetjem, ki naj ne temelji predvsem na zajemanju sredstev, ampak tudi na razčiščevanju vprašanj izvajanja nalog, ki se postavljajo pred podjetja. — Tovariš Avbelj je obširno govoril o nalogah v kmetijstvu in o nekaterih pojavih v kmetijstvu, ko se ne moreto dogovoriti, kdo je glavni činitelj v socialističnem kmetijstvu — družbeno posestvo ali zadruga, kar kaže, da ponekod še ni jasne orientacije. Glede proračunske potrošnje pa je dejal, da bo leto 1963 leto velikega proračunskega varčevanja.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

V Zenevi se je v terek po dvomesečni prekinitvi nadaljevalo delo odbora za razorožitev 15 držav. Na prvi seji je Sovjetska zveza predlagala, naj bi vse atomske države podpisale sporazum, s katerim bi se odpovedale ikorišcaanju tujih zemelj za namestitve sredstev, namenjenih za prevažanje atomskega orožja. Na prvi seji je govoril tudi šef ameriške delegacije Forster, ki je ponovno načel problem sporazuma o prepovedi atomskih poskusov. Dejal je, da ZDA ne morejo sprejeti predloga sovjetskega premiera Hrusčova, po katerem naj bi uvodili dve do tri inšpekcijske letno na kraju samem ter postavili tri avtomatične »crne skrinjice«. Vodja britanske delegacije Godber pa je izjavil pred začetkom konference, da bo Zahod morda pripravljen popustiti v svoji zahtevi glede inšpekcij.

Konec februarja se bo v Varšavi sestala mešana poljsko-jugoslovenska delovna skupina za industrijsko sodelovanje, v prvi polovici marca pa bo peto redno zasedanje jugoslovensko-poljskega odbora za gospodarsko sodelovanje, na katerem bodo razpravljali o sodelovanju v trgovini, o industrijski kooperaciji, znanstvenotekničnem sodelovanju, sodelovanju v turizmu in še na drugih področjih.

Stavka newyorških tiskarjev, ki traja že 67 dni, se bo nadaljevala in ne kaže, da bi se kaj kmalu končala. Tiskarji zahtevajo višje plače in boljše delovne pogoje.

Razdrobljenost ter drugi problemi gostinstva in trgovine

6. februarja so se v Novem mestu sestali predstavniki sindikata gostinskih in trgovskih dejavnosti občin Črnomelj, Metlika, Trebnje in Novo mesto. Sprejeli so sklep o združitvi sindikatov uslužnostne dejavnosti ter izvolili delegate za republiški občni zbor ter zvezni kongres združenega sindikata, ki bo v Beogradu. Razen tega so načeli številne težave, ki tarejo tako gostinstvo kot trgovino v naših štirih občinah.

Združevanje podjetij v svrhu uspešnejšega izpolnjevanja nalog tako v gostinstvu kot v trgovini gre prepočasno. V trgovini so bili zadnje leto v tem pogledu doseženi nekateri uspehi, v gostinstvu pa dalj od razprav ne pride. Pri tem je vloga sindikatov premalo očitna, zato tudi decentralizacija samoupravljanja zaostaja za nastajanjem močnejših gospodarskih organizacij, posebno pa za splošnim družbenim razvojem pri nas. Podjetja še niso prišla pripravljati statutov, to je notranje zakonodaje, po kateri bi lažje urejala notranji razvoj in samoupravljanje.

Dejavnost gostinstva in trgovine se v določeni meri prepleta in je ni mogoče do sledno ločiti. Tako ni moč zahtevati, da trgovina ne bi prodajala nekaterih pijač. Prav tako je koristno, da gostinstvo prodaja turistične spominke in podobno blago. Ze kakih dve leti razpravljajo v Novem mestu o združitvi

vi gostinskih podjetij ob istočasni rešitvi vprašanja zasebnih gostišč. Delj od razprav ne pride, nihče se odločno ne zavzame za korak naprej v gostinski dejavnosti. Tu bi moral biti pobudnik zlasti sindikat. V tem pogledu tudi gospodarska zbornica ni izpolnila pričakovanj. Velik problem predstavljajo za gostinska podjetja zvišane najemnine za lokale. Pri tem so opozorili na očitno krivico, da plačujejo zvišano najemnino podjetja tudi od lastnih investicij, na primer kavarna na Glavnem trgu, rešitve na vložene pritožbe pa ne dobe.

Na Otočcu je edini nočni lokal v novomeški občini. Tu imajo uslužbenci in redni gostje čisto neprilike zaradi nekaterih »gostov« iz Novega mesta, ki prihajajo sem potem, ko zaprejo lokale v No-

vem mestu, ter napadajo goste in uslužbence.

Na splošno tudi še ni urejen delovni čas v gostinstvu. Mnogi delajo po deset in več ur na dan, čisto tudi ob nedeljah. V obratih družbene prehrane pa so razen tega prejemi zaposlenih majhni, zato težko dobe kvalificirane moči.

Zlasti v občini Trebnje do sedaj ni bilo investicij za napredek trgovine, za to je tarazumljivo zaostala za splošnim razvojem. Pri izboljšavi trgovskih lokalov so do sedaj dosegli največ v črnomajski občini, prav tako lahko pokažejo razveseljiv napredek v občini Metlika. Ti dve občini sta dovolj prepričljivi dokaz, da je tudi v trgovini možno doseči več, če se manjša podjetja združijo.

Za vsa trgovska podjetja v vseh štirih občinah predstav-

ljajo problem majhne podjetjske prodajalnice, ki s svojim prometom ne krijejo stroškov poslovanja. Take poslovalnice so zaradi preskrbe prebivalstva potrebne, postavljajo pa se vprašanje, če je druga poslovalnica z aktivnim poslovanjem dolžna prispevati za kritje stroškov poslovanja neaktivne prodajalnice, zlasti če je poslovalnica vsaka zase obračunska ali ekonomska enota.

Ob koncu so podčrtali tole prav gotovo resnično dejstvo: ne v gostinstvu ne v trgovini niso ovira za hitrejše združevanje kolektivov, temveč so poglavitne težave pri vodstvih podjetij. Malo ostra ugotovitev, ki pa prav gotovo ni brez osnove.

Kaj bomo ukrenili za letošnjo zgodnjo košnjo?

Lanskoletna suša je živinorejce močno prizadela. Pridelali so malo krme, zato živini že zdaj zmanjkuje krme in redkokje dobiva razen vzdržnega še proizvodni obrok krme. Pri mnogih kmetovalcih je premalo hrane za plemensko živino, za krave in telice, in tudi mlada živina je že marsikje shirana. Ta kriza pa še ni na višku. Čas do prve košnje lahko izkoristimo tako, da zagnojimo travišča in deteljišča, s čimer lahko dosežemo bujnejšo pomladansko rast. Čim bo sneg malo skopnel, moramo začeti z gnojenjem.

Za travišča bomo porabili gnojnico, ki ji primesimo še superfosfat in jo tako obogatimo z manjkajočim fosforjem, lahko pa dodamo še popolnoma razpadel gnoj, kompost in mešano umetno gnojilo. Deteljišča bomo gnojili s fosfornimi in kalijevimi gnojili, starejša deteljišča pa tudi z mešanim gnojilom, in sicer s tistim, ki vsebuje manj dušika. Nanatančnejša navodila za gnojenje lahko vsak kmetovalec dobi pri kmetijski službi domače zadruga.

Če bomo pravočasno začeli s temi deli, bomo občutno skrajšali krizo v živinoreji. M. S.

BREŽICE: KAJ ČAKAMO?

Povsod razpravljajo o statutih gospodarskih organizacij, po raznih občinah so jih podjetja že začela sestavljati, v naši občini pa nismo storili še ničesar. In to kljub navodilom ObSS, ki jih je izdal 10. decembra 1962, da naj po podjetjih izvolijo komisije, ki naj prično zbirati gradivo in sestavljati osnutke. Treba se je lotiti dela, ne pa čakati na recepte od drugih. Statuti po tujih zgledih ne bodo izpolnili svojih nalog. Z njimi hočemo ravno odpraviti formalizem, do kakršnega pride zlasti, če predpisujemo tuje vzorce. Tako se je zgodilo na primer, ko smo sestavljali pravilnike in so nekateri osnutke celo prodajali...

Če hočemo, da bomo imeli

vsaj v prvem polletju statute izdelane, ne smemo več odlašati. Zavedati se moramo, da jih morajo še temeljito obdelati samoupravni organi in člani ekonomskih enot in kolektivov, treba pa jih bo še dopolnjevali in spreminjati. Občinski sindikalni svet bo v ta namen sklical 16. februarja posvet vseh predstavnikov gospodarskih organizacij

in zavodov, na katerem se bodo dokončno pogovorili o izvrševanju zadane naloge. Izvoljena je bila tudi posebna tričlanska komisija, ki bo spremljala delo gospodarskih organizacij na tem področju. Ne bo sicer sestavljala statutov, vendar bo gospodarskim organizacijam pomagala z nasveti. M. A.

POZDRAVLJAMO VSE KOLEKTIVE V BELI KRAJINI, POSEBNO PA DELOVNE ORGANIZACIJE V OBČINI ČRNOMELJ IN ČESTITAMO ZA 19. FEBRUAR!

OPEKARNA KANIŽARICA ČRNOMELJ

Naučimo se vnovčevati turistično bogastvo!

Tretja redna seja upravnega odbora Dolenjske turistične zveze je bila 7. februarja v Turist hotelu Sremič na Vidmu. Na dnevnem redu je bilo vprašanje obstoja DTZ na dovedanjem področju, priprave na turistično sezono in drugo.

Upravni odbor je sprejel predlog predstavnikov turističnih organizacij in občinskih LO zavaskih občin, predvsem Brežic in Vidma-Krškega, naj Dolenjska turistična zveza deluje še naprej za celotno področje bivšega OLO Novo mesto. Predlog so utemljili s tem, da je to področje v turističnem pogledu enotno in medsebojno povezano, zato ga kaže še naprej obdelovati glede turizma enotno in s skupnimi močmi.

Turistične privlačnosti področja med Kolpo, Sotlo, Savo in Krko so še malo znane, še manj pa izkoriščene. Vzrok za to je tudi v premajhnem zanimanju za povečanje turizma, pomanjkanju misla za turistično propagando, ki je preveč prepuščena samo turističnim društvom. V turističnih informacijah, ki jih redno objavljata tisk in radio-televizija, redno manjka informacij iz Dolenjske. Društva ne dobe podatkov od gostinsko turističnih podjetij, čeravno je znano, da so posebno pozimi zvečine brez gostov.

Prav zategadelj je upravni odbor DTZ sklenil posvetiti vso prizadevanost izboljšanju informativne službe. V ta namen bodo še pred glavno turistično sezono seminarji za turistične informatorje. Na te seminarje bodo povabili prometne miličnike, gostinske delavce, uslužbenice Petrola in druge. Če se bodo odzvali, lahko pričakujemo, da se bodo turistične informacije tudi na tem področju izboljšale. Vsakdo, ki pride v stik z gostom, s turistom ali z izletnikom, bi moral znati povedati, kaj lahko vidi tu in kaj tam, kaj bo dobil v tem kraju, kaj

v drugem, kako daleč je v ta ali oni kraj in kako se pride tja.

Kaže, da bo šel »Vodnik po Dolenjski« vendarle kmalu v tisk. Zajel bo tudi Kočevsko in seve Spodnje Posavje. V tisku je dopolnjen ponatis projekta Dolenjske, Otočca, Vidma-Krškega in Dol. Toplic. Cenik gostinskih uslug, veljaven za letos, je DTZ uspela razposlati že v jeseni. Dokončno je tudi rešeno vprašanje informativnih tabel ob avtomobilski cesti. Table že pripravljajo.

Delovni program DTZ za letos, ki je bil sprejet na seji, predvideva tudi vrsto večjih prireditev, kot na primer belokranjski festival, partizansko srečanje na Rogu, moto dirke v Krškem, Dolenjski turistični teden, konjske dirke v Sentjerneju in druge. Posebno skrb bodo turistične organizacije posvetile zunanji podobi mest in naselij, pa tudi videzu in opremljenosti gostinskih lokalov. Kjer ne bo šlo s prepričevanjem — tega je bilo do sedaj kar veliko — bodo sledili ukrepi občinskih organov.

Turistične organizacije žele, da bi se v vnovčevanje turističnih privlačnosti v večji meri vključilo tudi lovstvo in ribištvo. Priznati je treba, da so ribiči že spoznali koristi, ki jih ima skupnost ob enem z družinami od ribiškega turizma. Pri lovskih družinah gre to nekoliko težje, čeprav je bil tudi pri njih dosežen napredek. Da ne gre hitreje, je delni vzrok v dokaj togi lovski organizaciji in zastareli miselnosti posameznih lovcev, ki smatrajo divjad za svojo, ne pa za družbeno lastnino.

Ne samo od turističnih organizacij in gostinsko turističnih podjetij, od vsakega občana je odvisno, kolik bo naš narodni dohodek od turizma, dohodek, za katerega ni treba žrtvovati niti lesa niti strojev, niti drugih dobrin, ki jih ustvarjamo z naporom. Vnovčujemo zato tisto, kar najlažje damo — tega pa imamo veliko, zelo veliko!

Na sejmišču kupcev dovolj

V ponedeljek, 11. februarja, je bilo tudi na sejmišču živahneje kot na prejšnjih sejmišču. Naprodaj je bilo kar 971 pujskov po 4500 do 7000 din. Od teh so 801 prodali. Ker je bilo kupcev dovolj, so živinorejci s ceno takoj poskočili, sicer ne dosti, samo za kakih 5 stotakov.

V Sani so se v torek začela pogajanja med Jugoslaviijo in Jemenom. Pričakujejo, da bodo razgovori trajali teden dni.

Kmetijska zadruga Črnomelj

vošči in pozdravlja za občinski praznik vse kmetovalce na svojem območju in jim želi v prihodnje še več uspehov!

VLGAJMO TUDI V NAPREJ VSE NASE SILE IN SPOSOBNOSTI ZA NAPREDEK NA GOSPODARSKEM PODROČJU!

KOMUNALNA UPRAVA ČRNOMELJ

NAJ ŽIVI 19. FEBRUAR — PRAZNIK ČRNOMLJA!

Odprto pismo kadilcem

Tovariš urednik!

Ker je Dolenjski list močno razširjen, vas prosim, da objavite to odprto pismo nekadilca kadilcem.

Kadilci in kadilke! Vsak človek je vreden spoštovanja, tudi tisti, ki ne kadi. Zamislite si, kako bi se počutili, če bi nekadilec stopil k vam in vam ugasnil prižgano cigareto. »Kdo si mi upa kruttiti osebno svobodo?« bi nahirullil takega predrzneža in morda bi z njim tudi fizično obračunal.

Sedaj pa malo premislite. Menda si ne domišljate, da je tobakov dim življenjsko potreben vsem občanom. Nasprotno! Gotovo ste razsodni in boste priznali, da bi bili celo sami bolj zadovoljni, če bi se mogli odvaditi kajenja.

Zrak prepojen s tobakovim dimom, je škodljiv. Posebno je škodljiv za človeka, ki mora v poklicu mnogo uporabljati pljuča in govorne organe. Nešteto strokovnih člančkov so že napisali zdravniki o škodljivosti kajenja.

In kakšno je dejansko stanje v naši socialistični družbi, ki hoče upoštevati vsakega delovnega človeka, po zaslugi vas, kadilcev? Zakajeni so vsi javni lokali, zakajeni so delovne sobe v uradih, zbornice v šolah, zakajene so čakalnice, zakajeni so avtobusi in železniški vagoni. Redkokje je videti napis: »Kaditi je prepovedano«, še redkeje kadilci ta napis upoštevajo.

Pred nekaj dnevi sem imel opravke v Ljubljani. V Novem mestu sem se usedel v avtobus. Zadovoljen sem ugotovil, da je spredaj napis: »Kaditi je prepovedano«. Po nekaj minutah vožnje si je sosed prižgal cigareto. Ko sem ga opozoril na napis, se še zmenil ni. Na mojo glasno pripombo, da je od kadilcev škrajno brezobzirno, da vsiljujejo nekadilcem pasivno kajenje in da taki odnosi med ljudmi ne spadajo v socialistično družbo, je cigareto ugasnil, obenem pa je ostro odgovoril: »Ne mešajte v to socializem. Najbrž ste skregani z družbo.« Komentar na take besede je odede.

Osnutek nove ustave postavlja človeka v ospredje. Nikomur ne daje predpavic. Nihčje ni zapisano, da je kajenje dolžnost državljana. Dolžnost državljana je, da vestno opravlja svoj poklic. Ali more prosvetni delavec nekadilcev v zakajeni sejni sobi uspešno sodelovati pri razgovoru? Prepričan sem, da ne. Pogosto pa je posledica, da se mu pri pouku naslednji dan vneme v grlu sluznica, razdražena od pasivnega kajenja pri večurni seji prejšnjega dne.

Zakaj bi morali nekadilci stalno prositi kadilce, naj ne kadijo poleg njih? Tudi nekadilci smo enakoprani občani in imamo pravico zahtevati okoli sebe zrak, ki ni prepojen s tobakovim dimom!

Kadilci! Privoščim vam užitek od prižgani cigareti; nam nekadilcem pa prizanete s tobakovim dimom, kadar smo v poklicnem delu ali na vožnji prisiljeni biti v vaši družbi!

MARJAN DOBOVSEK, Novo mesto

»Ste bili zadovoljni?«

Tovariš urednik!

Pred nedavnim sem hotela obiskati sivojce. Pot me je vodila mimo Senovega. Sneg je naletaval, na cesti pa ga je bilo že toliko, da nisem prišla na cilj. Malce utrujena in

lačna sem prišla na Senovo in zavila v restavracijo.

Ze ob vstopu sem dobila dober vtis. Nisem si še poiskala prostora, ko me že natakarcica prijazno ogovori. Na vprašanje, kaj imajo jesti, mi je naštevala to in ono. Naročim kosilo. Ura je bila že nekaj čez 13, zato na kosilo že skoro nisem več upala. V tem lokalu ni bilo treba čakati kot povsod drugje. Kaj hitro sem bila solidno postrežena. Kosilo je bilo izdatno in okusno. Nisem nameravala opazovati, toda vljudno in nevsiljivo vedenje natakarcice me je pritegnilo.

Ni prijetejnšega za gosta kot vljuden odnos gostincev, kakršnega sem tu doživela. Mislim, da se v to restavracijo gostje radi vračajo.

Ko sem odhajala, sem hotela natakarcici povedati, da sem zadovoljna, a me je prehitela in vprašala: »Ste bili zadovoljni?« Presenetila me je! Tega še nisem nikjer doživela.

Prijazni natakarcici v tej restavraciji se še enkrat zahvaljujem, mislim pa, da bi morali biti vsi gostinski uslužbenci taki!

JOZICA STARC, Izlake

Še o labodih na Krki

Tovariš urednik!

V tistem usodnem dopoldnevu, ko so padli pod brezvesnima strelj labodi na Krki, sem bil v mestu. Ko sem o dogodku razpravjal z nekaterimi lovci in tudi nelovci, so se vsi zgražali nad dejanjem. Tudi številni ogorčeni tem žalostnem in nekulturnem dogodku v zadnji številki Dolenjskega lista pričajo o tem. Moje mnenje je bilo takrat, da bi morala zveza dolenjskih lovcev naglo ukrepati. Kaj je storila za divjad v teh najtežjih časih, ko sta jo mraz in sneg začela uničevati? Poziv prek radia bi bil verjetno dosegel svoj ni dopisi vašemu uredništvu namen in tudi podučil nekatero nevedneže, da labod ni raca ali vodna kokoš, kakršnih na stotine plava po Krki. Mislim, da bi bila dolžnost Dolenjske lovske zveze, da še pred občnim zborom republiške zveze predlaga spremembo zakona o lovu, ki naj bi labode zaščutil. Ta »kraljevska ptica« je že tako redka, da je v nekaterih ribnikih in jezerih srednje Evrope samo še za okras. S takimi spodrsiljajji si bomo pripravili ugled tudi pri neoboroženih ljubiteljih narave, ki jih je na Dolenjskem zelo veliko.

Kdor ima veselje do vstreljanja, ima ravno sedaj veliko prilike streljati razne škodljivce, to so vrane, srake, krugulji itd. Tudi lisice in ostale manjše roparice se potikajo v bližini naseelij. Kako zalezujejo razne roparice plemenito divjad, lahko vidimo po sledovih, ko raznašamo kermo po lovišču. V tako normalni zimi je za pravega lovca najlepša trofejca uplenjena lisica, divja mačka, kuna ali krugulj. Za vsa drugo divjad, pa naj si bo pernata ali dlakava, naj bi veljalo, tudi kolikor je lovski zakon oz. lovopust ne štiti, načelo srčne in lovske kulture.

Kako težke razmere vlada v loviščih, kaže dejstvo, da so samo na obmejnih področjih med gojitvenim loviščem Rog in loviščem topliške lovske družine ter novomeške lovske družine našli 11 poginulih divjih prašičev. In vendar je to najodpornjša divjad naših lovišč! Koliko pa jih je zamedel sneg v raznih vrtačah in graphah, to bomo

Črpajmo izkušnje iz ustvarjalne razprave

Ugotovitev, da je bila javna razprava v osnutkih ustav najbolj množična politična akcija doslej, je resnična, toda preveč splošna. Politični aktiv bi moral podrobneje razčleniti dobre in slabe strani javne razprave na terenu, da bi lahko izluščili iz nje pozitivne izkušnje in jih uporabljali pri bodočem političnem delu. Podrobnejša, a zares poglobljena in objektivna analiza javne ustavne razprave na vasi, v podjetju, v krajevni skupnosti in tako dalje, vsepovsod, koder je v takih ali drugačnih oblikah zajela večje število ljudi, nam bo dala koristne napotke za bodoče delo. Pa ne le glede uporabljenih oblik in načinov političnega dela, ki so bili bolj ali manj uspešni, morda kje tudi neuspešni, ampak tudi glede vsebine obravnavanih problemov, ki so bili v razpravi sproženi, kaj ne pa zmeraj tudi rešeni.

Javna ustavna razprava, ki je komaj za namf, predstavljala bogato zakladnico izkušenj, ki je ne smemo zanemariti. Noben delovni program katere koli politične in družbene organizacije ne bi smel mimo nje, če bi hotel biti zares aktualen in uspešen. Organizacijam Socialistične zveze bi podrobna analiza ustavne razprave lahko pokazala, na katerih problemih je bilo težišče razprave, kaj je ljudi najbolj zanimivo, katera vprašanja so na toj izstopala, ker so v delovnem kraju morda najbolj pereča in še najmanj urejena. Tu bi se lahko najbolj videlo, kam je treba usmeriti akcijo političnih sil, kje mora biti poudarek prihodnje politične dejavnosti. Saj navsezadnje je pomenila ustavna razprava delovni dogovor: ne le pregled dosežene, ampak tudi sprejemane nje novih nalog, premaganje težav, odstranjevanje napak. Vse to pa je bilo le bolj nakazano, skicirano kakor pa že uresničeno. Zato ni mogoče odpraviti zares množičnega, uspešnega, soustvarjalnega dela, ki je bilo opravljeno v javni razpravi, s preprosto ugotovitvijo: dobro je bilo! Še in še se bomo morali vrnati k temu vrelcu pobud, kritik in pripomb, da bi se enkrat, morda bolj zbrano in analitično, soočili s problemi in črpali naloge za bodočo akcijo. Zavedati se moramo, da je bilo v razpravi preveč vsega, da bi lahko o vsem dovolj razmislili in se v vsa vprašanja zares poglobili. Na marsikatero vpraša-

nje, ki je bilo sproženo, smo morda odgovorili površno, nezadovoljstvo, tako da še zmeraj terja odgovor — popolnejši in tehtnejši. Kakšen problem, ki so ga občani odprli v razpravi, se nam je v obilju vprašanj in sestankov morda zdel nepomemben, ko pa bomo bolje razmislili o njem, se bo pokazalo, da je vreden naše pozornosti.

To, kar smo povedali, pa ne velja samo za organizacijo Socialistične zveze. V podjetjih so delavci opozarjali na hitrejšo reševanje odprtih problemov. Kaj pa to pomeni? Da nas glavno delo še čaka. Če je bila kritika konstruktivna in to je v večini primerov nedvomno bila — je treba začeti uresničevati naloge, ki so zrastle iz razprave. Javna ustavna razprava ni pomenila le vzgojo, pojasnjevanje na relaciji: vzgojitelj — objekt vzgoje. Občani, ki so se seveda morali seznaniti z vsebino in duhom ustave, so sodelovali v tej razpravi, pojasnjevanju kot subjekti, kot aktivni soustvarjalci in oblikovalci svoje ustave. Javna razprava je bila lahko resnično ustvarjalna le tedaj, če se ni omejevala le na črko, ampak je bila povezana z aktualnimi nalogami in problemi časa. Delovni ljudje v kolektivih so bili pronicljivi, dovolj bistri, da so lahko marsikdaj ugotovili, da pri njih ne ustreza vse natančno tistemu, kar je zapisano v ustavi. Kdaj pa kdaj so ugotovili celo velik razkorak. In potem so rekli: pri nas pa to in to še ni v redu, takrat in takrat je bila kršena naša ustavna pravica, nagrujemo še zmerom po tarifah, ne po delu... Mar bi bilo po taki razpravi dovolj, da bi rekli samo: pri nas pa je bila zares živahna razprava? S po-

ročilom, ki smo ga poslali sindikalnemu svetu, še nismo vsega storili. Glavno nas še čaka. Zavihati si je treba rokave in napeti vse sile, da bo tudi pri nas v praksi vse tako, kakor je bilo zapisano v ustavi. Če bo kdo rekel, da to ni mogoče, ga bomo lepo poučili ali pa v skrajni sili, če ne bo šlo drugače, tudi odslavili. Ne smemo pa misliti, da nam bo kdo kaj prinesel, češ to vam daje ustava! Nel vse, kar je v ustavi, si moramo ustvariti sami, s svojim delom, odkritostjo, zavzetostjo, nikakor pa ne z brezbrinim zamahom roke.

Na vasi so bile razprave zelo različne. Ze iz samih razprav in vprašanj, ki so jih postavljali kmetje, se je videlo, kje kaj zadruga pomeni in kje se bo morala pomujati, da bi si pridobila potreben

ugled. Toda tudi na območju ene same zadruge so se pokazale velikanske razlike. V nekaterih vaseh so pokazali kmetje zavzetost za napredek kmetijske proizvodnje, za vse, kar je boljše, drugod pa so trmoglavili po svoje, kakor to delajo že desetletja. Kaj naj to pomeni? Mar imamo res tradicionalna območja, kjer sega zaostalost z metri dolgimi koreninami v živo skalo, ali pa smo nekatere kraje malo preveč zapostavljali, se jim izgubali in jih puščali izven »vplivnega« območja zadruge?

V bogati javni razpravi o bodoči ustavi ureditvi se je nakopičilo ogromno pokazateljcev, ki jih je vredno proučevati, ker nam bodo lahko koristni pomočniki pri našem bodočem delu.

F. M.

Naša mala ustava

Med samoupravnimi predpisi delovnih organizacij bodo zavzeli posebno pomembno mesto njihovi statuti, ki jim že osnutek ustave daje ustavnopravni pomen. Nič čudnega, saj prihajamo v obdobje, ko se bo naš pravni sistem razvijal tako, da bo predpisoval samo najbolj pomembne in temeljne okvire, ki bodo zagotavljali enotnost družbenega razvoja, podrobno urejevanje odnosov in problemov znotraj teh okvirov pa bo prepuščal ustreznim družbenim organom.

S tem dobivajo samoupravni predpisi poseben pomen in tisti, ki jih sprejemajo, posebne odgovorne naloge. Zategadelj je posel, ki čaka delovne organizacije ob sestavljanju osnutkov svojih statuten, tako pomemben in odgovoren. Če bodo delovne organizacije hotele doseči to, da njihovi statuti ne bodo samo formalni akti, ki bi obležali v kakšnem predalu, temveč dejansko »mala ustava«, ki bo dajala odgovor in nasvet za vsa važna vprašanja iz življenja nekega delovnega kolektiva, potem se bo treba lotiti sestavljanja te »male ustave« z izredno mnogo postuha in skrbnosti.

Splošnih receptov za sestavljanje statuten delovnih organizacij ni in ne more biti. Izhajati bodo morali iz stvarnih razmer, v katerih živijo in delajo tisti, ki jih sestavljajo in sprejemajo. Zelo važno bo, kako bodo sestavljeni in kako širok krog ljudi bo o njih razpravljala. Ta krog bi moral dejansko zajeti slehernega proizvajalca v neki delovni organizaciji, ki ima pravico pa tudi dolžnost povedati, kako si zamišlja svoje bodoče življenje in delo v tej organizaciji.

Prav so napravili v tistih delovnih organizacijah, kjer so ne glede na to, da še nista sprejeti zvezna in republiška ustava ter statuti občin, začeli s široko razpravo o svojih statutih. Čakanje je nepotrebno, kajti osnovna načela so znana.

Nagrada ne bo...

Nagrade za sodelovanje naših bralcev v anketi, ki smo jo razpisali 24. januarja letos na 4. strani našega tednika, žal, ne moremo razdeliti: odgovoril nam je samo en bralec (iz vrst JLA, ker služi vojaški rok), kateremu bomo poslali lepo knjižno darilo. Denarne nagrade pa smo tokrat prihranili. Kaže, da so bila vprašanja pretežka ali pa marsikdo zaradi lažodnosti ni sege po peresu, čeprav bi na nekaj vprašanj lahko odgovoril. Pa kdaj drugič!

UREDNIŠTVO

Razširjali bodo dejavnost klubov OZN

Organizacija klubov OZN je specialna organizacija in je edina te vrste v Jugoslaviji. Člani organizacije razpravljajo na svojih sestankih o mednarodnih političnih dogodkih na osnovi jugoslovanskih analiz o posameznih vprašanjih in organizirajo razna predavanja. Sama organizacija je precej slabo poznana in si želijo člani vključevati vanjo pionirje, mladince in starejše ljudi, ki se zanimajo za delovanje organizacije. Klubi OZN vzgajajo mlade ljudi v dobre člane naše socialistične domovine, poznavince mednarodne politike in v zavestne graditelje lepšega in mirnejšega sveta. Klube OZN so v Sloveniji ustanovili najprej v celjskem okraju. Prvi klub, ki so ga ustanovili v Beli krajini, je klub OZN na gimnaziji. Kmalu so pomagali ustanoviti podobna kluba tudi na osnovnih šolah v Starem trgu in na Vinici. Zaradi boljše povezave so sklenili ustanoviti občinski center in tako so se pred kratkim sestali zastopniki vseh klubov OZN na nedavni ustanovni skupščini. Skupščine sta se

učeležila tudi predsednik Obk LMS Slobodan Drakučič in predstavnik republiškega centra klubov OZN Ludvik Pertot.

V uvodni razpravi se je tovariš Črnič zavzel za boljšo povezavo med posameznimi klubi v Beli krajini in za sodelovanje med klubi in družbeno-političnimi organizacijami in bi imeli lahko veliko več članov, če bi nas bolj poznali.

Po razpravi se je razvila živahna debata, na kateri so

se predstavniki klubov in šol zavzeli za večje sodelovanje med seboj in za pomoč. K temu bo lahko veliko pripomogel novoustanovljen občinski center, v katerem je bil za predsečnika izvoljen Ignac Črnič, za člane pa Srečko Dragan, Janez Slapnik in vsi predstavniki posameznih klubov v občini.

Občinski center čakajo velike naloge pri utrjevanju samih klubov, pri razširjanju dejavnosti in pri sestavljanju programov. Ignac Črnič

Vsem rudarjem, članom kolektivov v podjetjih in ustanovah in vsemu prebivalstvu Crnomlja z okolico čestita za občinski praznik

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA KANIŽARICA

Pod nogami so trdna tla

(Nadaljevanje s 1. str.)
morejo nič več naučiti, ker se jim zdi, da posebejajo vso pamet tega sveta.

Ko sem razmišljal o Titovih besedah, s katerimi je tako nazorno opisal »tiste maloštevilne jalove intelektualce, ki zlasti v literaturi, slikarstvu, filmu in drugod lebdijo nekje izven naše socialistične stvarnosti in ki so v glavnem nosilci negativnih vplivov iz tujine«, sem se spomnil nekega osebnega doživljenja in pa neke pripovedi. Srečal sem fanta, ki je v svoji »filozofiji« kazal sledove fašizma, anarhizma, socializma, kar je pač kje staknil. Samo to ni bil navaden človek, ampak literat, ki prezira vsa pravila in vsak red. Na dolgo in široko mi je razlagal, kako je neumno življenje, ko je ptiček svoboden, človek pa ujet v spone časa, delovnih obvez, zapovedi in izpolnjevanja. Čez čas je prelomil zvestobo tej »ptičji svobodi« človeka in se zgrozil nad takim redom, kjer si morajo zdravi ljudje deliti dobrine z bolnimi in stari, ki bi morali sami spoznati, da pod tem soncem ni več mesta zanje. Na koncu mi je zdeklamiral svojo pesem, v kateri je listje na drevju selestelo kakor konjska griva. Bil pa je res tudi že čas, da je končal, ker mi je šlo na bruhanje. Na vse to, kar je besedičil, me je imelo samo, da bi mu rekel: »Kupi si glavnik in se lepo počesi!« Toda glavnik je ena ura trdega dela v tovarni...

Neka ženska, delavka, mi je pravila, kaj je nekoč doživela v kavarni. Pri mizi so sedeli »nadebudni mladeniči, ki so na visoki šoli spoznali, da ne sodijo tja, ker so že dovolj učeni. Pri vsej ubornosti štir-

pendije pa otroškega dodatka in sploh študentovskega življenja, za katerega, kakor so rekli, nameni družba premalo sredstev, so se polivali z vinom in napijali boju proti izkoriščanju delovnega človeka, zlasti pa študenta, ki ga odpravijo z desetimi tisočaki stipendije. Ko so še vzkliznili: »Dajte nam svobodo!« jih je delavka vprašala: »Kaj pa bi pravzaprav radi?« Eden jo je začuden pogledal, skomignil z rameni in tlesnil s prsti: »Natakaraica, še en liter!« Popivali so dolgo v noč, eden je poskusil gristi steklo, zunaj so občudovali zvezde, nato pa so šli pisat prozo in pesmi.

To, kar sem napisal, je resnično, toda komaj vredno, da bi delali iz tega problem. Taki primeri zbledijo, če jih primerjam z bogatim, ustvarjalnim delom naše mladine. Bolj zaskrbljujoče je, da taki jalovi intelektualci včasih rišejo življenje, kakor ga živijo in vidijo skoz njihove naočnike brezdelnosti in naveličnosti, na papir, ki ga plačuje skupnost. Na papirju, potiskanem z družbenimi sredstvi, za katerega je bilo treba mnogo trdega in napornega dela, ustvarjajo nekaj takega, kar samo oni razumejo, vsi tisti, ki njihovih del ne razumejo, pa so zanje zaostali in nevedeži, kakor je bilo povedal tovariš Tito.

Zal pa med takimi jalovimi intelektualci ni samo nekaj »faliranih« študentov, ki komaj kaj pomenijo, ampak tudi precej takih, ki vedo, kaj hočejo. Na to vrsto intelektualizma v negativnem smislu je mislil tovariš Tito, ko je dejal, da so to navadno ljudje, ki se zabubijo sami vase in ki gledajo na poja-

je v našem družbenem življenju kritikastrsko. »Oni hočejo nekaj novega«, in če se lotijo pisanja o nekem problemu, delujejo pogosto zelo škodljivo. Navdušujejo se nad tujo dekadentno umetnostjo in literaturo.« »Zlasti naša mladina bi se morala aktivneje boriti proti takim pojavom, ki so tuji našim pojmovanjem in ki zastrupljajo zdravo ozračje v naši družbi.«

Tovariš Tito je o tako imenovanih modernističnih delih, ki nimajo nobene zveze z umetniškim ustvarjanjem, z našo stvarnostjo pa sploh ne, povedal natančno to, kar menijo o taki lažni umetnosti tudi naši delovni ljudje. Res je, da gre včasih pri tem tudi za nerazumevanje in pomanjkanje izobrazbe, toda če vidiš pred seboj platno s tremi packami ali nekaj poševnimi črtami, pa ti skuša dopovedati avtor, da predstavlja to življenje ali rojstvo ali kmeta, ki orje, ali morje ali kaj drugega, se res težko premeša, da ne rečeš katere robate. Ali pa če se »umetnik« z diletom komaj dotakne kamna, ki ga je odkril v kamnolomu, ampak ga pusti skoraj takšnega, kakršnega je našel, in mu da naslov Spočetje, potem se moraš res vprašati, kdo ima več zasluga za tako »umetnost« — delavec v kamnolomu ali kipar.

Ko vidiš, kako so kioski polni »šund-literature«, za katero se še marsikomu izplača stati v vrsti, se nehoče vprašati, ali naša skupnost pri vseh težavah, kadar je treba najti denar za dobro knjigo, za časnik, učbenike in podobno, še zmore denar za tako prazno branje, v katerem ni niti trohice resničnega življenja? In ko kažemo naši mladini filme, ki sproščajo v človeku najnižje nagnone, se mora vprašati človek: ali res moramo vede kviriti našo mladino?

Res je, kakor je dejal tovariš Tito:

»Mislim, da je bilo govorjenja dovolj, da bi morali preiti k dejanjem. Kot smo storili lani ustrezne ukrepe zaradi slabosti, ki so se pokazale v naši ekonomiki, in zaradi določenih moralno-političnih slabosti, tako je treba zdaj ravnati tudi na kulturnem področju. Toda tudi sedaj ni mogoče govoriti o ne-

kakšni kampanji, marveč o nenehnem političnem in ideološkem delu. Ponekod bodo potrebni še nekateri drugi ukrepi. Vendar pa bi sleherni »lov na čaravnice« lahko vsej stvari samo škodoval, saj imamo slabe izkušnje že od lani. O tem govorim tu zato, ker bi želel, da na kulturnem področju odločneje zakoračijo v smer, v katero mora družba, ki gradi socializem.«

B. J.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Anton Kraševc, Maks Molan, Ivan Rolih, Janez Turk, Franc Kos, Rudolf Zagar, Franc Vide, Crtomir Rugelj, Pavla Vončina, Janez Rudman, Aleksander Zupan, Tončka Božič, Niko Sučević, Alojz Drčar, Martin Fistravec, Marko Krštine, Anton Dolinšek, Ignac Lešnjak, Erik Macele, Martin Jerman, Jože Gorenc, Janez Mavsar, Jože Berkopec, Niko Kulovec, Tone Turk, Franc Podražaj, Albin Kozlevčar, Jože Berkopec, Anton Podkrižnik, Milan Kulovec, Anton Božič, Ignac Pavlin, Jože Golob, Jože Korasa, Jože Kulovec, Alojz Avbar, Berto Gričar, Feliks Zupančič, Vinko Rabzelj, Ivan Gregorič, Alojz Smuk, člani kolektiva Industrije motornih vozil, Novo mesto; Anica Liseč, delavka iz Novega mesta.

„Vsemu nakljub“ uspela konferenca

V nedeljo, 18. februarja, se je v dvorani družbenih organizacij v Kandiji zbralo 67 delegatov osnovnih organizacij in članov občinskega odbora ZVVI Novo mesto. Med gosti smo opazili tudi dolgoletnega predsednika GO ZVVI narodnega heroja Franca Kreseta-Cobana, predsednika OLO ZVB Novo mesto Milosa Jančiča in direktorja Zavoda za socialno zavarovanje Novo mesto Miho Počrvina. Po podrobnem poročilu o delu organizacije, ki ga je prebral predsednik tov. Milan Smerdu, se je konferenca obetala razviti v živahen in ploden delovni posvet, žal pa je obete pokvaril nadzorni odbor z dokaj tendencioznim poročilom, s katerim je pokvaril vzdušje in naredil precej škode. Delegati, ki so se oglašili k besedi so bili enodušno mišljenja, da je odveč razpravljati o upravičenosti in zneskih nagrad članom odbora, saj je bila dejavnost odbora prav v preteklem letu živahnejša kot kdajkoli. Razprava je nato počasi prišla načelnaj probleme invalidov, tako da smo ob koncu lahko ugotovili, da je konferenca vsemu nakljub uspela.

Poročilo predsednika tov. Milana Kregarja. V poročilu so bile podrobne našteje vse vrste zaščit, ki jih uživajo invalidi, in v posamezne namene porabljena sredstva. Ugotovitev, da tolikšna skrb družbe terja od invalidov aktivno vključevanje v družbeni razvoj, je vsakelej na mestu.

V organizaciji je bila lani zelo delovna komisija za socialna vprašanja, ki jo je vodila tov. Marija Suhl. Komisija je opravila popis vseh invalidskih družin v osnovnih organizacijah, posrebovala 27 upravičencem invalidski dodatek in 22 klimatsko zdravljenje. Bolniki invalidi v novomeški bolnišnici so bili dvakrat med letom in enkrat za letošnje praznike obiskani in obdarovani. Posebej velja pohvaliti pobudo komisije za obdaritev 82 invalidov, vojnih vdov in mater padlih — za lanski občinski praznik. Materialna sredstva za to humanoprivedev je prispevala SNG iz Ljubljane z brezplačnim nastopom svojih opernih pevcev in baletnih skupin, ker je bilo teh

sredstev premalo, pa sta prisločila na pomoč še Novoteks in ObLO. Z zbranimi sredstvi so kupili po znanih cenah tekstil v Mariborski tekstilni tovarni in Predilnici in tiskarici Maribor, ker sta oba kolektiva z velikim razumevanjem ponudila blago s popustom.

Stanovna komisija ni imela toliko uspeha, odbor ZVVI pa je ugotovil, da bo morala občinska stanovna komisija v bodoče tesneje sodelovati s invalidsko organizacijo. Predlagali so, naj bi ObLO spet uvedel prioriteto listo za dodeljevanje stanovanj.

Občinski vodstvo ZVVI je v preteklem letu lepo sodelovalo s osnovnimi organizacijami, občni zbor slednjih so uspeli, vseh pa so se udeležili predstavniki občinskega odbora ZVVI. Lani so priredili tudi seminar za predsednike in tajnike osnovnih organizacij. Na njem so se pogovorili o enotnem vodenju knjig in kratki sklenili, da se bodo na podobnih posvetih v bodoče zbirali vsaj dvakrat na leto. Osnovne organizacije so lani priredile precej izletov v kraje, znane iz NOB. V razpravi so podarili, da bi kazalo v bodoče prejeti izlete za več osnovnih organizacij skupno. Več delegatov je opozorilo na to, da v naši občini prepozno prirejamo zdravniške preglede za klimatsko zdravljenje, invalidi pa so vabljeni nanj šele v zimskih mesecih. V razpravi so se dotaknili tudi problema prekvilifikacije invalidov.

Deset let dela Inštituta »JOŽEF ŠTEFAN«

Na inštitutu »Jožef Stefana« v Ljubljani so s kratko proslavo označili desetletnico svojega dela. Za gradnjo in ureditev tega inštituta je skupnost investirala v preteklem desetletju okrog 4,5 milijarde din. Glavno delovno področje inštituta je uredništvo programa, ki ga sprejema jugoslovanska komisija za nuklearno energijo.

Na začetku letošnjega leta je inštitut prevzel v okviru pogodb za leto 1963 delovne naloge v višini nad 400 milijonov vrednosti. Skoro vsi instrumenti za uporabo izotopov na raznih delovnih področjih pri nas so že izdelani v tem inštitutu.

„BETI“ - METLIKA

KOLEKTIV OBRATA

ČRNOMELJ

CESTITA ZA OBČINSKI PRAZNIK VSEM DELOVNIM LJUDEM V OBČINI!

Belokranjski invalidi o svojem delu

Z ozirom na predvideno združitve obeh belokranjskih občin je bila 7. februarja v Ormožu skupna konferenca Zveze vojaških vojnih invalidov občine Črnomelj in Metlika. Kljub slabemu vremenu so se izvoljeni delegati iz osnovnih organizacij konference polnoštevilno udeležili. Konferenci je prisostvoval tudi sekretar Združenja borcev okraja Ljubljana tov. Vrbošek.

Iz poročil na konferenci je razvidno, da živi na področju Bele krajine 1034 invalidskih upravičencev, od tega nad 300 osebnih invalidov. V organizaciji ZVVI je vključenih 961 članov v 13 osnovnih organizacijah.

Konferenca je razpravljala poleg doseženih uspehov iz dela in življenja organizacije tudi njene bodoče naloge. Osnovne organizacije kot tudi občinski odbor ZVVI so v pretekli mandatni dobi posebej posebno skrb članstvu. Tako je bilo 52 članom omogočeno klimatsko in ko-

pališko zdravljenje, za kar je bilo porabljenih nad en milijon družbenih sredstev. Tudi kulturno-zabavno življenje se je med invalidi živahno razvijalo, saj so priredili med letom več izletov in družabnih prireditev, kjer so se člani med seboj bolj spoznali in obujali spomine iz vojskih dni. Javne razprave o osnutku ustave se je udeležilo 530 članov, ali nad 50 odstotkov.

Razprava, ki je bila zelo živahna in v kateri je sodelovalo 18 delegatov, je posegla v razna področja invalidskega varstva. V zvezi s tem je bilo danih tudi več predlogov, predvsem s področja zdravstvenega varstva invalidov in borcev. Delegati so bili mnenja, da bi bilo nujno to vprašanje hitreje reševati, predvsem pri tistih borcih in invalidskih upravičencih, ki nimajo brezplačne zdravstvene oskrbe, je pa njihovo zdravstveno stanje precej razrahljano. Dan je bil predlog, naj se čimprej izvrši

sistematični zdravniški pregledi vseh borcev, kar naj bi bilo podlaga za nadaljnje ukrepanje.

Predpisi za pridobitev posebnega invalidskega dodatka so že zastareli in so bili delegati mnenja, da so tukaj potrebne nekatere spremembe pri višini davčnega cenusa. Glede rehabilitacije je bilo poudarjeno, da se osebni

invalidi premalo poslužujejo ugodnosti, ki jim jo daje Zakon o VVI, zato so tudi težkoče z zaposlovanjem invalidov, ker ni na razpolago primernih delovnih mest, ki bi odgovarjala sposobnostim posameznega invalida.

Tudi razprava je pokazala, da oskrba invalidov z ortopedskimi pripomočki zaostaja. V občini Črnomelj je primer, da je invalid II. skupine v februarju 1962 naročil protezo, vendar podjetje »Sočas«, ki izdeluje te pripomočke, po enem letu kljub dva-

kratni urgenci invalida ni poslivala k poskušnji, kaj se le da bi mu izdelala ortopedski pripomoček. Tudi rok trajanja ortopedskega pripomočka je nepravilen, predvsem kar se tiče nožnih protez. Predpis govori, da invalid lahko dobi novo protezo vsaki dve leti. Tu bi morali upoštevati vsak primer posebej, kajti invalidu, ki se manj giblje, bo proteza zdržala tudi 10 in več let, drugemu, ki več hodi, pa se proteza izrablja še pred določenim rokom. Toda nove ne more dobiti, če pa

jo dobi, mora poprej vlagati razne prošnje na pristojne organe zaradi predčasne izdatke naročilnice. Prizadeti se sprašujemo: ali je to sploh potrebno? Saj proteze vendar nihče ne bo prodal, saj je drugi, razen tistega, katerega nadomestuje izgubljeni del, sploh ne more uporabljati.

Glede sodelovanja organizacije ZVVI z organizacijo SZDL je bilo poudarjeno, da se le-to čuti na vsakem koraku in so člani ZVVI razen posameznih izjem aktivno delali tudi v tej družbeno-politični organizaciji. S takim delom bodo nadaljevali tudi v bodoče, posebno pa se bodo angažirali pri bližnjih, volitvah v predstavniške organe ljudske oblasti.

Tudi na proslavo 20. obletnice zasedanja SNOS, ki bo 19. in 20. februarja 1964, se bo organizacija pripravljala celo leto, tako da bo to zgodovinsko obletnico čim bolj svečano pričakala.

Konferenca je ob zaključku izvolila 15-člansko predsedstvo. Želimo mu mnogo uspehov pri delu.

Lofze Stariha

BELT - Črnomelj

VSEM TOVARIŠEM IN TOVARIŠICAM V DELOVNIH ORGANIZACIJAH, NEKDANJIM BORCEM IN AKTIVISTOM NOB, KAKOR TUDI OSTALEMU PREBIVALSTVU CESTITAMO ZA OBČINSKI PRAZNIK!

NOVO MESTO pod lečo predlogov

Kakšno naj bo Novo mesto čez deset in več let, kaj bi bilo treba porušiti, kaj zgraditi na novo, dograditi ali urediti? Odgovore na ta vprašanja skuša posredovati urbanistični program, ki je bil pred nedavnim dan v razpravo prebivalcem Novega mesta. Razstavne prostore so obiskali ljudje različnih poklicev in starosti, resni, pa tudi neresni. Eni so hvalili, drugi grajali, tretji so rekli »bo že . . .«, četrti spet so natresli dokaj osebno pobarvane pripombe. Naposled so bili med obiskovalci tudi taki, lahko bi rekli korajžni, ki so resno napisali to, kar mislijo. Prelitajmo knjigo vtisov in skušajmo razbrati, kaj mislijo Novomeščani o urbanističnem programu, ki naj bi določil razvoj njihovega mesta kot celote in mu dal enovito, moderno podobo.

■ Vsak, kdor je zidal hišo, se najbrž z bridkostjo spominja dni, ko je še nastajala v mislih. V družinskih pogovorih . . . Vsakdo je hotel pritrkati nekaj svojega; koliko žolčnih prerekanj je bilo, preden ste se v družini odločili za načrt. Med gradnjo ste ugotovili, da bi se dalo marsikaj bolje rešiti, če bi prej vedeli . . .

■ Urbanistični program je veliko večja stvar kot načrt za enostanovanjsko hišo. Določiti mora razvoj mesta kot celote in mu dati enovito, moderno podobo. Mesto sestavljajo ulice in ceste, stotine hiš, tovarne, kanalizacija in javna razsvetljava, trgovine in gostišča, bolnišnice in ambulante, otroški vrtci, zabavišča, upravne stavbe, promet in pisani vrvež prebivalcev, živih ljudi. Njim, ljudem, je namenjen program, zato naj oni razpravljajo o načrtu.

■ Razprava je lahko kakršnakoli (knjiga vtisov to, žal, dokazuje). Iz nje pa spoznamo človeka, njegove želje in hotenja, lahko pa človeka tudi ocenimo. Zato smo knjigo vtisov razdelili na štiri poglavja: DROBNJAKARJI, NERESNI, UPORABNI PREDLOGI in KRITIKA. K vsemu smo dodali še komentar. Naj poudarimo, da ne želimo z njim nikogar žaliti, vse Novomeščane pa še enkrat pozivamo, naj v razpravi o urbanističnem programu sodelujejo še naprej in naj se skušajo iz dosedanjih pripomb učiti (to zadnje velja predvsem za tiste iz prvih dveh »poglavij«).

»DROBNJAKARJI«

So ljudje, ki živijo za hišo, košček vrta in solato na tem vrtu. Lahko bi tudi rekli: So ljudje, za katere se je čas ustavil. Toda čas se nikdar ne ustavi, zahteva rast in razvoj, ki morata biti v vsaki naslednji sekundi hitrejša in silovitejša. Morda ti ljudje niso sami krivi, da so takšni. Urbanistični program jih je prizadel, segel je v njihov vrt in solato, grozi jim podreti hišo, zato so osebno prizadeti in takšna osebna prizadetost veje iz njihovih pripomb. Vendar: ko so pisali svoje pripombe v knjigo vtisov, so pozabili na to, da v tej naši stavbi socializma nismo še nikomur vzeli nobene stvari, če to ni bilo potrebno, in da smo to, kar smo vzeli, pošteno plačali ali nudili protivrednost. Posamezni prizadeti upokojenci iz Kandije izjavljajo.

»Ker je parcela številka 337 vrt k. o. Kandija last dveh lastnikov, ograjena z zidom in železno ograjo in ker je problem izkoriščanja človeka po človeku minil, (!) upamo, da se bo upoštevala . . . Prosimo komisijski

ogled na samem kraju, komisijski naj se prepriča, da je po tem planu popolnoma uničen ves vrt . . .« (Dva podpisava).
Drugi primer: »Na vrtovih ob Cankarjevi ulici (med hiš, številkami 22 do 30) predvidena gradnja hiš v vrsti ne pride v poštev za gradnjo, ker bi na ta način stavbe kvarile podobo ulice in celotnega naselja, nam pa zakrivale preostali del vrta in stanovanja. Kar zadeva spodnjo stran zemljišča pod našimi vrtovi, menimo, naj bi tam zidali enostanovanjske hiše, lastnikom zemljišč pa bi s tem omogočili zidanje na lastnih zemljiščih . . . Čudi nas, da nas hočejo utegniti . . .« (20 podpisov prebivalcev iz Cankarjeve ulice).

In še eden: »Hišna številka 21 na Cankarjevi cesti je postavljena na dno vrtače in leži celo nižje kot cesta. Od vseh strani se steka k hiši odpadna voda. Če bi zazidali vrt, ki je ob hiši, bi bila stavba prizadeta. Ali se tu ne morejo upoštevati ideje hortikulturnega društva? Za mojo lokacijo je vsekakor

drugi načrt ugodnejši.« (Prebivalec s Cankarjeve.)

Urbanistični program se ne more ustaviti ob zidani ograji, ob razgledu skozi okno, ob potki na dvorišče

»NERESNI«

»Kaj mislite o ljubki diagonalni Kastelčeve hiše, Lampretove stavbe in Zdravstvenega doma . . .?« (Podpis nečitljiv).

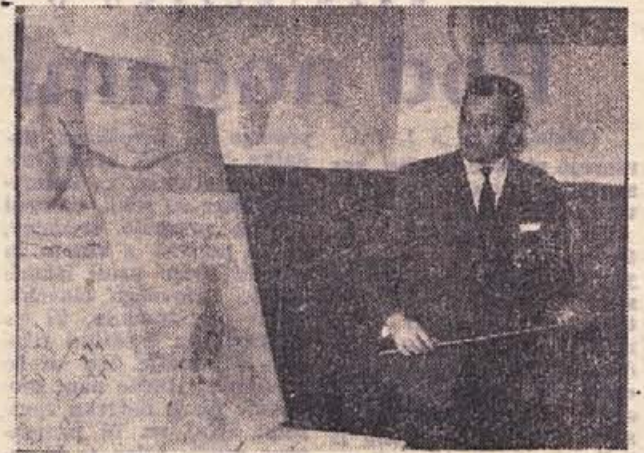
»Vse priznanje urbanistom, našim občanom za dokončno realizacijo svoje zamisli! . . . Plan je tipično naš, dolenski — širokopotezen, neracionalen. Posebno impresionira mišljena obzidava kolonije, pošte in Ragovske ceste . . . Kakor doslej, gremo naprej lahko brez industrije, ponosni na svojo neokrnjeno naravo in — revščino, kajti ta bo omogočila, da bomo realizirali generalni U plan v doglednih 712 letih . . . Če se nam bodo znanjci smejali, smatramo to za novo pridobitev. Zdrav smeh poživlja človeka kot zdrava dolenska šmarnica . . .« (Podpisani: občinski

in vrt. Zares se ne more. V stanovanjskih naseljih (Grm in Cankarjeva) je danes življenjski problem neurejena kanalizacija, tega pa ni moč rešiti brez večjih gradenj, ki bodo dale potrebna sredstva s komunalnim prispevkom. Vrt, ograja in potka ne pomenijo nikomur življenja, neurejena kanalizacija pa lahko ogrozi zdravje in tudi življenja vseh Novomeščanov!

V razpravi tehtamo predloge in misli. Poštena razprava je takšna, ko pretehtaš: tu sem jaz in tam je celota ter se nato odločiš za tisto, kamor se je nagnila tehtnica.

dobrotnik in nearhitekt Jaka Pribil).

Opravlja imamo z neresneži. Obe pripombi dovolj zgovorno pričata o tem, s kakšnim namenom so prišli nekateri (k sreči so to redke izjeme) na razstavo. Mar je vredno tem ljudem pripovedovati o nalogah, ki jih zastavlja urbanistični program? Dokazovati, da želimo s programom odpraviti »linije«, ob katere se spotikajo, in zaostalost, podedovano iz preteklosti, ko smo res gradili »tja v tri dni?« Jaka Pribil si prav gotovo ni oglel razstavo dovolj natančno, saj bi sicer ugotovil, da se program zelo podrobno ukvarja s problemom industrije. Napak meni, če sodi, da mora Novemu mestu dati industrijo urbanistični program. Ze 17 let gradijo

Inž. arh. Danilo Lapajne razlaga prebivalcem terena Kandija osnutek urbanističnega programa Novega mesja. Tako se razstava o urbanizaciji našega mesta nadaljuje na terenskih sestankih Socialistične zveze; najbolj je doslej uspela pretekli petek zvečer v Kandiji

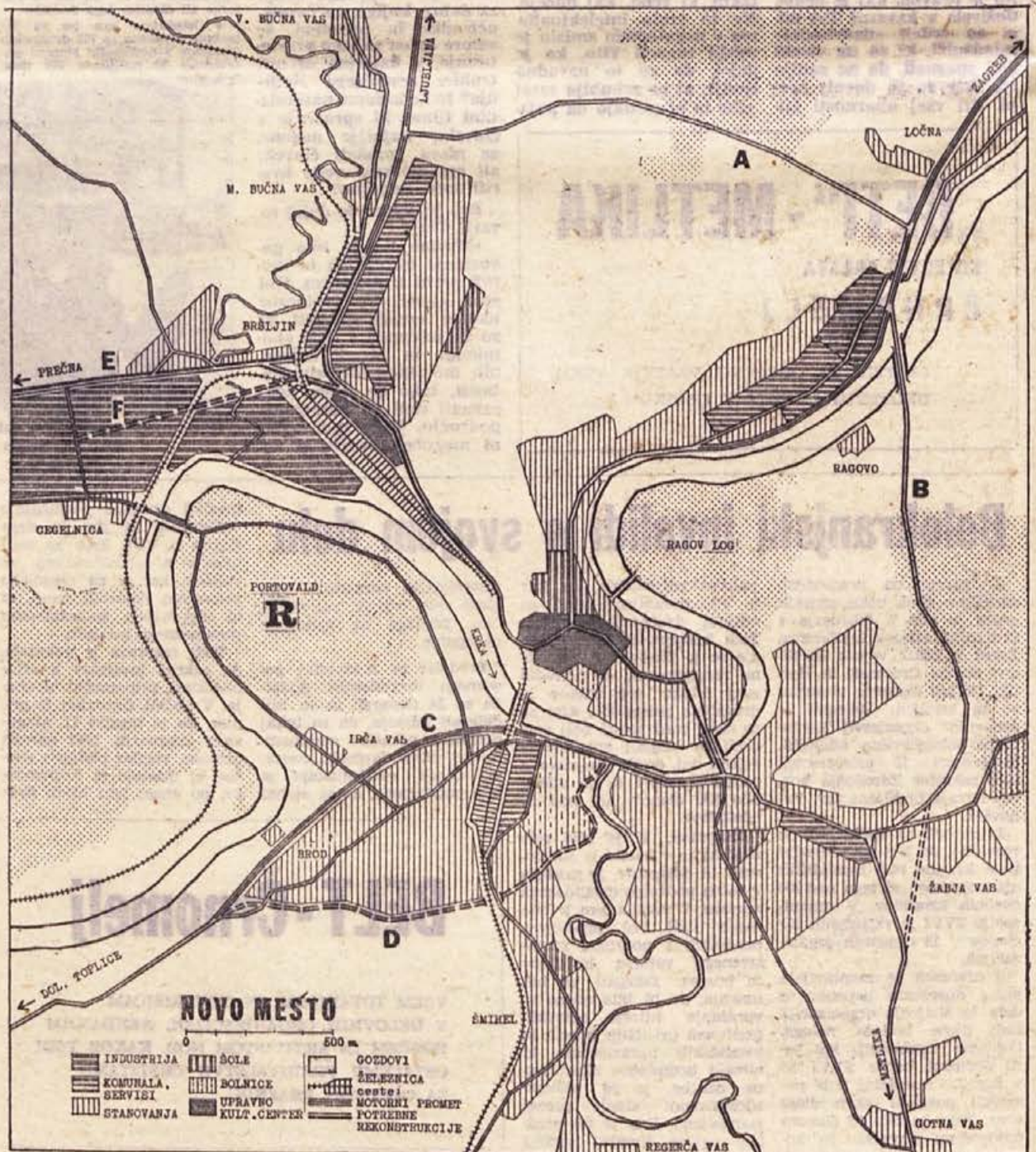
to industrijo delavci po tovarnah, k njim naj gre, pa mu bodo povedali, kako raste, kako je vsak dan večja, kljub težavam in znoju, ki teče z dlani in obrazov! Jaka Pribil se je sramoval izdati svoje pravo ime, zato se je skrival pod vzdevkom. On in ostali njemu podobni naj bi se raje ukvarjali s tem, v kolikšnem času bodo dozoreli za resno razpravo. Morda se jim bo uresničila želja, da se bodo čez 712 let

znanjci res smejali, ko bodo prelistovali knjigo vtisov prvega urbanističnega programa. Toda smejali se bodo opazkam Jake Pribila in njemu podobnih, ker bodo z enim samim pogledom skozi okno lahko objeli urejeno mesto, ki bo do takrat zraslo v precejšnjo meri prav po zaslugi prvega urbanističnega programa. Ta bo pretrgal s preteklostjo, z brezsilnimi gradnjami in segel na marsikateri vrt.

UPORABNI PREDLOGI

»Na skupnem ogledu urbanistične razstave Novega mesta smo predvsem člani Društva gradbenih inženirjev in tehnikov mnenja, da je razstava pripravljena skrbno in nazorno prikazuje zazidalne rešitve . . . Potrebno je temeljito preštudirati industrijsko središče v Bršlinu, zlasti ekonomsko in tehnično možnost komunikacij, ki bi

povezovala skupine industrijskih objektov. Možnosti za rešitev cestnega omrežja na področju bolnišnice v Kandiji je treba dosledno preštudirati. Nehote se vsiljuje misel, da je navidezno težka rešitev ob Krki najcenejša, dobro rešuje vprašanje komunikacij in ima prometne in turistične prednosti . . . Kulturni center je

Kako bo s prometom v Novem mestu?

Sestavni del urbanističnega programa Novega mesta je tudi predlog za rešitev prometnih poti v mestu in okoli njega. Tudi o tem je tekla beseda pretekli teden na sestankih, kjer je razlagal osnove urbanističnega programa njegov avtor inž. Danilo Lapajne. Danes objavljamo njegovo skico s predlogi za izpeljavo prometnih žil v mestu:

- A — Predvidena cesta, ki bi povezovala Bršlin in Ločno; olajšala bi promet industrijskega predela proti Zagrebu. Namenjena bi bila tudi vprežnemu lokalnemu prometu, njena izgradnja pa je predvidena šele v drugi fazi uresničevanja urbanističnega programa.
- B — Povezava Ločna—Zabja vas. Obvozna cesta za tranzitni promet iz ljubljanske in zagrebške smeri proti Metliki in Dolenskim Toplicam. Zaradi nujnih potreb bo treba to cesto zgraditi že v bližnji bodočnosti; novi most čez Krko je predviden med vasjo Ragovo in Grabnom.
- C — Predlog za izpeljavo ceste mimo bolniškega kompleksa proti Dolenskim Toplicam (ob mostu čez Težki potok, severno ob »moški« bolnišnici in severno ob robu naselij za kandijsko postajo).
- D — Varianta za isti odsek ceste po predlogu »C«. Izpeljana naj bi bila ob južni strani.
- E — Predlog za rekonstrukcijo ceste od glavnega kolo-dvara v Bršlinu proti Prečni, ki naj bi hkrati prevzela že promet industrijske cone.
- F — Predlog za posebno »industrijsko« cesto.
- R — Rezerviran prostor za gradnjo potem, ko bodo vse predvidene stanovanjske površine pozidane.

pravilno izbran... (Društvo inženirjev in tehnikov, Novo mesto)
 »Ce nam narava sama ne dovoli reda, zakaj ji ga ne bi vsillili mi? Poglejmo, kako je inž. Grein izpeljal izgradnjo naselja Majde Silc ob Ragovi cesti! Teško bi našli človeka, ki bi ga ne impresionirala smiselna, prijetna razporeditev tega naselja... Kanalizacije nima tri četrtine mesta. Izdelajmo dobre kanale ter si izbijmo iz gla-

izvajanje urbanističnega programa,« pravi nekdo v knjigi pripomb in se zavzema za to, da bi upravni organi komune skupaj z občani večkrat razpravljali tudi o investicijah v te gradnje.
 Na straneh knjige vtisov bomo našli mnoge pripombe, ki jih ne bi smeli kar tako prezreti. Ko piše o gradnji štiri ali večstanovanjskih blokov, pravi inž. P. N.: »Zaradi slabe politike projektiranja povzročajo sedanji način grad-

reševalo na hitro,« se zavzema drug obiskovalec. »Zato bi bilo napačno, če bi osnutek programa že zdaj dobil zakonsko moč. S programom v široko razpravo!« pravi na koncu svojega razmišljanja.

Nedvomno so bili mnogi predlogi, ki smo jih omenili, zelo umestni, to pa pomeni, da razprave o urbanistični ureditvi Novega mesta še ne more biti konec. Po predlogih in pripombah bo treba še enkrat sesti za projektantsko mizo in preštudirati posameznosti.

KAJ JE RAZPRAVA?

Samo majhen del tega, kar so napisali obiskovalci, smo zbrali v našem sestavku. Naj dodamo še to, da je zelo majhen del obiskovalcev svoje vtise vpisal. O urbanizaciji Novega mesta in o urbanističnih načrtih je bilo v Novem mestu doslej že veliko govora. Razprave resda niso bile javne, ker pač ni bilo pogojev zanje. Zdaj imamo pred seboj razgrnjene načrte, ki so plod dolgotrajnega in napornega dela. Dani so nam v razpravo. Predvsem pogrešamo mnenj o tako zvanih variantnih

Razprave o urbanističnem načrtu Novega mesta se je v petek zvečer udeležilo v dvorani družbenih organizacij v Kandiji kakih 120 prebivalcev. Pazljivo so poslušali predavanje, v katerem je avtor urbanističnega programa — domačin inž. arh. Danilo Lapajne — najprej razložil pomen urbanizacije v sodobnem življenju, nato pa je razgrnil prednje osnove programa, ki ga je tolmačil tudi s pomočjo skic, risb in grafikonov. Ljudje so avtorju programa postavili tudi več vprašanj in tako spoznali, kako naj bi se mesto razvijalo v prihodnjih desetletjih.

ŠE ENKRAT VABIMO: SODELUJTE!

obravnavamo bomo vsi lahkini sro pritrtili, saj bo zaslužil naziv razprava! Presejal bo skupne želje in potrebe sedmih tisočev Novomeščanov in se ne bo ustavljal ob ozkih interesih posameznikov, ne ob zlobnih opazkah redkih ozkosrčnežev!

Ne bo škodilo, če spet ponovimo to, kar smo o urbanističnem programu Novega mesta že nekajkrat povedali. Ne pozablajmo, da je plod dolgotrajnega in napornega dela strokovnjakov! Program določa smernice za rast in razvoj našega mesta kot enovite celote v bodočih desetletjih. Rešuje problem prometa v mestu, ki je zlasti v zadnjih letih postal pereč zaradi ožine mestnih ulic in cest; zastavlja razvoj industrije v posebej določenem območju, ker lahko sicer industrija ovira razvoj posameznih mestnih predelov; določa območja, na katerih se bo razvijala sodobna stanovanjska gradnja, ter hkrati rešuje problem javnih ustanov in javnih komunalnih naprav (kanalizacija, vodovod, trgovina, obrt, varstvene ustanove, upravne zgradbe, kulturne ustanove, šole itd.). Strokovnjaki, ki so program sestavljali, niso pozabili na starodavno podobo našega mesta in na posebnosti, ki

jih velja ohraniti, ter so skušali ohraniti neokrajene tudi naravne lepote z zaščitenim pasom ob Krki.

Kolikor je znano, se je Socialistična zveza v posameznih mestnih predelih že odločila prevzeti pobudo za nadaljnjo razpravo o programu v svoje roke. V neposrednem stiku s strokovnjaki, ki so sodelovali pri izdelavi programa, bodo Novomeščani lahko na ta način zvedeli — ali pa so že — vse tisto, kar jim morda pri ogledu razstave ob samih skicah in skopih napisih ni bilo jasno. Oglejte si načrte in pripravite vprašanja za razpravo v vaši organizaciji Socialistične zveze! Bodimo temeljiti, kajti v naših rokah je razvoj našega mesta v prihodnjih desetletjih, vsak izgovor o tem, »da nismo vedeli, pa bo odveč in zaman, če bomo priložnost, ki se nam nudi, zamudili!

IVAN ZORAN
MILOŠ JAKOPEC

ve, da bo Krka še kdaj tako čista in zelena kot v Kettejevih pesmih. Stvarnost zahteva svoje. Industrija je edina osnova za zdrav in nagen razvoj mesta, zato je ne skušajmo izriniti dalj od mesta. Gradnje industrijskih naselij ne bo mogoče zadržati. Podprimo vse iniciative, kadar se ponudi možnost ekonomskega investiranja v nove industrijske objekte... Ne smemo prezreti konkretnih pripomb in predloga predsednika IS tovariša Avblja, ki je poudaril predvsem sistematično ureditev starega mestnega jedra. (Za sindikat kovinarjev XY).

»Nihče ne more bolj ceniti razstave kot geodetski strokovnjaki, ki smo že pri izdelavi geodetskih osnov opazili mnoge težave, s katerimi se bo treba spoprijeti pri reševanju novomeškega urbanizma. Menimo, da bi bilo potrebno tranzitni promet preusmeriti na ragovski most, zlasti zato, ker bo gorjanska cesta po rekonstrukciji mnogo bolj prometna, »menijo člani Društva geodetskih inženirjev in geometrov v Novem mestu.

Slabše so se odrezali z obiskom prebivalci terena Center, saj jih je prišlo na zanimivo in koristno predavanje o urbanističnem programu v petek zvečer komaj kakih 40. Za čuda malo je bilo ljudi iz Kolonije, čeprav je zanje program še posebno zanimiv! Bo pa raje spet doma več uganjanja in stikanja glav, kajne?

KRIKA: iz prakse naj izginejo (vse) izjeme!

»Urbanistični program Novega mesta — potreba časa in hitrega razvoja dolenskega središča — vabi k razmišljanju in ukrepom,« je nekdo zapisal na prvih straneh knjige pripomb. »ObLO naj bi zagotovil disciplinirano uresničevanje vseh podrobnosti, zlasti v prvem obdobju, ko morda ne bo dovolj sredstev, da bi uresnili vse bogate zamisli pro-

grama. Ze zdaj, žal, posamezne (tudi novejšje!) gradnje zelo kazijo mestno podobo in harmonično ubranost naselij, ki nastajajo. ObLO naj dosledno upošteva načela, ki jih postavlja študija o urbanistični ureditvi. Iz prakse pa naj izginejo »izjeme«, ki rušijo enotnost načrtne izgradnje mesta!«
 »Prenehati moramo z dosedanjjo prakso, ko se je vse

predlogih. Urbanistični program namreč nudi za nekatere probleme po več rešitev hkrati. Nam, prebivalcem mesta je dano, da pametno presodimo, kateri predlog je boljši.

Vsakovur izmed nas bi se zdelo za malo, če bi se kdo norčeval iz hišice, ki jo gradimo. Tudi naše mesto je hišica. Novomeščani pa smo njeni lastniki in stanovalci. Pravkar smo se prepričali, kako se posamezniki skušajo norčevati iz tega, kar smo zgradili z muko in pritrjevanjem skozi stoletja in desetletja, zlasti pa v povojnem času, in iz tega, kar name ravamo graditi v bodoče.

V večstanovanjski stavbi si ne more nihče lastiti pravic do skupnega stopnišča, dvorišča in ostalih skupnih naprav ter prepovedovati ostalim stanovalcem uporabo leteh. Celotne mestne površine so skupna last nas vseh, Novomeščanov. Majhne so, marsikaj smo pozidali že doslej narobe, zato je čas, da s tem prenehamo. Zato se ne moremo ustavljati ob vrtičkih, ob poteh na vrtove, ob razgledu in podobnem in moramo, ko razpravljamo o programu, upoštevati potrebe, iz katerih je zrasel, ter namene, ki jih zastavlja. Gledati in ocenjevati širše — to naj bo naše geslo.

Mnogi Novomeščani so izrazili svoje pomisleke k programu na dostojen, resen način. Za takšne opombe smo jim lahko hvaležni. Polpolnoma drugačna čustva pa prevečajo človeka, ko zasledijo v posameznih opazkah očiten posmeh ali pa težnje po uveljavljanju zelo ozkih, polpolnoma osebnih interesov. Javna razprava naj bo sito, skozi katerega bomo presejali osnutek programa in ga izpopolnili. Takšnemu načinu

DOLGA IN OSTRA ZIMA JE PREBUDILA LAČNE IN PREZEBLE MEDVEDE

Strupena zima je napravila na področju Suhe krajine občutno škodo na divjačini. Močno je bila prizadeta divjad, posebno pa zajci, ki so zaradi visokega snega postali plen reparic in brezvestnih ljudi. Mraz ni prizanesel divjim praščicem. V vasi Smuka so našli krdele zmruženih divjih praščic. Lovske družine so pričele s po-

kladanjem hrane, da bi tako ohranile jelene in srnjad. Pa tudi dobri ljudje pokladajo hrano, da bi tako ohranili čimveč divjačine.
 Blizu Sardinje vasi pri Dvoru se je 7. februarja prebudila medvedja družina in se napolnila po cesti proti Ajdovcu. Nasproti jo je primahal lovec Stefan. O jej! pa brez puške. Dejal je, da mu je

precej strahu zlezlo v kosti. Hitro jo je ubral proti domu...

V okolici Gradenca se je pojavila večja tropa lačnih jelenov, ki po samotnih kozoletih pobirajo hrano.

Kakšno škodo bo napravila letošnja zima divjačini, se bo videlo šele spomladi, ko bo skopnel sneg.

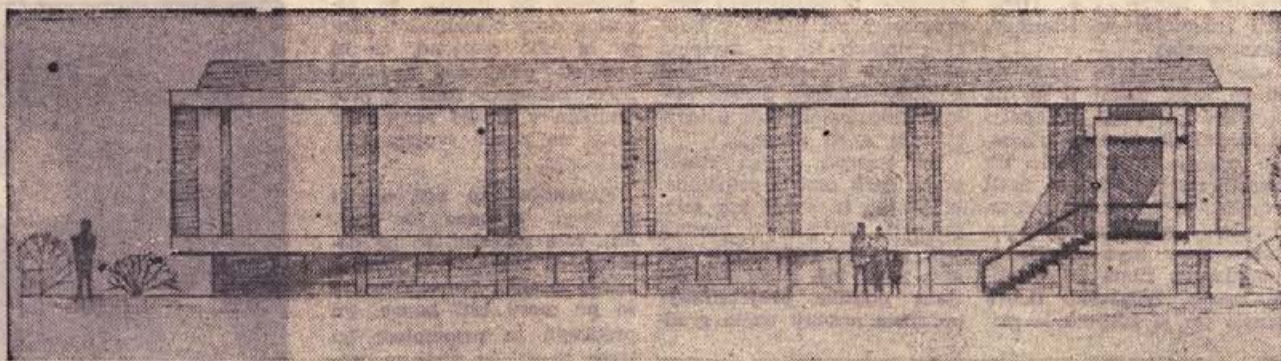
Te dni ob Krki v Novem mestu (Foto: Polde Grahek)

Kakor je otvoritev Dolenjskega muzeja leta 1953 kot osrednje dolenjske muzejske ustanove pomenila velik dogodek ne samo za Novo mesto, temveč tudi v slovenskem merilu, tako tudi začetek gradnje Dolenjske galerije v Novem mestu pomeni mejnik v kulturnih naporih Dolenjske. Ze kmalu po otvoritvi muzeja je bilo jasno, da so sedanji muzejski prostori pretesni, da bi v njih razstavili vse zbrane umetnine, arheološke izkopanine, dokumente in gradivo iz obdobja NOB, etnografske premete in izdelke umetne obrti. Res je novomeški muzej kompleksnega tipa, ki zbira gradivo iz vseh naštetih področij, vendar ga je novopridobljeni material po otvoritvi kaj kmalu zatrpal. Stvar postaja zaradi pomanjkanja ustreznih razstavnih in depoj-skih prostorov vse bolj pereča in lahko v skrajnem primeru pripelje do tega, da muzej ne bo več hiša s poučnimi razstavnimi prostori, temveč navadno skladišče muzealij! Poleg tega pa bodo že zbrani predmeti zaradi neustreznega shranjevanja dokončno propadli. Zato se je pred skoraj desetimi leti rodila želja po umetnostni galeriji v Novem mestu, ki naj bi v lastni zgradbi hranila in razstavljala umetnine predvsem s področja Dolenjske. Iz leta v leto je postajal prostor v muzeju vse bolj tesen, želja po galeriji vse večja in glasnejša.

Da bi ohranili stik z živo upodabljačo umetnostjo in njenimi ustvarjalci, je Dolenjski muzej v zadnjih desetih letih, včasih za ceno precejšnjih žrtev, priredil v svojih prostorih vrsto umetnostnih razstav. V tem času se je v muzeju zvrstilo 19 likovnih in zgodovinskih razstav, v študijski knjižnici pa 5 umetnostnih razstav. Večkrat smo prav s čudežno improvizacijo uredili razstavo z željo, da Novomeščanom in Dolenjcem predstavimo novega likovnega ustvarjalca. Veliko število obiskovalcev, posebno odlično so bile obiskane vsakokratne otvoritve razstav (mimogrede naj omenim, da ljubljanske otvoritve razstav po navadi nimajo tolikšnega obiska), nam je bilo dokaz, da si dolenjska publika želi takih kulturnih manifestacij. Marsikaterega likovnega ustvarjalca, ki je ponudil svojo razstavo, pa je včasih morala uprava muzeja s težkim srcem odkloniti, ker razstava zaradi hudega pomanjkanja prostora ni bila izvedljiva. Pokazalo se je, da likovniki iz Slovenije in iz drugih republik želijo razstavljati prav v Novem mestu, česar pa jim nismo mogli vselej izpolniti. Zaradi takih in podobnih težav je vse bolj in bolj zorel načrt o samostojni Dolenjski galeriji.

Ze ob koncu leta 1960 je uprava Dolenjskega muzeja pripravila idejni program bo-

doče galerije, ki je lahko služil projektantu kot osnova za njegovo načrtovanje. Kljub izdelanemu programu in idejnim skicam pa še vedno ni bilo jasno, kdo bo gradnjo galerije financiral. No, tudi tu se je našla rešitev. Sklad IRS za pospeševanje kulturne dejavnosti vsako leto razpiše natečaj za financiranje različnih kulturnih akcij trajne vrednosti, s pogojem, da so pri financiranju takšne akcije soudeležena tudi sredstva bodisi okrajnega ali občinskega ljudskega odbora ali kakih drugih krajevnih podjetij itd. ali več teh skupaj z določenim procentom. Tako se je preteklo leto Dolenjski muzej kot investitor udeležil omenjenega natečaja z načrtom gradnje Dolenjske galerije in — uspel. Seveda mu je pri teh naporih bil v pomoč finančni prispevek ObLO in OLO Novo mesto, posebej še prizadevnost članov bivšega oddelka za družbene službe pri OLO Novo mesto s tedanjo podpredsednico Vilmo Pirkovičevno na čelu. Moralna podpora merodajnih novomeških forumov pa je bila enodušna. Republiški sklad je po vsestranskem pretresu odobril sredstva za gradnjo galerije v Novem me-

Inž. Franc Filipčič: Zahodna fasada Dolenjske galerije z vhodom

sto skrbela za primerno osvetljavo ob večerih in mračnih dneh. V tej veliki dvorani bo urejena stalna zbirka dolenjskih umetnin v časovnem zaporedju, od gotskih spomenikov do sodobnih umetniških stvaritev. Poleg razstavnega prostora je v zgornji etaži predvidena še vhodna veža z garderobo, blagajno in bralnimi kotičkom ter pisarna. V spodnji etaži, v katero bodo speljane stopnice iz avle, pa bo manjši razstaveni prostor za občasne umetnostne razstave. Na ta način bo Novo me-

sto, ki nastaja na Dolenjskem. Galerijska zbirka se bo delila na tri glavne oddelke: a) od srednjega veka do 19. stoletja, b) od 19. stoletja do nastopa moderne c) moderna in sodobna umetniška ustvarjanja.

Iz navedenega je jasno, da bo imela galerija dvojno funkcijo: 1. v zgornji, veliki dvorani bo stalna zbirka umetnin, ki jo bo vodstvo galerije samo izpopolnjevalo in bogatilo, po vzorcu velikih galerij; 2. v spodnji, mali dvorani pa se bodo v teku leta zvrstile številne občasne raz-

ske galerije, do njene zgraditve pa te umetnine visijo po sobah obeh upravnih poslopij. Daljnovidna kulturna politika, ki se danes bogato obrestuje! Drugi važen fond je že obstoječa zbirka umetnin v novomeškem muzeju, ki bo prešla v galerijo. V bodoče pa se bo galerijska zbirka množila z nakupi, darili in volili. V izjemnih primerih bodo razstavljene tudi izposojene umetnine. Po dograditvi in otvoritvi bo Dolenjska galerija v Novem mestu postala poleg Moderne galerije v Ljubljani ter Umetnostne galerije v Mariboru (in Gorjupove galerije v Kostanjevici) četrta galerija z lastno zgradbo in stalnimi zbirkami v Sloveniji! (Galerija v Piranu prireja samo občasne razstave). Slovesna otvoritev Dolenjske galerije naj bi se izvršila ob letošnjem občinskem prazniku. Ta otvoritev bo prav gotovo kulturni dogodek prve vrste, saj je to prva galerijska zgradba v Sloveniji, ki je bila zgrajena po osvoboditvi!

Poslojce galerije bo stalo na vzhodni strani že obstoječe muzejske zgradbe ob skrajnem robu muzejskega vrta, z vhodom od notranje, vrtno strani. Vse doslej je veliki muzejski vrt bil zanemarjen, ker je pač vedno manjkalo sredstev za kakršnokoli ureditev in olepšavo. Odslej se bo tudi na vrtu marsikaj spremenilo. Prvi korak k temu je gradnja galerijskega paviljona, ki bo vrtu dal čisto drugo lice in načel vrsto problemov, ki jih bo treba ob gradnji reševati. V daljšem per-

spektivnem načrtu je predvideno, da bo obsežni muzejski vrt primerno ograjen in zazi-dan. Tako naj bi na njegovi zahodni strani bil zgrajen novi paviljon NOB in ljudske revolucije z grobnico dolenjskih narodnih herojev, ostali del vrtnih površin pa naj bi služil kot razstaveni prostor pod vedrim nebom, obenem pa naj bi nudil počitek utrujenemu muzejskemu obiskovalcu. Tako naj bi z leti zrastle ob sedanji muzejski zgradbi več novih objektov, ki naj bi v svojih zbirkah dostojno in na sodoben način predstavljali bogato in pestro zgodovino Dolenjske in njenega človeka od davnih stoletij prazgodovinskih ilirov pa do večrajšnjega dne, ko je osvobojena Dolenjska stopila na pot lepšega jutrišnjega dne. Če se bod vsi ti načrti uresničili, bo Novo mesto dobilo pod Kapitljem svoj kulturno-znanstveni center v okviru Dolenjskega muzeja, ki bo lahko v ponos ne samo Dolenjski, temveč vsej Sloveniji. Naloga muzejskih delavcev v takih pogojih pa bo, da temeljito proučijo še nerazvojlane uganke preteklosti in da na podlagi zgodovinskih izkušenj hodijo po pravi poti še neizhojene prihodnosti. Zelimo, da bi začetek del na zgradbi Dolenjske galerije pomenil tudi začetek uresničevanja velike zamisli o kulturno-umetnostnem centru ob Muzejski ulici, ki ga je predvidel že arhitekt v urbanističnem načrtu Novega mesta.

TONE KNEZ

Dolenjska galerija

Novomeški kulturni center — Program razvoja Dolenjskega muzeja do leta 1965

stu s pripombo, da je to zelo hvalevredna pobuda, ki bo priklicala v življenje trajen kulturni spomenik na Dolenjskem.

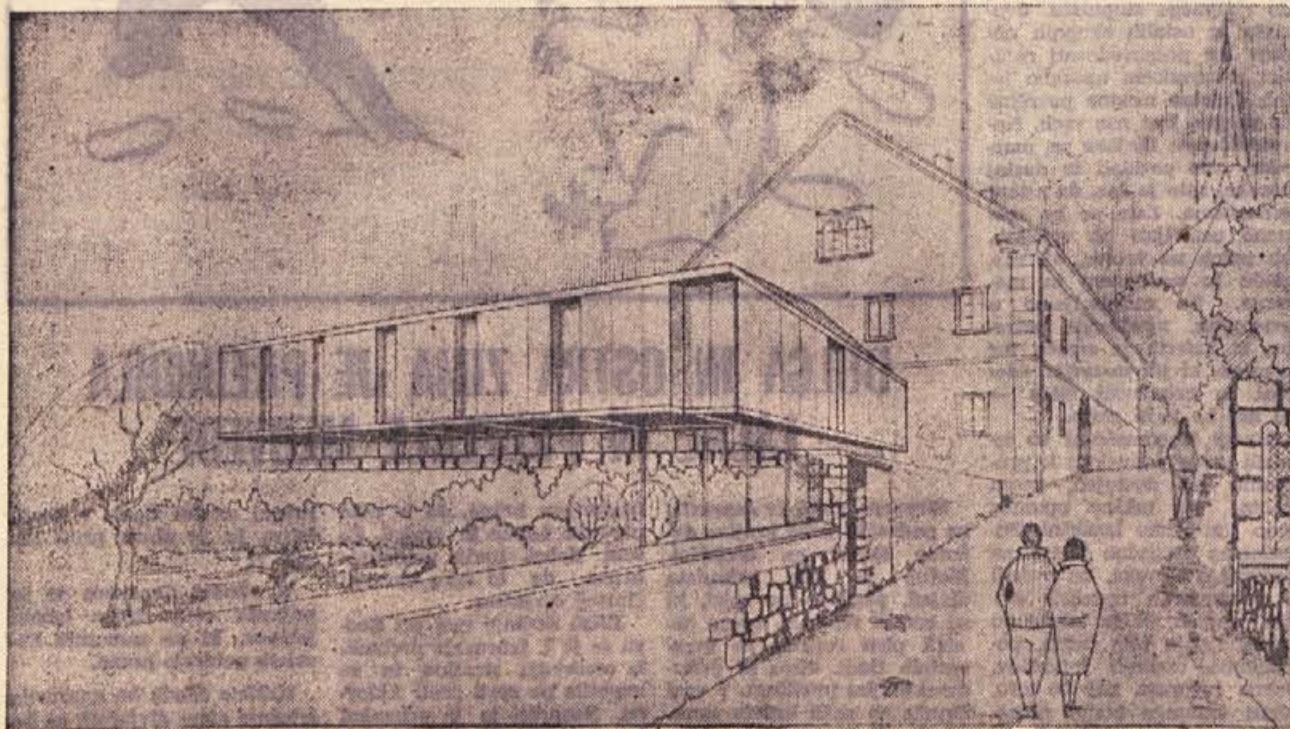
Potem ko je načrt šel skozi vse predpisane instance in odobritve, so lani decembra »Pionirjevi« delavci zasadili prve lopate pri gradnji poslojca galerije, ki mora biti dograjeno po pogodbi do letošnjega poletja. Za boljše razumevanje naj navedem nekaj tehničnih podatkov o galerijski zgradbi. Načrte zanjo je izdelal mladi inženir arhitekture Franc Filipčič, član projektnega biroja »Gradbenika v Brežicah. Stavba je visokoprtilična in je v okviru norm, ki veljajo za razstavne prostore, projektirana v najsodobnejši izvedbi. V zgornji etaži je predviden velik razstaveni prostor, ki meri okrog 200 kvadratnih metrov in se po potrebi s premičnimi panoji lahko razdeli tudi na več manjših zaključenih prostorov. Naravno svetlobo bo prostor dobival z vrha, kajti streha galerije bo prozorna, izdelana iz posebne umetne snovi. Potrebna umetna svetloba pa

sto enkrat za vselej dobilo primeren prostor za bodoče likovne razstaviljavce, ki so doslej gostovali v prostorih muzeja in v študijski knjižnici, čeprav nobeden od teh prostorov ni najbolj primeren za takšne razstave. Razen prostora za občasne razstave so v spodnji etaži predvideni še depojni in sanitarije. Poslojce bo centralno ogrevano in bo imelo tudi ustrezne klimatske naprave. Ze iz teh skopih podatkov se vidi, da bo Dolenjska galerija zgrajena res po najmodernejših principih, ki se danes uporabljajo za zgradbe, grajene v razstavne svrhe.

Dolenjska galerija v Novem mestu bo nujna dopolnitev že obstoječih kulturnih ustanov in naj v svojih zbirkah ohranja ter prikazuje rast in razvoj likovnega umetnostnega ustvarjanja na Dolenjskem. Njene naloge so zbirati, hraniti in razstavljati dela dolenjskih umetnikov ali tistih, ki so sicer doma drugod, pa so na Dolenjskem živeli in delali ali vsaj izvrševali naročila z Dolenjske. Težišče galerijske zbirke je na prikazu razvoja novejših in sodobnih umetno-

stave slovenskih, jugoslovanskih in po možnosti tudi inozemskih umetnikov. Na ta način bo Novo mesto lahko spoznalo dela cele vrste likovnih umetnikov in videlo kopice umetnostnih smeri tako rekoč »iz prve roke«. Tako naj bi galerija s fondom svojih umetnin, z ustrezno strokovno literaturo in občasnimi razstavami postala tudi stalen učni pripomoček novomeških šol pri likovnem pouku in v estetski vzgoji mladega človeka v svojem najboljšem pomenu. Če bo to uspelo, bo galerija opravila pomembno vzgojno poslanstvo. Poleg teh čisto pedagoških momentov naj galerija s svojimi umetninami vzbuja pri mladin smisel za likovno ustvarjanje in morda bo prav galerija dala pobudo, da se bo ta ali oni odločil za pot umetniškega ustvarjanja.

Se nekaj besed o tem odkod galeriji njeni razstavnih predmeti. Za to so novomeški oblastveni forumi pravočasno skrbeli. Ze več let nazaj sta okrajni in občinski ljudski odbor kupovala umetniške slike izrecno za bodočo Dolenj-

Inž. Franc Filipčič: Pogled na novo galerijo ob Dolenjskem muzeju v Novem mestu

Novi načrti „Borca“

Prizadevnost zavoda »BOREC«, da bi iztrgal pozabi polpretekle zgodovinske dogodke, se stopnjuje iz leta v leto. Te dni smo zvedeli, da bo zavod »BOREC« letos izdal naslednje nove knjige:

KNJIZNA ZBIRKA »VIHARNI ČASI«:

- Gitica Jakopin: DEVET FANTOV IN ENO DEKLE
- Rudi Pušenjak: SPOMINI PROLETARCA
- Anton Milčič: 22.000 km OD KRAGUJEVCA DO KRAGUJEVCA
- Stane Sušteršič: KOVAČI LEPSIH DNI
- A. Vojinovič: BELI BREGOVI POHORJA
- Alojz Ravbar: IZ VIHARNIH DNI
- Katja Spur: SLEPA V PREGNANSTVO

KNJIZNA ZBIRKA »DOKAZI«:

- Stanko Petelin: KRONIKA VOJKOVE BRIGADE
- Mile Pavlin: V OGNJU IN SNEGU
- Črtomir Šinkovec: OBLAKI NAD SONČNO DEZELO
- Emil Sovdat: TAM, KJER TEČE BISTRA ZILJA
- Jože Peskar: PREKO DOLOMITOV NA ŠTAJERSKO
- Milko Stofa: MED BRISKIMI GRICI JE POSIJALO SONCE

KNJIGE IZVEN ZBIRK:

- France Filipčič: POHORSKI BATALJON
- Matevž Hacc: LJUDJE NA PRELOMNICI
- Vladimir Lakovič: TABORISČE SMRTI (umetniška mapa)

POSEBNA IZDAJA:

- Winston Churchill: DRUGA SVETOVNA VOJNA

Bogat program bo znova posredoval bralcem revolucionarno literaturo, ki se je zadnja leta močno prikupila vsem, ki so prišli v stik s knjigami agilnega zavoda »BOREC«. Naročite se na posamezne zbirke oziroma izdaje, pišite po prospektu zavodu »BOREC«, Ljubljana, Titova cesta 17!

12 mesecev s Titovimi partizani

Odlomek iz knjige: William Jones, DVANAJST MESECEV S TITOVIMI PARTIZANI — Izdal zavod »BOREC« l. 1962 v Ljubljani — Opredil: Mitigaj Dominko, prevedla: Katja Špur — Naslov izvornika: TWELVE MONTHS WITH TITO'S PARTISANS.

Osvobodjena ozemlja v Sloveniji so bila videti na zemljevidu kot majhni otoki. V tem delu Slovenije, južno od reke Save, so bili gospodarji Italijani, medtem ko so severno od Save gospodarili Nemci. Osvobodjena ozemlja so bila osamljena, v njih se je zrcalil napor ljudi, da bi se sami osvobodili. Posamezna osvobodjena ozemlja pa so težila za tem, da bi se združila z drugimi, kar se jim je sčasoma tudi posrečilo.

Posamezna osvobodjena ozemlja so lahko vzdrževala stike med seboj samo ponoči, po utrjenih kurirskih poteh in zvezah. Sicer pa je bilo moč priti iz kraja v kraj samo v spremstvu oboroženih čet. Čeprav so bili takšni premiki vedno tvegani, jih je sovražnik le poredko nadlegoval. Sovražnik je bil tudi v Sloveniji vsepovsod v defenzivi prav tako kot na Hrvaškem. Skušal je zadržati v svojih rokah vsaj nekaj železniških prog in cest, ki so mu bile nujno potrebne. Da bi to dosegel, jih je moral zavarovati s številnimi bunkerji. Zares izvrsten sistem in nenavadna obramba! Tako so partizani vezali na ta kraj več italijanskih divizij.

Kljub temu pa so partizani po mili volji razbijali vlakke, blokiral cestne in telegrafne sovražnika pri njegovih premikih. Bili so

slej ko prej v ofenzivi in so s svojo nenehno dejavnostjo prizadevali sovražniku znatne izgube v ljudeh in opremi, poleg tega pa so tudi močno zbili moralno italijanskih vojakov. V Jugoslaviji se italijanski vojakovi iz strahu pred partizani nikoli niso upali ponoči iz svojih trdnjav in postojank. Zapuščali so jih samo podnevi in še takrat oboroženi s tanki in oklopnimi vozili.

Slovenci imajo svoje posebne pesmi. Morali bi jih slišati, kako so ob večerih zvenele skozi gozdove, da bi spoznali vso njihovo globino in melodičnost. Iz slovenske pesmi se razodeva duh junaškega naroda. Za Slovence velja, da se izživljajo in izpovedujejo svoja doživljanja v pesmi prav tako kakor nekoč stari Grki in Rimljani. Njihova prirojena ljubezen do svobode in prostosti se razodeva iz njihove pesmi. Slovence slišiš povsod peti, bodisi da je v družbi ali sam pri svojem delu.

Se preden smo se srečali s Slovenci, smo slišali, da so spretni vinogradniki in da radi uživajo sadove svojega dela. Vinska trta uspeva v mnogih krajih Slovenije. Grozdje je odlične kakovosti. Ker pa grozdje ne stoji dolgo, ga navadno predelajo v mošt, ki ga radi ponujajo med sosedi.

Ugotovili smo, da je v Sloveniji vinogradništvo pomembna panoga gospodarstva in ima tudi velik vpliv na značaj ljudi v teh krajih, posebno še v Beli krajini in na Štajerskem. Ocenili bomo nenačuden dogodek, ki bo morda boljše pojasnil, kaj hočemo povedati.

Ko smo se mudili v nekem večjem osvobojenem kraju, sta nas gospodar in njegova žena, pri katerih smo bili nastanjeni, povabila v svoj vinograd. Pot do tja je bila dolga štiri ali pet kilometrov. Bil je lep in miren dan. Na vinogradništvo se nismo prav nič razumeli, zato smo radi šli z njima.

Bilo je sredi zime, v soboto popoldne. Na tleh je bilo skoraj meter snega. Kmet je oblekel nedeljsko obleko, v nahrbtniku je nosil litrske steklenice, v eni roki petlitrski »fleskon«, v drugi jelševo palico. Tudi njegova žena je bila v nedeljski obleki. Nosila je nahrbtnik steklenic.

Tako smo šli drug za drugim po slabo shojeni gazi skozi sneg dokler nismo prišli do gozda na vrhu hriba, ki se je dvigal nad široko ravnino. Potrkali smo na okno kmečke hiše. Okno se je takoj odprilo, pozdravili smo se in naš hišni gospodar je dobil tri velike železne ključke.

Spustili smo se kakih sto

jardov navzdol in prišli do vrat majhne iz kamna in malte zgrajene pritlične kočice s kletjo.

Gosodar je z enim izmed treh ključev odklenil vrata in znašli smo se v hiši z dvema izbama. V prvem prostoru je bila velika lesena stiskalnica in velik sod mošta, ki je že vrel. V nasprotni steni je bila peč.

V drugi izbi je stala široka lesena postelja, lepo postлана, z belo rjuho in odejo; tu je bila tudi miza iz češnjavega lesa, okoli nje stoli in v kotu izbe peč. Nad mizo je viselo razpelo in Kristusova slika v lesenem okviru. Stene je krasil še koledar iz Cobalta v Ontariu ter pokrajinska slika koloradskega rudnika. Ura je bila pet.

Gospodinja je zakurila. Gospodar je vzel dva ključa in litrsko steklenico ter odšel iz sobe. Iz kleti je bilo slišati grgrajoč zvok, nato pa se je vrnil; prinesel je steklenico vina janjarjeve barve. Iz miznice so priromale tri klobase, takšne, kot jih dobiš samo v Sloveniji. Položili so jih pred nas. Jedli smo in se zalivali z vinom.

V naslednjih dveh urah so prišli v goste štirje ljudje: priletna ženska, šestdesetletni oče in dva fanta, ki sta nosila rdeče zvezde na čepicah. Vsi so bili zanimivi, družabni in ljubeznivi ljudje. Ostali so pol-drugo uro in pojedli nekaj koščkov klobase in popili steklenico vina. Naš gospodar ni poznal fantov, ostala dva pa sta bila njegova stara prijatelja. Ženska je jokala. Italijani so ji pobili vse svoje. Šestdesetletni oče je imel dva sina pri partizanih. Sam je skupaj z ženo in hčerko skrbel za posestvo. Partizana sta popila kozarec vina, si prižgala ostanek cigarete, poklepetala in odšla. Hiša je bila odprta vsakomur, kdor je prišel mimo.

Po njihovi navadi si moral izprazniti kozarec, če si prišel mimo. Izpil si požitek ali dva, spet napolnil kozarec in ga ponudil sosedu. Ko je bila steklenica prazna, so odšli po drugo. Tako je v treh urah nas sedem ali osem ljudi izpraznilo dve steklenici lahkega vina. Zato pa so nam tri ure minile v tistem priskrbenem tovarštvu, ki je kraljevalo v srcih in mislih nas vseh.

Nameravali smo se pred nočjo vrniti v naše stanovanje, ko pa smo se hoteli okoli šeste ure poslovti, je bil gospodar mnenja, da bi ostali kar tu in se zjutraj z njim vrnili domov, ko bo prišel od maše. Povabilo smo sprejeli.

Ko smo pojedli juho in zelje, je bila ura osem; napočil je čas, da gremo spat. Prostor, v katerem smo bili, je razsvetljevala karbidna svetilka, a tudi s to lučjo so morali varčevati.

Gospodinja nam je preprosto in povsem naravno ponudila, naj ležemo na široko posteljo, kjer bosta spala tudi ona in njen mož. Tudi gospodar je bil za to. Nič ne vem, kako smo se mogli otrestiti naše prirojene sramežljivosti in smo sprejeli to preprosto povabilo.

Kmet in njegova žena sta vstala ob petih zjutraj in sta šla v dva kilometra od-

Marjan Pogačnik: JUNAKA IZ NARODNE PRIPOVEDKE (1957)

daljeno cerkev. Ob deseti uri sta bila že nazaj.

Do dveh popoldne ras je obiskalo še pet gostov. Ob dveh smo se s polnimi steklenicami vina odpravili domov. Ključke je gospodar spet izročil v varstvo sosedu, ko smo prišli mimo njegove hiše.

Vso sončno reber je po-

krival gozd kolov, med koljem pa so slikovito stale hišice, podobne tej, iz katere smo pravkar prihajali. Kmetje, ki živijo v manj sončnih krajih, vsak teden enkrat obiščejo svoj vinograd in cerkev.

Nemara so se Slovenci naučili ceniti sadove svojega dela.

Hvala ti, Stane!

Pretekli mesec je nenadoma preminil naš pilot tovariš Stane Razmnožnik, ki je posvetil vse svoje življenje letenju in jadranju. Njegovo življenje je bilo povezano s tehniko letanja in tehničnimi dosežki, saj je bil med prvimi letalci in učitelji te športne panoge pri nas. Njegov edini življenjski cilj je bilo letenje in učenje mladih, katerih želje so bile tako podobne njegovim. Dal je vse od sebe, da bi lahko stopil v korak z vsemi sodobnimi dosežki in veščinami letanja. Z njegovo smrtjo je Aeroklub v Novem mestu izgubil sponornega učitelja letalstva.

Prerana smrt ga je iztrgala od nas v trenutku, ko smo od njega še veliko pričakovali. Iztrgala ga je iz našega kolektiva, od nas mladih, ki smo se z navdušenjem zbirali okoli njega in pazljivo poslušali njegove navete. Zalostna vest nas je zelo pretresla, morda še toliko bolj, ker je bil do zadnjega na svojem delovnem mestu, obkrožen z veselimi in navdušenimi obrabi fantov in deklet.

Posmrtno ostanke našega prijatelja in učitelja smo pokopali na Zalah v Ljubljani, kjer so se še poslednjič poslovili od njega njegovi sodržniki in člani aeroklubov iz Ljubljane, Murske Sobotice in Novega mesta. V imenu Novomeščanov se je poslovila od njega Vida Novak. Težko je bilo slovo. Sklonjena glave so brez besed govorile o ljubezni članov društva do Staneta. Solze so drsele druga za drugo in se izgubljale v mrzlem januarskem jutru. Staneta ni več. Ostal pa je spomin na njegov duh in zagon, s katerim je premagal toliko težkih ovir.

Hvala ti, Stane, hvala za vse, kar si nam dal.

S. B.

■ Tovarna NIKO v Zelemkih, ki je pred leti izdelovala predvsem gospodinjske in pisarniške stroje, je v zadnjem času začela izdelovati elektromotorčke, zlasti odkar se je združila z ISKRO. V kratkem bodo prenesli v Zelemnike vsi proizvodnja malih elektromotorjev tudi iz dosedanjih obratov ISKRE v Kranju.

Leto tehnične kulture mladih v občini Novo mesto

Pisali smo že, da se je z 29. novembrom začela nova akcija Jugoslovanskih pionirskih iger — Leto tehnične kulture mladih, ki bo trajala do 25. maja 1964. Pri ObO SZDL je bil ustanovljen poseben občinski odbor JPI, ki ga vodi tovariš Milan Bratož. Odbor je imenoval tudi šest komisij, programska komisija pa je sestavila načrt za delo, ki so ga izdali v prvi številki »Biltena«. Program za novomeško občino vsebuje pomen in cilje akcije, naloge odraslih, organizacij, občinskega odbora in osnovnih enot.

Občinski odbor bo s pomočjo svojih komisij vodil vso akcijo, med drugim pa bo organiziral tudi tečaje in razstave o pomenu tehnične kulture. Vso akcijo so razdelili v štiri obdobja, za katera so že izdelali podroben program. V prvem obdobju, ki že poteka, bodo ustanovljali v občini komisije in krožke, ki bodo skrbeli za razvoj tehnične kulture. S pomočjo strokovnjakov bodo organizirali predavanja in ekskurzije, na dan mladosti pa bodo priredili tekmovanja in razstave. Drugo obdobje bo potekalo v znamenju taborenj s poudarkom na tehnični kulturi. Tretje obdobje bo nadaljevanje prvega in bo namenjeno bolj domačemu kraju. V zadnjem obdobju bodo dokončavali svoje naloge in urejevali podatke. Takrat nameravajo organizirati tehnične dejavnosti za vse obdobje 1962—1964.

Občinski odbor je razpisal nagradno tekmovanje s pismenimi nalogami o tehniki, ki bo končano do 25. maja. Teme za naloge so tako široke, da si bo lahko vsak izbral področje, ki ga zanima. Ob koncu tekmovanja bodo nagradili najboljših 15 nalog s tehničnim materialom, orodjem in denarjem (od 1000 do 4000 dinarjev). Naloge je treba oddati ocenjevalni komisiji vsaj do 10. maja 1963.

Mladina, pionirji in vsi, ki sodelujete v letošnji akciji, začnite s tekmovanji in pošljite svoje programe in pismene naloge! Naj bo prvo obdobje akcije res začetek preobrata na tehnično izobraževalnem področju Dolenjske.

-mtr-

Lev s srcem otroka

Zavod »BOREC« v Ljubljani je pred kratkim izdal knjigo Aleksandra Dunajevskega »ALEKSA DUNDIČ« (prevedel Dušan Željeznov) — življenjepis srbskega prostovoljca Aleksa Dundiča, pomočnika poveljnika polka v znani Budjonijski konjeniški armadi — življenje in smrt heroja Rdeče armade so pred kratkim v Sovjetski zvezi slovesno proslavili, knjiga pa nam v živahnih oblikah prikazuje pogumno pot našega rojaka v letih revolucije v SZ.

Kavkaška konjeniška divizija, v kateri je služil starejši podoficer Semjon Budjonijski, je oblegala Kermansah.

»Tri mesece smo tam stali,« je nadaljeval Budjonijski, »kaj pa je počenal nasprotnik, tega nisimo jasno vedeli. Nekega večera je zbra stražmojster vse četne podoficerje in nam rekel: »Poveljniki polka je ukazal, naj vsak eskadron za kakršnokoli ceno sname živlega vojaka«. In stražmojster je takrat predlagal: »Povlecite, fantje, zreb, kdo bo moral iti k Turkom«. Zreb je padel name. Stražmojster mi je velel: »Vzemli štiri vojake in k Turkom!«

Postrojili sem eskadron in vprašal: »Ali so med vami prostovoljci, ki bi šli po živlega vojaka?« Prijavilo se je deset mož, jaz pa sem vzel štiri. Šli smo. Sprejaj — živčne zapreke. Preplazili smo se čez eno črto okopov, niti ene same turške duše, drugo — prav tako je bilo vse puštevilo; priplazili smo se do tretje — tam pa je bila nepregledna množica ljudi. Sedeli so, pill čaj in o nečem kramljali med seboj.

»Granatni bi poslal mednje,« je segel v besedo Dundič.

Nikar se ne prenašaj, sinko! Nikar ne silij pred duhovnikom v pekel. Vidim, da jih nas pet ne bo moglo ugnati. Dal sem šepetaje povelje, da se splazimo nazaj. Plazimo se in prisluškujemo. Nenačuno zaslišim človeško govorjenje. Fantom sem pokazal z roko, čes naj krenejo v smer, odkoder je bilo slišati turško govorico. Na trebihih smo se priplazili skoraj do tistega mesta, kjer so bile puške postavljene v piramide. Silšal sem, da sta se pogovarjala dva: stražar in njegov pomočnik. Ostali so spali. Brez strela smo zajeli oba in pobrali orožje. Potem sem v čisti turščini zakričal: »Eller jukari!«

(Roke kvišku!) Ko so Turki zaslišali povelje, so dvignili roke in nam sledili. Potrebovali smo enega »živga«, ujeli pa smo jih kar sedem. Med njimi je bil tudi moj kolega, starejši podoficer sultanove armade.

Po vsem tem, kar je bil Budjonijski povedal, je postalo jasno, zakaj noče ukazovati, temveč svetuje, naj si vsak nabere sam prostovoljce. Dundiču so se javljali borci iz različnih oddelkov. Dundič je vsakega preizkusil.

Gledal je, kako fant sedi na konju, kako seka, kako strelja, potem pa je vprašal:

»Ali se bojiš smrti?«

»Krogle se Spitalnoga bo!jo,« mu je odvrnil mlad kozak, ki si je bil popravljal čepico, ki mu je zdrsnila na stran.

»Ali se kroglam ne umika?«

»Krogle me ne zadenejo: ali letijo čez glavo ali pa sploh ne priletijo.«

Dundič je ene izbral, druge pa je odslovil. Odslovil je tiste, ki niso bili pripravljeni vase, tiste, ki bi se v težkih trenutkih utegnili zbiti. Izbral je že ranjene vojake, vojake s trdno voljo, takšne kot Spitalni, Sorokovoj. Skupaj z njimi je hodil v izvidnico, začelma žive vojake in prinašal dragocena poročila o položaju sovražnikove vojske in njegovi ognjeni moči. Nekoč se je Dundič ponudil, da bo pripeljal top. Sele večeraj se mu je posrečilo zaslediti v globeli sovražnikove baterije, ki so jo bili pred kratkim premestili tja.

»Topniškemu moštvu bodo moji fantje takoj kos,« je Dundič pregovarjal Strepuhova.

»Na četo za kritje pa ne računaj?«

»Mi jih bomo že z mitraljezom nadrobili. Dovoli, da pripeljemo top, Peter Jakovlevič, jaz moram vzeti s seboj še deset mož.«

Dundič je bil zamočal se eno silo, ki jo je bil nameraval uspešno uporabiti — veliko čredo krav, ki se je pasla nedaleč od baterije. To je naredil zavestno zato, ker ni hotel presenetiti samo sovražnika, temveč tudi tovariše.

Zgodaj zjutraj, ko je nad stepe visela gosta megla, je Dundič odjezdil k pastirjem in jim ukazal, naj brez odlašanja počeno krave proti globeli.

Ko so bili kozaki zaslišali topot stotine kopit, so imeli čredo za kolono pehote in so takoj začeli streljati s topovi.

Ponorela živina se je s tuljenjem zagnala vzdolž globeli in sejala preplah v sovražnikovem taborišču. Hikriti pa so konjeniki z druge strani začeli streljati s strojnimi na baterijo. Prestrašeno moštvo baterije se je razbežalo, zapustilo topove, prednje preme, municijske vozove in konje.

Ni minilo niti nekaj minut, ko so konji že vlekli nov tripačni top. Drugega so pustili tam, toda onesposobili so ga, ko so sneli z njega merilne naprave in zapirac.

Zvečer je zaplenjeni top že nabijal po celogardistih. Rdečearmejeci so mu nadeli ime »Dundičev tripačnik«.

Kasneje, ko je prišlo v roke rdečih konjenikov skupa z drugimi dokumenti tudi poročilo poveljnika razbite baterije, so borci z začudenjem prebrali:

»Naša baterija je bila zato, ker sta jo napadli sovražna konjenika in pehota. Prisiljena pod pritiskom premočnih sovražnikovih sil oditi na nove položaje. Izgubili smo tripačni top.«

»Premečeno sovražnikove sile,« so ponavljali rdeči konjeniki in se od smeha prilemali za trebuse. »No, ti kadeti (kratica, ki pomeni konstitucionalne demokrater) pa so res pogumneži! Krav so se prestrašili...«

Ljudska pesnica Ana Salmič pripoveduje

Ana Salmič:
FANTU V TUJINO

Ko se je 60-letna kmečka žena Ana Salmič lani na proslavi 150-letnice osnovne šole v Leskovcu pojavila na odru in recitirala svoje pesmi, je vzbudila med ljudmi veliko pozornost. Čeravno živi v Leskovcu in jo vsi poznajo kot skromno ženo, je malokdo vedel, da piše pesmi. Toda Salmičeva je objavila že leta 1925 v dekliškem listu »Vigreda« svojo prvo pesem. Tudi »Kmečka žena«, »Jadranska straža« in Kalendar Mohorjeve družbe so kasneje objavili več njenih pesmi. Leta 1940 je izdala svojo prvo zbirko pesmi v samozaložbi pod naslovom »Cvetje z neobdelanih gredic«. Kasneje je napisala še mnogo v verzih in prozi, kar se ni objavilo. V razgovoru nam je povedala, da bi pred smrtjo rada izdala še eno zbirko pesmi, če bi se našel založnik. »Ne vem, če bo kdaj uresničena ta moja želja,« nam je še potopila. Njene pesmi so raznolike, prav takšne, kakor je bilo njeno življenje. Sicer pa je najbolje, da prisluhnemo njenemu pripovedovanju:

»Že v zgodnji mladosti sem spoznala bolečo resnico, da so mi zaprta vrata do šolanja. Zavedala sem se, da bom za vedno ostala samo kmetica. Ni mi žal tega, da sem garala in si služila kruh s trdim delom pri raznih kmetovalcih, boli pa me, da ni bil nikoli uresničen moj

sen. In kaj naj povem o svoji mladosti?

Oj, malo si cvetja mi dala, ti moja odbegla mladost, in še na tem cvetju čutila sem vedno le trnja ostrost.

Leta 1925 sem nameravala odpotovati v Kanado za fan-

Leta 1929 sem rodila nezakonskega sina. Takrat je postalo moje življenje še bolj zagrenjeno. Na vsakem koraku sem opazila, da se mi ljudje posmehujejo. Izogibala sem se vsem in le v gozdu pa zvečer v sobi sem čutila, da sem vendar tudi jaz človek. Pri vsakem takem

Silna stisne bolečina bedni materi srce. Zalostno pogleda sina, v dušo padajo solze.

Kaj naj malemu sodniku, bedna mati reče zdaj? V njo strmi in čaka v jok: mati, zdaj odgovor daj!

In prišlo je leto 1941. Po divjani okupator je kmalu pokazal svojo kulturo. Ljudje so se mu uprli. Ze julija je v Krškem padlo prvih deset življenj tega upora. Nas je okupator izselil v taborišča v Nemčijo. Temačna so bila tista leta za naš narod. Med prevozom v taborišče sem napisala: »Divjaj, divjaj, trinog!«

Divjaj, divjaj, trinog ti kruti, blazni!
Napij nedolžne se krvi do sita!
Le vlačí v sužnost nas in kuj v okove,
kar ruši in požigaj nam domove!

O, znaj trinog, ki zdaj pijan si od zmage,
da lažen, puhel blišče je take slave.
Kdor iz krvi si lovor venec plete,
v propast ga vodijo poti preklete!

Septembra 1945 smo se vrnili v svobodno domovino. To so bili trenutki moje sreče. Na železniški postaji na Jesenicah se nas je precej izseljencev zbralo in ob pogledu na Triglav smo zapeli

pesem »Hrepenenje po domovini«, ki sem jo napisala in uglasbila v taborišču.

Nič posebnega ni moje življenje; morda sem tudi jaz med tistimi, ki so občutili vso njegovo trdost. Devet

otrok nas je bilo v družini in vsakdo izmed nas si je utrl svojo pot v življenje. Želim napisati še nekaj pesmi pa tudi končati z dvema začetima povestma: »Kostanjev cvet« in »Beli in rdeči tulipan«. To pa je vse.

Praden smo zapustili njen dom, se je od nas poslovila prav tako prijazno in prisrčno, kakor nas je sprejela. Spoštljivo smo ji segli v roko in ji zaželeli veliko zdravja in uspehov.

Drago Kastelic

»Rada bi doživela izdajo še ene zbirke svojih pesmi...« nam je dejala prijazna pesnica Ana Salmič v Leskovcu

tom. Vse je že bilo urejeno, toda zadnji trenutek sem dobila sporočilo, da ga je ubilo v rudniku. Lahko je to danes po tolikih letih mirno povedati, toda takrat sem čutila v sebi žgočo bolečino. Mrtvemu fantu v spomin sem v pesmi »Ne poženi, nagelj rdeče« med drugim napisala:

Do dolgo, dolgo je že tega in od tistih dni,
ko v spomin sem cvet mu dala rdeč kot srčna kri.
Ne poženi nagelj rdeči več iz korenin!
Saj spomin nanj bi zdramil tisoč bolečin!

Namesto čez morje sem odšla v Zagreb k neki družini za gospodinjstvo pomočnico. Ko me je nekajkrat gospodinja zalotila pri sestavljanju pesmi, me je vedno zavračala: »To ni za dekle!

spoznanju sem vzela v roke svinčnik in se tolažila s tem, da sem svojo bolečino lahko zaupala vsaj papirju. Pestovala sem sinčka in napisala pesem »Nezakonska mati«:

Pa ob tebi pozabila vse, kar mogla sem prestati,
saj sem srečna, srečna bila,
da sem smela biti mati!

In potem je duša zrla ti v oči, moj raj zgubljeni,
solz premnogo sem utrla,
vendar sreča bil si meni!

Otrok je doraščal. Zelel je vedeti, kdaj bo prišel očka. V pesmi »Težak odgovora sem med drugim napisala:

Kdaj bo prišel dragi očka, mamica, daj mi, povej!
Kdaj prinesel mi konjička, kot si rekla večkrat prej?

Spoznavaj domovino — in še bolj jo boš vzljubil! Tudi to geslo je med vzgojnimi načeli priljubljene taborniške organizacije, ki je zima ne stisne na zapeček. Na sliki: kratek oddih na vrhu kote 566 nad Ajdovcem. Vsi so zadovoljni, da je strmina in naporna pot po globokem snegu za njimi — navzdol bo šlo veliko laže...

Natrpni avtobusi

Dobre prometne zveze so omogočile hitrejšo povezavo podeželja z Novim mestom. To dokazujejo tudi številni avtobusi, ki vozijo proti Strazi, Dol. Toplicam, Zužemberku in v druge kraje Suhe krajine. Ljudje so se že tako navezali na avtobus, da bi jih stezka pripravili potovati s kakšnim drugim prevoznim sredstvom. To pa ima tudi slabo stran; ker so manjši avtobusi često tako natrpni, da je vožnja ogrožena, predvsem v zimskem času. Spričo tega bi kazalo na teh avtobusnih progah uvesti večje avtobuse. Na ta način bi se izognili neprestanemu pririvanju pred vstopom na avtobus, strahu pred vožnjo in še marsičemu.

Kaj to maslo in ta krava pomenita, mi še danes ni jasno.

Meta se je ponosno ozrla proti hlapčetu ter siknila: »Svedra!«

Ta pa se je še vedno krohotal ter gonil svojo pesem o maslu in kravi.

»Torej kam?« sem vprašal.

»Pojdiva do Karlovšice,« mi je odgovorila, »Jera še živi.«

V vasi na Kalarjevem dvorišču je stal osemletni Kalarjev Lovrica. Nalito polne hlačice ga je bilo in meso je kar viselo od njega. Pravi navihanec je bil med vaškimi otročaji. Komaj je ugledal Meto, se je glasno zasmel in še bolj glasno zakričal:

»Lisica! Hoha! Lisica!«

Sedaj pa sem nekaj doživel. Dekle se je pretreslo in sapa je kar zapiskala iz nje. Bliskoma je bila z roko pri zemlji ter dvignila kamen, kakor ji je ravno prišel pod prste.

Lovrica jo je poskušal hitro odkuriti, ali bilo je že prepozno. Meta je z veliko spretnostjo zavihtela svoj kamen ter zadela Lovrico zadaj v tarčico, da je lomil roke ter z največjim tuljenjem zbežal k materi v vežo.

Položaj mi je bil jasen. V vsem našem pogorju ga ni bilo človeka, da bi se mu ne bilo pridelo kako smešno ime. Zaradi lepih svetlih las je bila Presečnikova Meta »lisica«. In te »lisice« se ni mogla otresti, ker je javnost opažala, da jo spravlja v največjo jezo.

Hotel sem ji dati nekaj očetovskega pouka:

»Kaj pa vendar počenjaš? Ali je kaj takega spodobno za žensko?«

Slo ji je na jok:

»Morem kaj, če imam te grde lase?«

Še vedno sem ji hotel biti oče:

»Povej mi, Meta, kdaj je naš Blegaš najlepši?«

Ali ne tedaj, kadar ga obema jutranja zarja? In kdaj ti je Stari vrh najbolj všeč? Ali ne tedaj, če okrog in okrog njega žari večerna zora? Ti pa se huđuješ, da si prinesla s seboj na svet zarjo, ki ti noč in dan obseva obraz! Ali sedaj vidiš, kako si nespametna?«

Takrat sva se spustila s pota nizdol na senožeti, ki se po bregovih spuščajo do Karlovške doline. Po teh senožetih sva hodila že pred petimi leti in že tedaj sta se jih oklenili najini srca.

Takoj pod Jelovim brdom izvira Karlovšičica v precej močnem tolmunu. V nji se zrcalijo jeseni in nekaj drobnih macesnov, ker je čista kakor kristal. Nato pa šumi po bregu, napravljaja majhne šumeče slapove, ki se zopet naberu v tolmune, dokler ni med šumom in penami dosežen globoki dol. Po vseh tolmunih za živi množica črno-zelenih postrvi, da voda kar zatemni kadar pred tabo švignejo pod skalnati rob.

Dolgo je molčala; končno pa je le ponižno spregovorila:

»Ne bom se več jezila!«

Prišla sva do največjega tolmuna, ki je tičal nekako v sredi bregovja. Obdajalo ga je gosto jelšje in to grmovje je ustvarjalo nekako lopo. V to lopo sva se odpravila ter sedla na mehko travo. Sedela sva v senci, a tolmun sam so obsevali sončni žarki. Na suhi veji nad vodo je čepel debeloglavec, sivi kačji pastir. Gorkota je prebudila iz spanja belega večernega metuljčka — mi gorjanci bi rekli »motovilčka« — ki je tičal pod zelenim listom. Hotel je poskusiti svoje zaspane moči in vzdignil se je v topli zrak. Ali debeloglavec je prežal in takoj ga je pograbil, da so se bele peruti v koscih usule od drobnega mučenika. Nato je ropar z oskubenim trupelcem suhotno odfrčal, da si je drugod v miru napravil obed.

»Jé ga!« je vzkliknila Meta. Bele peruti so padale v vodo, kjer se je takoj začulo posebno pljuskanje. »Jera se oglasa.«

Pristopila je k vodi ter lahko dvignila roko. Jaz pa sem moral ostati na svojem mestu. Od tam sem videl, kako je izpod skale, okrog katere so se nabirale pene, priplavala velika postrv, ki je hlasičila po belih koscih na vodi.

Bila je »Jera«, ki sva jo že pred petimi leti spoznala!

Prišel je ukaz: »Kobilice lovi!«

Clovekoljubno je še dostavila: »Pa steri glavice, da ne trpe preveč!«

In ljubljanski kavalir se je plazil po bregu ter pokorno lovil brzokoske kobilice. Trl sem jim glavice, tako da sem imel v hipu rumene prste na roki. Častite dame, z otrokom sem postal otrok, naravi sem slonel v naročju, z njo sem dihal in živel! In prav nič se ne sramujem povedati vam, da se mi še danes sanja v dolgi noči, kako lovim kobilice po travah ob slapih šumeče Karlovšičice!

Prinašal sem jih dekletu, ki je vsako posebej spustilo v vodo. Ondi se je Jera gostila. Postavila se je bila ob strani tik curka; kadar je prineslo kobilico mimo, je že izginila v nenasitnem želodcu.

Sestnajst po vrsti jih je Jera pozobala tisto jutro; šele za sedemnajsto se ni več zmenila, tako da jo je curek odnesel. Nato je hotela prebavljati. Splavala je h koncu tolmuna, kjer je obstala. Držala se je prav pri vršini, da ji je gledala plavut iz vode in da so se jasno razločevale črne in rdeče pike. Pri tem je Jera bila mirna kakor kos lesa, ki je obstal v mirni vodi, samo včasih je z repkom pomahala in bistri očesci sta se ji svetili kot iskri.

Ko sem pristopil, ni takoj zbežala. Polagoma se je potapljala, zmeraj niže, zmeraj niže, dokler je ni dno vzelo mojemu očesu.

»Tebe se je zbala! Sedaj jih pa nekaj ujame, če jih hočeš jesti.«

Peljala me je k nižjemu tolmunu, ki je bil bolj plitek in ki so ga obdajale votle skaline, pod katerimi se rade skrivajo ribe. Ko sva pristopila, se je potegnili temen oblak: toliko se jih je skrilo pod skalo.

Miha Maleš razstavlja v Novem mestu

V petek, 8. februarja zvečer, je bila v prostorih Dolenjskega muzeja svečanost v počastitev Prešernovega dneva. Za ta praznik je muzej pripravil razstavo Maleševih ilustracij Sonetnega venca, študijska knjižnica pa je razstavila vse slovenske izdaje Prešernovih pesmi in njihove prevode. Lepa in izredno poučna razstava, ki posrečeno združuje slikarstvo in poezijo, bo lahko obiskovalcem, predvsem šolski mladini, v dragoceno pomoč. Lepo število Novomeščanov se je udeležilo otvoritvene svečanosti, katere slovesnost so še povzdignili novomeški pevci, ki so zapeli Prešernovo Pod oknom, in recitacija Sonetnega venca (dijak Andrej Bartol) ter otvoritvena beseda prof. Janka Jarca, ki je orisal življenjsko in umetniško pot slikarja Miha Maleša in poudaril pomen Sonetnega venca v njegovem ustvarjanju z naslednjimi besedami:

Dolenjski muzej in študijska knjižnica sta vas povabila, da skupno počastimo dan slovenske kulture in se obenem poklonimo spomenu največjega genija našega naroda — spomenu Franceta Prešerna. Dolenjski muzej je najtopleje zahvaljuje umetniku Mihi Malešu, da je s svojo razstavo gravur k Sonetnemu vencu in z izborom gravur k Sonetnemu vencu in z izborom grafik k Prešernovim pesmim omogočil to intimo proslavo Prešernovega dne. Zahvaljujem se študijski knjižnici, da je iz svoje bogate zakladnice izbrala vse knjizne izdaje Prešernovih poezij obenem s prevodi in da jih v teh prostorih stavlja našemu občinstvu in šolski mladini na ogled. Zahvaljujem se recitatorju Andreju Bartolu in našim pevcem, ki bodo z govornjo in peto Prešernovo pesmijo dali tej svečanosti še poseben poudarek.

Umetnik Miha Maleš, ki mu je zibel stekla pod Kamniškimi planinami blizu Kamnika, kjer se je rodil tudi naš Ivan Vavpotič, je danes med najvidnejših slovenskih likovnih oblikovalci, predvsem pa je velik v svojih risbah, grafikah in gravurah. Po prvi svetovni vojni je najprej študiral v Zagrebu, potem pa nadaljeval študij na umetniški šoli na Dunaju, od leta 1924 do 1927 pa slikarstvo na akademiji v Pragi, kjer mu je bil za grafiko učitelj znani Broemse, ki je bil tudi učitelj našega Božidarja Jakca. Odtlej živi v Ljubljani in se je uveljavil predvsem kot naš najpomembnejši grafik in ilustrator. V svojem štiridesetletnem umetniškem ustvarjanju je Maleš razstavil že v vseh velikih umetniških središčih vseh petero kontinentov in njegova dela hranijo mnoge umetnostne galerije doma in v svetu. Svoj izrazito lirični, mehko linearno melodični način je oplodil z doživetjem francoskega slikarja Matissa, sprejemljiv pa je prav tako za vtise ljudske naivnosti in surrealizma ter si je ustvaril izrazit lasten slog, ki mu omogoča posebno v risbi in grafiki pogosto presenetljive uspehe.

V Maleševem delu zavzema Sonetni venec, s katerim se umetnik danes Novemu mestu predstavlja, posebno pomembno mesto. Ves v njem živi in Venec ga je osebno tako prevzel, da ga je likovno prepesnil tako, da v polni meri zasluži ime, ki mu ga je svoj čas dal Ivan Vavpotič, ko je našega umetnika imenoval slikajoči pesnik.

zvršča se njegova tegoba polna poezija in ki ne najde sama poti do drugih, niti je drugi ne najdejo do nje — vse to je tedaj v neizrečeni jasnosti stopilo pred oči in vrglo temnih senc čez njegov obraz. Zato pravi v Sonetnem vencu globoko upravičen: ran mojih bo spomin... Nad vso pesnitvijo leži težko elegično vzdusje, ki ga pesnik v svojih primerih označuje in izpoveduje, in ki je iz njega izšla zlasti prečudovita podoba: srce mi je postalo vrt in njiva, kjer seje zdaj ljubezen elegije. Če je bila Prešernu v kontinuiteti njegovega življenja ciklična oblika Sonetnega venca dobrodošla kot izraz skoro popolnega romanja skozi bolečino od vsega njenega početka, romanja, ki je med njim bolečino tudi premagal in se končno od nje sprostil, se nemara ne molimo v miselnju, da je grafika Miha Maleša pritegnil Venec nase med drugim prav zaradi svojih mračnih barv.

Značilno za Maleša kot ilustratorja Venca je, da mu ni toliko do gostobesednega upodabljanja motivov, ki mu jih nudi pesnitev, kakor predvsem za likovno soglasje s tisto melodijo, ki na višji stopnji umetniškega izraza povezuje celoto v pretresljivo umetniško delo. Nič mu ni zameglilo glavne vsebine, ki se nanaša na pesnikovo usodo, kar je omogočilo, da je postala njegova ilustracija resnična likovna spremljiva pesniškega dela.

Dovolite mi še nekaj besed o Prešernovi Lavri, Primčevi Juliji. Zadnja leta svojega življenja je preživela pri nas,

v Novem mestu, ob možu Scheuchenstuelu, po svoji gosposodnosti in skoraj brutalnosti znanem predsedniku novomeškega okrožnega sodišča, in ob svojih štirih hčerah in sinu. Za petnajst let je preživela Franceta Prešerna in je v 48. letu svojega življenja po daljšem trpljenju umrla 2. februarja 1864 leta. Njene smrti se je takrat med Slovenci edini spomnil takratni novomeški dopisnik Laibacher Zeitung, ki je skoraj tri tedne po njeni smrti v svojem dopisu iz Novoga mesta zapisal:

»V prvih dneh meseca februarja je stopal genij poezije tesno mimo nas, a njegov obraz je bil zastrt, zakaj žalosten je sklanjal svojo baklo kot zadnjo luč nad plemenitim, njemu sorodnim bitjem, ki je nekoč našemu pesniku Prešernu snovalo zlate sanje, ki je bilo pogost impulz njegovega resničnega pesniškega zanosa in ki v vsej lepoti odseva iz njegovih sonetov, v katerih ga je pesnik tako lepo opeval. Prešernove Lavre ni več, vendar bo vsevdil živela kot pesnik, ki jo je v svojih pesmih napravil nesmrtno. Kdor ima srce in smisel za umetnost in se posebej za Prešernove mojstrske poezije, mu bo grob njegove Lavre svet in ta zavest in ta spomin je najlepši venec rož, ki ga z ginljivo prizadetostjo polagamo na njen grob.«

Praden pa se bo oglasila Prešernova pesem, mi dovolil, dragi prijatelj Miha, da ti iskreno čestitam k tvoji prvi, pa upam, ne zadnji razstavi v naši dolenjski metropoli.

Ob otvoritvi razstave: akademski slikar Miha Maleš in ravnatelj Dolenjskega muzeja prof. Janko Jarc, ki predstavlja umetnika in njegovo delo

Gorjupova ostalina v restavriranju

Gorjupova ostalina, ki jo je preteklo poletje prevzela v varstvo umetnostna zbirka v Kostanjevici, je bila te dni odposlana v restavriranje. Prizadeta so zlasti platna in plastike. Skoraj vse oljene podobe bo treba napeti na nova platna in jim dati nove podokvirje. Umetnik je namreč slikal na platna najslabših kvalitiet, ker ni imel sredstev. Doslej se je posrečilo zbrati okoli osemnajst del tega avtorja. Računamo, da bo za restavriranje potrebnih okoli pol milijona dinarjev. V juliju bo namreč v Kostanjevici odprta retrospektivna razstava Jožeta Gorjupa in do takrat morajo eksponati biti pripravljani. Ob tej pri-

ložnosti prosimo vse tiste, ki hranijo kako delo tega avtorja, da to sporoče, ker bo le tako moči pripraviti temeljito razstavo in dela uvrstiti v katalog, ki bo izšel ob otvoritvi razstave.

Gradnik v angleščini

Univ. prof. Janko Lavrin, ki živi na Angleškem, je te dni dokočno pripravil zbirko Gradnikovih pesmi v angleščini. Dodal jim je spremno besedo, v kateri predstavlja našega znamenitega lirika. Kakor kaže, bo zbirka še letos izšla. S tem se bo Prešernu pridružil tudi Gradnik v angleščini.

Priprave na simpozij 1963

V januarju 1963 so bila razposlana vabila kipašem raznih držav, ki naj bi se udeležili III. mednarodnega simpozija kiparjev v Kosta-

njevici in Portorožu. Kakor lani bo tudi letos povabljenih polovico kiparjev, ki delajo figurativno, in polovico takih, ki delajo abstraktno. Med slednjimi je umetniški svet Forme vive izbral petindvajset mednarodno priznanih imen. S tem bo ta mednarodna kulturna prireditev še pridobila na pomenu.

»KAR HOČETE« na prostem

Letošnje poletne prireditve v Kostanjevici, ki bodo v času III. mednarodnega simpozija kiparjev, se bodo predvidevati 4. julija. Za uvodno prireditev pripravlja Slovensko ljudsko gledališče iz Celja v režiji Branka Gombača slovito Shakespeareovo komedijo »Kar hočete«. Predstava bo na arkadnem dvorišču kostanjeviškega klostra. Režiser bo svojo režijsko koncepcijo prilagodil arhitekturi in celotnemu okolju. Za predstavo je že zdaj veliko zanimanja.

Dvorjani na odru

Igralska skupina KUD »Stane Rozman« na Dvoru je v nedeljo, 10. februarja, zaigrala veseloigro »Skapinove zvijače«. Predstava v kateri so nastopili predvsem mladinci, je dobro uspela in številnim gledalcem oskrbela nemalo smeha. Takih predstav si na Dvoru še želimo!

M. S.

Uspel »REZIJANSKI VEČER« v Novem mestu

»Rezijanski večer«, ki ga je 5. t. m. s pomočjo ljubljanskih etnografov organizirala novomeška podružnica Slavističnega društva, je bil v resnici ena najbolj svojevrstnih prireditev, kar smo jih v središču Dolenjske videli zadnja leta. Tako sodi okoli 50 poslušalcev, ki so se tega večera kljub mrzli zimi udeležili. Program je obsegal vsebinsko bogato in oblikovno dovršeno predavanje dr. V. Voduška in dr. M. Matičeta in skoraj pol ure trajajoči zelo lep barvni film o Reziji in njenih običajih, ki ga je posnel in tudi razlagal prof. Uroš Krek. Tako smo v besedi, sliki in magnetofonskih posnetkih spoznali svojevrstno, folklorno izredno zanimivo slovensko pokrajino, ki je zadnje mesece zbudila zlasti med znanstveniki veliko pozornost zaradi nenavadno bogatih odkritij slovenske etnografske ekipe, ki se jo v njej mudila v lanskem maju osiroma decembru. Zaradi podaljšanih polletnih po-

čitnic smo med poslušalci, žal, pogrešali dijaško mladino, saj je bila tako prikrajšana za zanimiva in poučna izvajanja, ki vrh tega zadevajo našo zemljo in ljudi okraj meje.

Lahko rečemo, da je Slavistično društvo tudi v novi sezoni lepo zastavilo svoje delo. — Večer je s denarno podporo omogočil svet za prosveto in kulturo pri ObLO Novo mesto.

K. B.

Lepo darilo za šolarje je mladinska povest

T. SELISKARJA

JADRA NA ROBU SVETA

790 din

Izdala DOLENJSKA ZALOŽBA

Pogled na skupino gostov pri otvoritvi razstave Maleševih del v Dolenjskem muzeju — Obiščite muzej in si oglejte umetnine našega znanega mojstra risb, grafik in gravur, kot tudi vse slovenske izdaje Prešernovih pesmi in njihove prevode!

Deset let Prešernove družbe

V nedeljo, 10. februarja, je bila v Ljubljani v klubu poslancev slavnostna seja glavnega odbora Prešernove družbe. Udeležila sta se je tudi podpredsednik glavnega odbora SZDL Slovenije Franc Kimovec-Ziga in sekretar sveta za kulturo in prosveto LRS Miloš Poljanšek.

Predsednik glavnega odbora Prešernove družbe tov. Boris Ziherl je imel govor ob desetletnici ustanovitve te

družbe in o njenem delu na področju založništva pri širjenju napredne knjige.

V preteklih desetih letih je pri Prešernovi družbi izšlo 5 milijonov 125.600 knjig. V vsakoletni zbirki Prešernove družbe je izšlo 69 knjig, med njimi 10 koledarjev, 19 izvirnih del domačih avtorjev, 15 prevodov in 25 poljudnoznanstvenih del in priložnikov. Prešernova družba je izdala tudi 43 žepnih romanov v zbirki Ljudska knjiga. Mesečnik »Obzornik«, ki ga izdaja, ima okoli 9.000 naklade. Razen tega se Prešernova družba pri nas edina ukvarja

s sistematičnim izdajanjem reprodukcij slovenskih slikarjev. Vse to nam potrjuje, da si je utrla pot med široke ljudske množice.

Prešernova družba, ki ima 1462 poverjenikov, ima še mnogo možnosti za pridobitev novih naročnikov. Stevilo naročnikov bodo skušali še povečati, predvsem prek delovnih kolektivov.

Prihodnje leto namerava Prešernova družba v svoji zbirki izdati koledar z brezplačno barvno reprodukcijo, Tavčarjevo povest »V Zali«, Nekrasova »V domačem mestu«, priložnik »Naš zdravnik« in poljudnoznanstveno delo »Slovenija in njeni kraji«, kateremu bo priložen zemljevid.

Cigansko glasilo v Prekmurju

Nogometni klub v ciganskem naselju Pušča pri Murški Soboti je izdal prvo številko svojega lista »Nekoč in danes«, ki jo je uredil Vlado Sarkezi. Vsebinska je dokaj kakovostna in oprema okusna. List bo verjetno postal redno mesečno glasilo vseh prekmurskih Ciganov. Tiskala ga bo Pomurska tiskarna.

Obiščite Malešev razstavo v Dolenjskem muzeju!

Razstava originalnih barvnih gravur k Prešernovim sonetom akademskega slikarja Miha Maleša bo odprta v I. nadstropju Dolenjskega muzeja do 8. marca; odprta je vsak dan od 9. do 13. ure.

VSEM PLANINCEM IN LJUBITELJEM NARAVE

VOSCI ZA PRAZNIK 19. FEBRUAR

PLANINSKO
DRUŠTVO

ČRNOMELJ

ČRNO-BELI POGOVOR o sobotnem večeru (in twistu)

Lojze Damiš, plačilni in višji natakar iz kavarne hotela METROPOL: »Godbo imamo zaradi tradicije, vendar — če bo šlo tako naprej, jo bomo morali tudi mi opustiti. Delamo, vendar le s tolikšnim dobičkom, da ravno izhajamo... Za twist smo, vendar se mu izogibamo, ker so nam vinjeni gostje z njim že nekajkrat pokvarili razpoloženje. Za muziko pravijo gostje, da igra premalo živahno in da ji manjka novih komadov...«

Prvi »spodrslijaj« že v prvem lokalu

Vzdušje v kavarni na Glavnem trgu je takšno kot sicer. Komaj da se pozna, da so prvi dnevi v mesecu. Zvočnik v televizorju bi lahko igral tiše. Družbice v pogovorih, stari in mladi, pol na pol. Tu in tam mečejo karte, nekaj dvojic je zatopljenih v šah. Oddahnemo si, ker nismo vzbudili pozornosti. Čez čas je bliskovnik pripravljen, še kratka prošnja in v objektiv smo ujeli družbico, ki kvarta. Čez čas se pojavi njihov za-

Mu je slabo? O ne, to je zgolj ena izmed twistovih figur (da je ne zmore vsakdo, pa le priznajmo!)

Pred nami je načrt: obiti vse gostinske lokale v Novem mestu, Ura je osem zvečer. Sobota, 2. februarja 1963. Po kratkem posvetu je padla odločitev: najprej v kavarno na Glavnem trgu, nato v manjša gostišča, ob desetih zvečer, ko bo že »štimga«, pa v lokale s plesišči.

Trije se podajamo v akcijo. Dva novinarja in Marjanca. Njo smo vzeli s seboj samo zato, da bi kot družbica vzbujali manj pozornosti. Zabava je navsezadnje popolnoma zasebna stvar vsakogar. Če vtikaš nos vanjo, jo lahko skupiš... Čeprav naš namen ni bil takšen, smo bili malce v strahu. Bridko smo se zavedali tega, da ljudje ne vedo, kaj želimo. V nedeljo zjutraj ob enih, ko je bilo vse za nami, smo si oddahnili. Vsi trije.

Zanimalo nas je, kako se zabavajo Novomeščani. Zlasti to, kako ob sobotah. Vpraševali smo, česa najbolj pogrešajo. Tudi opazovali smo, naš bliskovnik pa je nekajkrat pobliskal.

stopnik z željo, naj posnetka ne objavimo, ker so iz vojske. Začuden smo nad zahtevo, ker so bili tovariši popolnoma dostojni. Ugodimo jim, za protiuslugo pa želimo odgovor na dve vprašanji:

»Kaj sodite o zabavnem življenju v Novem mestu in česa v njem najbolj pogrešate?«

Tu se je skoraj zataknilo. Eden izmed njih se je malce razburil zaradi prejšnjega posnetka in nas skušal odpraviti: »Kaj se boste motali! Nimamo časa za razgovor, pridite jutri opoldne, pa se bomo pogovorili!« Dostojno smo pojasnili kako in kaj, ostali so ga pomirili in po kratkem premišljevanju so povedali:

»Predvsem pogrešamo plesno dvorano, v kateri bi človek brez gneče našel prostor in se naplesal po mili volji. Vsi lokali so pretesni, vzdušje je moreče in le stežka se sprosti. Glasba pa je povsod pod kritiko! Zabavno življenje je v Novem mestu na psu!«

Lep obet: 17 milijonov, a malo upanja...

Upravnica kavarne na Glavnem trgu tovarišica Anica Blatnik:

»Ples smo opustili, ker je lokal premajhen. V načrtu imamo preureditev kletnih prostorov v barski lokal. Načrti so že pripravljeni. Okoli

133 kvadratnih metrov bi meril bar s sedeži za 80 gostov. Plesišče bi bilo le za nekaj centimetrov manjše, kot je v baru Slon v Ljubljani. 17 milijonov potrebujemo, okoli 7 bi jih zmogli sami, vendar vse kaže, da ne bomo dobili posojila... Že vnaprej pa bi rada povedala tole: če uspejo z nameravano preureditvijo, v novih prostorih divjanja ne bomo dopustili! Samo dostojen ples in nič več!«

»Zaključene« družbe in predraga muzika

V gostiščih »Trdinov hram«, »Ribja restavracija« na Glavnem trgu, Per, Košak in »Dobra kapljica« je vladalo slovesno vzdušje. Vsaktero izmed njih ima krog stalnih gostov. To so večinoma resni, starejši ljudje. Plesa nimajo nikjer, ker je predrag (stroškov za glasbo režija ne prenese). Sobotni iztržek je povsod domala enak vsakodnevnemu. Povsod, razen pri Peru, pa je vedno več zaključnih družb, ki se zbirajo za razne priložnosti.

Toliko smo zvedeli od gostincev. Kaj pa menijo gostje? Pristuhnite Bogomilu Liliji, ki smo ga našli v »Trdinovem hramu«:

»Sem zahajam iz navade, ker je gostilna stara, družba dostojna, ker tu ni hrupa in ker sem dobro postrežena.«

Pri Faniki Košakovi pa je neki gost priznal, da zahaja v lokal zaradi »birtne«... Bil je že malce v rožcah.

»Sem za demokracijo in za twist«

Tako je pribila znana Novomeščanka Darinka v kavarni Metropol, ko je naš objektiv lovil pare, ki so pravkar zaplesali twist. O twistu nismo nameravali razpravljati, toda hočeš nočeš: ta problem se nam je na našem obhodu dobesedno vsilil. Mladi ga plešejo (tudi divjajo), zanimivo pa je, da so celo »stari« zanj. Tako sodimo po razgovoru s tov. Vinkom Skokom, ki je povedal isto kot Darinka.

»Ko zaigramo twist, se ljudje zgrnejo na plesišče. Vodstvo lokala pa twist prepoveduje. Zakaj ga ne bi igrali in plesali, saj je zdrav za razgibanje starejših, mladi pa ga plešejo z užitkom?«

Še dva, ki nista zadovoljna

Da ne pozabimo na naše vtise v kavarni Metropol: Stari in mladi so tudi tu pomešani pol na pol, razpoloženje je živahno, cigaretnega dima preveč in vinjenih gostov je nekaj. Tine Humerjev je, ko smo ga vprašali, menil:

»V Novem mestu je zlasti ob sobotah premalo zabave in še ta, kolikor je je, ni najboljše. V kavarno Metropol zahajam zato, ker se mi lokal zdi najbolj urejen. Rad se namreč dostojno zabavam.

Mladini skoroda ne nudimo tega, kar si želi: zdrave in dostojne, pa morda tudi malce poskočne zabave.«

In še »priznani huligan« (tako vsaj se je sam predstavil): »Zabava v Novem mestu je pod kritiko, povsod igrajo prepočasii!«

Še pohod v »Texas«

Mladi rod pravi »Texase« hotelu Kandija. Nekaj so krivi konji, ki jih kmečki gospodarji privezujejo na dvorišču, marsikaj pa je v tem lokalu res tesaškega: zlasti ples. Gneča je takšna kot nikjer, predvsem ob glasbenem avtomatu, ob vhodu v veliki salon in ob točilni mizi.

»Tu je pusto! Kam? Na Otočec!« se je skupinica odločila. Fičko jih bo odpeljal v hotel Grad Otočec, vendar — priznajmo, da si vsak tega še ne more privoščiti...

Velika posebnost je twist. Tudi tu ga ne plešejo kar naprej. Navadno na devet plesov en twist, če gostje zahtevajo, morda tudi kaj več. Zdaj pa se lotimo twista, takšnega, kot ga plešejo nekateri v hotelu Kandija. (Priznane »twistarice«, ki, kot pripovedujejo, pleše kar po štirih, tega večera, »žala« ni bilo.) Kljub temu smo videli marsikaj.

Ples — sproščeno razvedrilo ali sprostitelj divjaških nagonov?

Med trideseterico dostojno plešočih parov je pomešanih nekaj takšnih, ki plešejo (divjajo) twist... Igra bokov, kolkov, kolen in vseh sklepov. Zardeli obrazi, »zamaknjen« pogledi, telesa izvajajo skoraj nemogoče figure. Krila sfrtajo, roke grabijo v prazno. Opazuješ in z zastajajočim dihom čakaš, kdaj bodo zašklopele kosti... Tej plesalki je zlezlo krilo visoko čez koleno, oni je prikukal na dan del spodnjice, pri vhodu na plesišče kopica zija, spodbujajoči kriki, opazke, divjaška vznesenost plesalcev pa se bolj in bolj stopnjuje. Nerazumljivo tekmovanje, kdo bo mahal, migal in mencial bolj kot ostali...

Ples, zabava ali divjanje? Takšno vprašanje se vsiljuje. Ne moreš mimo njega. Mar smo res divjaki in se gremo, kdo se bo pri plesu bolj fizično napenjal in nemogoče

»Hvala lepa! Fantje, domov, ura je devet!« je vzkliknil oče Per, ko smo stopili v lokal. Gostje so jo hitro ubrali skozi vrata (dva ali trije so se komajda držali na nogah...). »K meni prihajajo tisti, ki si začele dobrega vina!« je še dodal oče Per, najstarejši gostilničar v Novem mestu. »Kozarec dobrega vina je kakor zdravilo,« vam rad pove oče Per, če ste njegov znanec ali stalni gost

zviljal? Tudi ples je kultura, lagodna sprostitelj telesa in občutkov, ko se dvojica preda taktom glasbe. Pri twistu pa, kakor da bi posamezni plesalec pozabljal, da so ljudje...

Opredelitev »akcijske« skupine

Razprava o twistu in to, kar smo videli, je razgibala tudi našo trojico. V obilici nabranih vtisov smo se opredelili takole:

kot vse kaže, ne bomo mogli kmalu privoščiti.

Potrebe po raznovrstnejšem zabavnem življenju so vedno večje. Dokaz: ustvarjajo se zaključene družbe, v plesnih lokalih je gneča, divjanje pa postaja družbeni problem.

Najbolj smo pogrešali dostojnost

Morda tudi visoke cene spodbujajo k divjanju? Kdo ve? Predvsem mlad človek si želi zabave, vendar si jo lahko privoščil le enkrat na mesec. Takrat se zdiva za naprej in za nazaj. Gostinci pravijo, da so visoke cene posledica glasbe in datatev. Zabava v gostišču ni neobhodna življenjska potreba. Kaj torej storiti? Razvijajmo in podpirajmo mladinske plesne prireditve!

Dostojnost gostov je pomemben sestavni del zabavnega življenja. Mladi ljudje divjajo v gostiščih, mladinski ples v telovadnici pa je zelo dostojna prireditev. Vse kaže, da je alkohol partner, ki praveč razvname. Nato pa se prične divjanje. Naj povemo, da so se gostje pri dostojnem plesu povsod izmikali našemu objektivu, ko so plesali »divjaški twist«, pa so se pred objektivom bolj zvijali celo kot sicer...

Dostojnost smo pogrešali, pri mladih plesalcih — najbolj! En sam nedostojen gost lahko pokvari razpoloženje v lokalu. Ne pozablajmo tega!

Vsem gostincem, ki smo jih obiskali, ob koncu naša zahvala za prisrčen sprejem, za razumevanje in pomoč v akciji.

Besedilo: Janez Korošec
in Miloš Jakopet
Posnetki: Miloš Jakopet

»Skorenjček, skorenjček, ti nam povej...«

V dvorani mladosti, veselja in ritma

Pozor! Fante ansambla že drži- jo v rokah svoje instrumente. Oči plesalcev so uprte v plesalke, s katerimi se bodo vsak čas zavrteli po plesišču. Na vrsti je foxtro- t. Prvi pari zaplešajo. Telesa se gib- lejo, telovadnica novomeške osu- šole je utonila v veseljem ritmu.

Tako je vsako nedeljo popoldne, ko se na mladinskem plesu zavri- lo mladih, ki si želijo veselja, za- hve in zdravega razvedrila. Kaj skorajda izmenadi, ko nanaglo za- vstopiš sem, med mladino, ki se sproščeno zabava? Ni gneče, ka- kršne smo vajeni v gostinskih lo- kalih! Obrati so vedri in sprošče- ni. Mlada telesa se zato, ker je dovolj prostora, po taktih glasbe neres živijo v ritmu plesa. In še ne- kaj: zrak je čist, zaman bi iska- li oblacke cigaretne dima in vonj po alkoholu.

Mar so mladi s takšno zabavo zadovoljni? Si morda želijo še kaj več? Priljubljeni! Posredujemo od- govore mladih plesalcev.

»ŠE VEČ DRUŽABNOSTI BI RADI«

Milan in Anka sta plesala strža- čunasa. Roke so se nagonsko lo- vile. Zmotili smo ju in vprašali Anko Črnčič: »Kaj misliš o mladins- kem plesu?«

— Lepo je da imamo tako zaba- vo. Škoda pa je, da pridejo na ples nekateri, ki so že starejši od nas. Morda se mi zdi glasba nekoli- keno enolična, dobro pa bi bilo, če bi na plesu naredili kakšen program ali pa kar plesna tekmo- vanja.

Na klopi smo zagledali Slavka Dravnica.

— Zakaj ne plešeš?

— Ne vem. Treba se je tudi ma- lo odpočiti.

— Kaj misliš o razlici med mladinskim plesom v Bršlino in tu?

— Ples pri Pionirju je bil le za- časna rešitev. Mladina je sedaj zelo zadovoljna, zato je tudi vdušje vedno boljše. Disciplinarni je v redu. Tu ni točilnice, zato je tudi veli- ko kulturnejše, ker pridejo na ples le tisti, ki želijo plesati, in ne piti.

PLESNI UČITELJ BI VELIKO ZALEGEL

Marta Klemenčič in Rajka Kej- zarija smo dobili med odmorom na klopi. Oba sta znana kot dobra in navdušena plesalca. Mnenja sta bila, da bi bilo dobro, če bi od časa do časa povabili plesnega učitelja, da bi pokazal korake in figure za nekatere plesne, predvsem moderne.

— Kritika Dolenskega lista na račun plesa v Bršlino je obrodila sadove. Vseč mi je, ker ni dima in okajenih ljudi. Zelel pa bi, da

večjo pozornost klasičnim, vendar to razumem, ker nimate plesnega učitelja, da bi mladini pokazal le- poto starejših plesov. Dvorana je morda nekoliko mrzla, drugače sem pa zelo zadovoljna.»

Ples se je zopet začel. Tokrat je na vrsti twist. Nekateri pari so se že razregli. Ostali plešejo mir- no in se umikajo najbolj vroče- krvnim plesalcem. Vendar — to- krat zopet za spremembo — je twist veliko bolj estetski kot v so- boto zvečer.

LAHKO BI BILO CENEJE

Ob vratih je stonel Jože Grom in zapletli smo se tudi z njim v po- govor. »Zelo mi je všeč in pridem skoraj vsako nedeljo, čeprav imam precej daleč od doma. Zal mi je, ker slabo plešem in grem le po plesalke, ki jih vsaj malo poznam. Vstopnina se mi zdi precej visoka. Kot vajenec imam 3000 din nagrade na mesec in si težko odigram nad 300 din za ples. Lah- ko bi bilo ceneje,« je skoro po- tožil.

Za nadzor na plesu skrbi eden izmed članov plesnega odbora. To- krat je bil dežurni Ivan Springer, ki je povedal, da so z osnovno šolo v zelo dobrih odnosih. »Na vsakem plesu je več mladine. Za- četne težave z organizacijo smo že prebradili in so se že vsi odvadili kaditi v dvorani, le prostorov za sedenje je premalo. Nekaj težav je tudi z dekleti, ki dajejo »košarice« nekaterim plesalcem. Dekleta ne bi smela pozabljati, da so na mladinskim plesu in da so skorajda dolžna plesati z vsakomer, ki jih dostojno poprosi za ples.«

ZABAVA MLADINE — ZOPET ODPRTO VPRAŠANJE

Velik problem je bil s plesom v osnovni šoli rešen. Ob kritičnih izgredivih v Bršlino so vse organi- zacije prisločile mladini na pomoč in ji zagotovile prostor, v katerem so v kratkem času ustvarili pravo in kulturno vdušje. Mladi so za- dovoljni, vendar bi, kot smo slišali, radi svojo zabavo popestrili z družabnimi igrami in programom.

Nekatere slabo situirane dijake in vajence pa ovira vstopnina. — Občinski komite LMS, ki je orga- ni rator plesa, mora kriti skoraj polovico stroškov, polovico pa jih krijejo z vstopnino. Zato je mla- dina v svoji proračun vnesla tudi del stroškov za kritje izgube z mladinskim plesom. Ko so o tem razpravljali na ObO SZDL, pa so bili nekateri tovariši mnenja, da bi morali povečati vstopnino in tako kriti vse stroške.

na mladinskih plesih v ljubljanskih plesnih dvoranah s prvovrstnimi an- samblji. Na ta način lahko stori- mo veliko napako, ker bomo zo- pet delili mlade ljudi na tiste, ki

lahko žrtujejo 600 dinarjev, in na tiste, ki tega ne bodo zmogli. V takem primeru drugih gotovo ne bo več blizu.

Morda bodo prišli, ker je to

edina prava mladinska zabava v Novem mestu, denar pa si bodo odtrgali pri hrani. O tem, da si mladi hranijo denar s tem, da je- do le enkrat na dan, smo veliko

slišali na občinski konferenci mladine. Ali naj to sedaj pod- piramo?

Morda se premalo zavedamo, da se v telovadnici osnovne šole vsak teden zabava 150 mladih ljudi, ki so našli razvedrilo, kakršenega si želijo.

Ne pozabljammo: mladino, ki ne bo več prišla na mladinski ples, bomo sročevali drugje. V to se tokrat ne nameravamo spuščati po- drobneje, ker smo se namenili pi- sati le o javnih prireditvah za za- bavo in oddih v Novem mestu.

Kljub temu pa v premislek: ali 300 tisočakov na leto ali vsako- dnevni družbeni problem?

Kaj je torej boljše?

Twist plešejo tudi na podeželju zanemarjeno

V Straži zatrjujejo, da je že redkejši ples, na katerem ne bi videli tudi twista. Predvsem ga radi plešejo mladinci iz Straže in Vavte vasi. Seveda so starejši ljudje proti take- mu »pozibavanju v bokih« in kaj hitro izpraznijo dvorano, v kateri se pleše twist.

Čakamo na ples, pogovor pa se počasi razpleta

Premalo sposobnosti in naporov

Vodstva skušajo popraviti

Po dolgem času je zopet za- živel delo mladine v »Labo- du«, ker so se izboljšali tudi pogoji. Več pažnje bi morali posvetiti izobraževanju, ki je v podjetju precej zanemarje- no. Na tak način bi si lahko ustvarili tudi boljše kadre in zagotovili plodnejše delo.

Ob nastopu težav pri pro- dukciji v »Industriji obutve« je mladina zahtevala izboljša- nje procesa in tehnološkega postopka. Želijo se spoznati z ostalimi sorodnimi podjetji v Sloveniji, da bi si tako na- brali več izkušenj. Na sestanku so zahtevali tudi bolj izobražen strokovni kader v podjetju.

Ob koncu razgovorov smo povprašali za mnenje o delu aktivov po podjetjih tudi predsednica ObK LMS Novo mesto Lojzko Potrč, ki nam je povedala: »Na splošno smo z delom mladine lahko še kar zadovoljni, saj se povsod bo- rijo za organizirano proizvod- njo. S tekmovanjem, ki smo ga razpisali v počastitev okrajne konference, želimo še bolj organizirati programsko delo. Se večje napore bi mo- rali vložiti v izobraževanje, če- prav je ravno mladina zahte- vala spremembe na tem pod- ročju. Težave z vodstvi ima- mo predvsem zaradi slabe ka- drovske politike, ki smo jo v nekaterih aktivih zelo zane- marili. Mladini pa bi morali nuditi več pomoči za razve- dritev in zabave, saj ne mo- remo od nje samo zahtevati, ne nudimo pa ji ničesar!«

Janez Koršec

Mladina vedno pogosteje zahteva večjo vlogo pri reše- vanju problemov v proizvodnji. Sklepi občinske konferen- ce in konference posameznih aktivov po podjetjih o tem precej govore, vendar so do- slej to le malokje uresničili. Na vsak način lahko pouda- rimo, da vodstva mladinskih aktivov v mnogih novomeških podjetjih niso storila tega, kar bi morala. Mladino so premalo zainteresirali za na- loge, s katerimi bi se morala ukvarjati, in jo zaradi lastne malomarnosti odbijali od osnovnega namena in dela mladinskih aktivov. Na ob- činski konferenci je precej delegatov razpravljalo o usta- navljanju klubov mladih proiz- vajalcev. Obiskali smo ne- kaj aktivov in jih povprašali, kako je s tem.

regi člani se sestajajo redno vsakih 14 dni in razpravljajo o pripravljenih temah. — Glavni problem so samska stanovanja za naše člane, ker večina stanuje v težkih pogo- jih izven Novega mesta. Upa- mo pa, da bomo v kratkem tudi ta problem rešili,« je za- ključil razgovor tovariš Ro- bert Lumpret.

Pri »Pionirju« so po dol- gem premoru nadvse resno začeli. Predsednik aktiva Alojz Jožef nam je povedal, da bo- do ustanovili klub mladih proizvajalcev že te dni, sku- šali pa si bodo priboriti večjo vlogo v delavskem svetu in upravnem odboru, kjer sedaj sodelujejo le kot opazovalci. Za nepismene delavce, ki so prišli v glavnem kot sezonska delovna sila, bodo organizi- rali tečaj. Njihovo delo je precej raztreseno, saj imajo ekonomske enote tudi v Krškem in v Ljubljani. Najvaž- nejše, kar bodo organizirali, bo šola za življenje, ki bo prav sedaj začela delati.

IMV in PTT — velika vloga mladine

Klub mladih proizvajalcev je do sedaj zaživel edino v Industriji motornih vozil. Predsednik aktiva Feliks Zu- pančič nam je o tem pove- dal: »Pripravljamo proizvo- dne konference, da bi tako mladino seznanili s proizvo- dnim procesom. Za naprej jih bomo sklicevali po ekonom- skih enotah, ker le v manj-šem krogu lahko rešujemo specifične probleme posamez- nih enot. Na teh konferencah želimo razpravljati tudi o no- vih statutih in tako pravočas- no seznaniti mladino z njimi. Svojih problemov ne namer- avamo reševati le ozko, tem- več jih želimo potem posre- dovati tudi širši javnosti. V aktiv je vključenih še vedno premalo mladincev, ker se jih precej vozi na delo in jih je težko pritegniti. Za začetek želimo izdati tovarniško gla- silo, ki naj bi seznanjalo vse delavce in uslužbence s pro- blemi in z novicami v pod- jetju. Pripravili smo tudi kr- vodajalsko akcijo, ki se je je udeležilo 40 naših mladincev.«

V podjetju PTT so ustanovi- li klub mladih upravljalcev, ki je že pripravil nekaj pre- davanj o organizaciji in po- slovanju podjetja ter o planu za leto 1963.

»Na sestankih spremljamo delo delavskega sveta in upravnega odbora, v katerih tudi aktivno z uspehom so- delujemo. Lastni klubski pro- stor nam je v veliko oporo pri delu, saj se pogosto brez težav zbiramo in razpravlja- mo o stvareh, ki nas zanima- jo. Med najbolj delavnimi sekcijami je klub OZN, kate-

Ali res pada mladinska zavest?

V »Krkis«, »Novolesu« in »Novoteksu« se borijo s teža- vami, ki so si precej podob- ne. Povsod premišlujejo, ka- ko bi pritegnili mladino k delu. V »Krkis« in »Novolesu« je mladina včasih imela veli- ko vlogo, v zadnjem času pa so naredili zelo malo. Pred- sednica mladine v »Krkis« Eri- ka Levičar nam je dejala:

»Vključili smo se v tekmo- vanje, ki ga je razpisal občin- ski komite LMS. Ob kon- cu tekmovanja nameravamo

Tudi klasični plesi so priljubljeni, da, celo med mladino! Sicer pa: saj si človek pri tangu lepo spočije, če je prej plesal twist

V ritmu twista...

bi med odmori plesni učitelj, če bi ga dobili, povedal nekaj besed o pravih lepega vedenja. Marsi- kdo se ne zaveda, da je to, kar počnemo na plesu, precej nekultu- rno — je še omenil Rajko, Marta pa je pripomnila, da bi bilo lahko več sedežev, ker morajo nekateri med odmori stati.

ZA OBOJE SMO: ZA STAR IN SODOBNE PLESE

Jana Kolar je iz Trbovelj, se- daj pa je na počitnicah v Novem mestu. »Zdi se mi, da pri vas preveč plešejo moderne plesne. Po mnenju bi lahko posvetili

»EKONOMSKI« PLES IN NJEGOVE POSLEDICE

K izboljšanju vdušja v dvorani bi prav gotovo pripomoglo nekaj klopi, boljše urejena garderoba in majhne udobnosti, ki jih zdaj ni na pretek, n. pr. pepelniki. Orga- nizator plesa se čuti dolžnega za vse to prispevati sredstva.

Kot smo zvedeli, je občinsko vodstvo SZDL odklonilo mladini pomoč za prirejanje plesa. Kaj se- daj?

Podkupovanje, zlorabe, goljufivi odnosi in nepoštenost

— glavne značilnosti Iljaževga dolgoletnega »uspešnega« poslovanja na področju zunanje trgovine

Kakor smo že poročali, se bo v ponedeljek, 18. februarja, začel pred novomeškim okrožnim sodiščem proces proti STANKU ILJAŽU, MILENU PETROVIČU in LJUBU BELOGRLIČU. Imenovani so se hudo pregrešili proti poštenosti in socialistični morali; obtožnica jim očita dajanje oz. sprejemanje podkupnin, napeljevanja drugih h kaznivemu izdajanju uradne tajnosti, očita jim hude zlorabe pooblastil v gospodarstvu, poneyerbe in ponarejanje uradnih listin. Zagovarjali se bodo zaradi izdajanja uradnih tajnosti in vrste zlorab, o čemer danes naše bralce podrobneje obveščamo. Tudi danes lahko spričo omejenega obsega članka navedemo samo nekatere izmed kaznivih dejanj, s katerimi bremenijo obtožnica imenovane obdolžence. Spisek kaznivih dejanj je predolg, da bi ga lahko izčrpno obravnavali v današnjem članku, vrnili pa se bomo k njim, ko bomo poročali z razprave.

Podjetje VINO v Brežicah se je začelo ukvarjati z zunanjetrgovinskim poslovanjem leta 1955, skoraj leto dni prej, ko je bilo registrirano za izvoz in uvoz. Z odkrivanjem kaznivih dejanj v tem podjetju se je začelo že leta 1956 in 1957, vendar so takratne informacije Državnega sekretariata za notranje zadeve LR Slovenije ostale brez uspeha; njihovo obvestilo je prišlo v roke podkupljeni osebi. Tudi pozneje je bil uveden kazenski postopek, ki pa je bil zaradi pomanjkanja dokazov ustavljen. Nepoštenosti, ki so prišle zdaj na dan, seveda niso bile nikjer zabeležene in Stanko Iljaž je zato lahko slovel kot »sposoben direktor«. Toda lonec hodi tako dolgo na studenec, dokler se ne razbije... To se je pokazalo tudi v tem primeru.

Lani v začetku leta je Devizna inspekcija FLRJ zvedela za sumljivo deklariranje vina, ki ga je podjetje VINO Brežice kupilo od KZ Buje v Istri in izvažalo firmi Orlando v Trstu. Čeprav je bilo v celotni pošiljki istovrstno blago (mošt malvazije) kupljeno in plačano po enaki ceni pri istem proizvajalcu, je bilo na izvoznih listinah hitro »prekrščeno«; izvozili so ga namreč deloma kot naravno vino po 85 italijanskih lir, deloma pa kot industrijsko vino po 73 lir. Ko je preverjala ta slučaj, je inspekcija prišla do listin, ki dokazujejo, da je prevoznik (podjetje Intertrans) celotno pošiljko blaga prefakturiral po nalogu podjetja VINO na račun podjetja Imex iz Kopra, kakor da je izvoznik to podjetje, ne

Podkupovanje v obliki daril in mesečne plače...

Obtožnica bremeni Iljaža, da je dajal uradnim osebam darila in jim nudil koristi, da bi v mejah svojih uradnih pravic opravile uradna dejanja, ki jih ne bi smela opraviti. Ne smemo pozabiti, da je bil Iljaž imenovan za direktorja VINA že februarja 1947 in da je bil vse do leta 1960 uradna oseba, nato pa kot odgovorna oseba gospodarske organizacije v polni meri osebno odgovoren za vse, kar se je v podjetju dogajalo!

Tako je Iljaž izplačeval ali odredil izplačevanje mesečno po 8.000 din iz sredstev podjetja VINO Miletu Petroviču, referentu oziroma kasneje načelniku Komiteja za zunanjo trgovino FLRJ v Beogradu; od začetka junija 1956 do novembra 1957 je Petrovič dobival denar na svoje ime, nato pa do vključno oktobra 1959 na izmišljeno ime »Vere Djukić«. V tem času je Iljaž podaril Petroviču tudi najmanj 50 steklenic vina in drugih pijač, dežni plašč iz Trsta, dve garnituri ženskega perila in mu razen tega izplačal poletni 1956 nekajednevno letovanje v Šmarjeških Toplicah in v Brežicah. Skupno je dobil Petrovič koristi najmanj za 367.885 din — vse pa zato, da bi v letih 1956 in 1957 kot referent, kasneje pa kot načelnik oddelka za kompenzacije v Komiteju za zu-

pano vino iz Brežic. Na »Imexovih« fakturah je bila celotna pošiljka vpisana kot »belo namizno vino« po 85 lir, nikjer pa ni bilo sledu o kakem »industrijskem vinu«. Listine so torej izkazovale, da firma Orlando iz Trsta plača »Imexu« po njegovih računih vse vino po 85 lir za liter, račun pri VINU v Brežicah pa so povedali, da prodaja to VINO Brežice delno le po 73 lir za liter. 84.407 litrov mošta je bilo zaračunano torej po 73 lir; nastalo je vprašanje: kdo se hoče okoristiti z razliko 1.012.844 lir. Zadeva je prerasla v devizni prekršek, niti pri VINU v Brežicah, niti pri »Imexu« v Kopru pa niso mogli pojasniti, čemu in kako.

Hišna preiskava pri Stanku Iljažu je pokazala listine, ki so potrdile in utemeljile sum, da gre za kazniva dejanja. Sledila je uvedba preiskave, klobčič pa se je pričel počasi odvijati.

Pregled zunanjetrgovinskega poslovanja v podjetju VINO — opravil ga je izvedenec te stroke — je pokazal kopicico kaznivih dejanj, za katere je odgovoren obdolženi Stanko Iljaž. Revizijsko poročilo je podkrepjeno s številnimi listinami, ki so jih našli pri obdolženem Iljažu na stanovanju, na beležkah, ki jih je imel pri sebi in pravtako na dokumentih, ki so jih našli v pisarni in računovodstvu podjetja. Podatki in listine, ki so jih preiskovalni organi zbrali tudi drugod, pravtako govore o številnih kaznivih dejanjih obdolženega Iljaža.

nanjo trgovino FLRJ dajal protipravne in neupravičene privilegije podjetju VINO Brežice pri reševanju upravnih zadev, zlasti pa prednost pri reševanju prošenj za kompenzacije. Posebno se je to poznalo pri odločanju v komisijah za kompenzacije, pri katerih je Petrovič kot član soodločal in delal v korist podjetja VINO.

Tudi Ljubo Belogrlić, uslužbenec Zveze zunanjetrgovinskih zbornic FLRJ v Beogradu, je užival po Iljaževi zaslugi posebne koristi in naklonjenost: julija in avgusta 1959 se je mudil na stroške podjetja VINO v Sloveniji, plačeval je hrano, pijače in stanovanje za »dragog gostaa« — vse pa zato, da bi mu Belogrlić med svojim dopustom v imenu Zveze zunanjetrgovinskih zbornic FLRJ dal uradno soglasje za kompenzacijskem poslu, da v tem aktu ne bi navedel cene uvoženega blaga in da bi navedel še, da izdaja tak akt v soglasju z Državnim sekretariatom za blagovni promet FLRJ, čeprav takega soglasja ni dobil in seveda Belogrlić takega akta sploh ne bi smel izdati. Izdal ga pa je, ker

roka roko umije...», kot pravi ljudje. Da je šlo pri tem dovoljenju za uvoz industrijskega blaga za 95.000 dolarjev, je bila verjetno za Belogrlića »prava malenkost«, ki jo je lahko podpisal kar na dopustu v Brežicah...

Z zlorabo pooblastil v gospodarstvu — do »dobička« za svoje podjetje...

Obtožnica bremeni nadalje Iljaža, da je pridobil protipravno premoženjsko korist za svojo gospodarsko organizacijo tako, da je dal napisati listine z neresnično vsebino. Razen tega je tudi z drugim lažnim prikazovanjem ali prikrivanjem dejstev spravil druge v zmotu zato, da je protipravno pridobil od skupnosti sredstva in s tem, ter tudi drugače posebno hudo kršil svoje uradne pravice in pooblastila glede upravljanja družbenega premoženja.

Kakšnih goljufij se je posluževal pri tem Iljaž? Odrejal je, da so pri odpremah vina, ki ga je VINO izvažalo v tujino, imenoval naravno vino v računih kot industrijsko vino, ker je bilo izvozno podjetje deležno pri izvozu takega vina večjih ugodnosti kakor pri izvozu naravnega vina (posebnih razlik pri koeficientih, popustov pri obdavčitvi, in premij). Take lažne listine je predlagal Narodni banki FLRJ v obračun in izplačilo ter pri tem dosegel, da je podjetje VINO neopravičeno prejelo iz posebnega sklada Narodne banke od leta 1955 do 1960 znesek 11 milijonov in 62.010 dinarjev! Obtožnica mu očita kar 11 takih kaznivih dejanj in jih podrobno naštevajo z vsemi imeni in naslovi ter zneski. Zadevalo se mu je šele pri zadnjih 84.407 litrih sladke istrske malvazije, ko je posegla vmes zvezna devizna inspekcija ter preprečila, da NB ni izplačala že priznane davčne olajšave in premije v znesku 6.033.124 din.

Posebno poglavje, ki hudo bremeni obdolženega Iljaža, je neupravičeno spreminjanje odobrenih kompenzacijskih poslov s tujino, ki jih je Komite za zunanjo trgovino FLRJ z odločbami odobral podjetju VINO BREŽICE. Na kratko povedano gre za to: Iljaž je vino in drugo blago, ki ga je podjetje v teh poslih izvažalo v tujino, sicer zaračunal in za podjetje VINO obračunal po cenah, ki jih je na njegov

Darilo za zvezno industrijsko zbornico

Jeseni 1956 je Iljaž v prošnji za zunanjetrgovinski kompenzacijski posel zagotavljal, da bo vino izvoženo po cenah, ki so ugodne za izvoz, čeprav je vedel, da takšnih cen ne bo dosegel. S tem je uspel, da je Komite za zunanjo trgovino FLRJ dovolil VINU iz Brežic izvoziti po določenih cenah firmi Cremer v Avstrijo vina za 153.865

dolarjev in v zameno uvoz raznega blaga v enaki obračunski vrednosti. V naslednjih letih pa je Iljaž pri izvažanju tega kompenzacijskega posla sklenil drugačen sporazum: izvoženo vino se je sicer obračunalo po cenah, določenih od Komiteja za zunanjo trgovino, vendar pa je Iljaž pri tem predlagal in dosegel, da je firma Cremer

predlog določil Komite za zunanjo trgovino FLRJ, mimo tega pa se je s komitenti iz tujine dogovarjal o bistveno drugačnih cenah in obračunih, jim dajal popuste in priznaval reklamacije, ki so bistveno spremenile ceno izvoženemu blagu, ni pa za take »kupčije« imel dovoljenja. Razlike, ki so tako nastajale v cenah in obračunih, je navidezno izravnal tako, da se je s partnerji iz tujine dogovarjal, da bodo svoje blago, ki so ga kot protivrednost dobavljali VINU Brežice ali drugim podjetjem v Jugoslaviji, prodajali in obračunavali po znatno višjih cenah, kot so bile primerne in realne pri siceršnjih dobavah istega blaga. S tem je dosegel, da je podjetje VINO Brežice, ki je na jugoslovanskem tržišču lahko prodalo ali obračunalo uvoženo blago po teh povisanih cenah, za izvoženo vino in drugo blago prejelo nekaj več kot bi sicer, medtem pa je bila cena uvoženega industrijskega blaga iz tujine na škodo blagovnih fondov in kupcev v Jugoslaviji najmanj za 120.000 dolarjev višja kot bi bila sicer realna cena tega uvoženega blaga. Pri tem pa so devizna sredstva ostajala še v tujini.

Obtožnica navaja vrsto konkretnih primerov, kako je Iljaž izigral kompenzacijske posle na škodo naših potrošnikov in v delno korist podjetja VINO. Na razpravi bodo o tem podrobno razpravljali ter bomo o posameznih primerih še posebej poročali s procesa. V eni takih kupčij je VINO Brežice prejelo od nemške firme Isarhand iz Münchena v dar tudi osebni avtomobil Mercedes, vreden približno 4.000 mark, pri tem pa se je Iljaž izognil plačilu uvoznega faktorja. Oglejmo pa si danes eno izmed takih kompenzacijskih kupčij:

dolarjev in v zameno uvoz raznega blaga v enaki obračunski vrednosti. V naslednjih letih pa je Iljaž pri izvažanju tega kompenzacijskega posla sklenil drugačen sporazum: izvoženo vino se je sicer obračunalo po cenah, določenih od Komiteja za zunanjo trgovino, vendar pa je Iljaž pri tem predlagal in dosegel, da je firma Cremer

dosegla obračun za neke nedokumentirane terjatve, popuste in reklamacije v skupni vsoti 9.700 dolarjev. Tu je bilo vključeno tudi plačilo avtomobila Cadillac, ki ga je ta avstrijska firma po posebnem sporazumu spomladi 1956 dobavila v Jugoslavijo pod obljubo, da bo podjetje VINO kot protivrednost dobavilo za enako vrednost vina. Iljaž je avto pod temi pogoji, tudi prevzel in ga brez vednosti in evidence podjetja VINO nudil v dar najprej uslužbencem Komiteja za zunanjo trgovino FLRJ, po odklonitvi pa ga je podaril Zvezni industrijski zbornici.

Brez osebnega okoriščenja seveda tudi ni šlo

Obtožnica očita Iljažu, da si je tudi protipravno prilastil denar, ki mu je bil zaupan v službi. Konec aprila 1961 si je prilastil 307 nemških mark, ki jih je dobil od »Goethe instituta« v Ebersbergu pri Münchnu, ker je podjetje preveč plačalo za stroške jezikovnega tečaja (!). Moral bi ta denar izročiti podjetju, pa ga ni. Okoli 500 mark si je dal izplačati iz skritega fonda podjetja, naloženega v Nemčiji na hranilni knjižici z imenom Rauter Ferda, uslužbenca podjetja VINO Brežice. Oba zneska je Iljaž porabil za nakup avtomobila Record, ki ga je uvozil v Jugoslavijo in registriral na ime svoje prijateljice Slavke Popit v Ljubljani.

Omenili smo že, da je Iljaž dal vpisovati lažne podatke in lažne uradne listine ter spise uporabljal v službi kot resnične; tudi o tem bomo v razprave obširneje še poročali. Obtožnica omenja med drugim, da je lahko upravičeno sestavil sklep, da direktorju Iljažu že od vsega začetka zunanjetrgovinskega poslovanja ni šlo za zakonito in pravilno izvajanje zaupanih poslov s tujino. Šlo mu je za to, da on in podjetje za vsako ceno uspevata, ne glede na posledice, ne glede na metode dela in ne glede na to, koliko bo imela naša družbena skupnost kot celota koristi ali pa škode od takega poslovanja. Podkupovanje, zlorabe, goljufivi odnosi in nepoštenost so se že od

Seveda je firma Cremer — tudi še iz drugih, nepojasnjenih vzrokov — dvignila ceno svojemu uvoženemu blagu, tako da je bilo za najmanj 28.000 dolarjev višja od realnih cen takega blaga ob uvozu.

Kako smo na račun takih kompenzacij kot potrošniki veliko predrago plačevali v naših trgovinah uvožena nam livna peresa, porcelan, morsko travo, električne in navadne brivske aparate, britvice, zadržge in gumbe, bomo še poročali. Kot pribito pa drži: tujci — predvsem Nemci! — so poceni pili naše dobro vino, mi pa smo po zaslugi Iljaža in takih »kompenzacij« veliko predrago plačevali uvoženo industrijsko blago, ki ga je Iljaž osebno preplačeval in mu sam navijal ceno v tujini!

začetka zunanjetrgovinskega poslovanja pokazali kot posebne sposobnosti v njegovem dolgoletnem delovanju na položaju direktorja zunanjetrgovinskega podjetja.

Iljaž je že v preiskavi izjavil, da »brez dobrih, osebnih zvez« sploh ni šlo pri zunanjetrgovinskih poslih. Ko neke kompenzacije Komite, za zunanjo trgovino FLRJ ni odobril oziroma je njegova komisija zavrnila prošnjo, je podjetje VINO (po svojem zaupniku, seveda!) zvedelo za to zavrnitev, hkrati pa je izvedelo tudi, kdo so člani komisije, ki so o tem odločali. Iljaž je skupaj z uslužbenko podjetja VINO Brežice Aleksandro Pečnik obiskal vse člane komisije in jih obdaril s primernimi darili... Pečnikova je ob tej priložnosti obiskala po nalogu obdolženega Iljaža člana te komisije, ki je uslužbenec Narodne banke in mu poklonila usnjeno aktovko s prošnjo, naj govori v korist podjetja. Tako sta obiskala vse člane komisije — in uspeh ni izostal...

Človeku se zagabi, ko bere take stvari, primerjava z nekdanjo »čaršijo« pa kar nehote vstaja pred očmi...

Naj zaključimo današnjo informacijo z ugotovitvijo obtožnice: »Ni mogoče postaviti trditve, da je z dejanji, ki so predmet te obtožbe, zaključen krog kaznivih dejanj, ki so jih izvršili obdolženci. O tem bomo več poročali še s poteka razprav na procesu.

Kdo naj dokonča dvorano na Cerovcu?

Že pred leti je bivša KZ Črešnjavec skupno s prostovoljnimi gasilskim društvom zgradila zadržno enonadstropno stavbo na Cerovcu pri Semicu, vendar ta je delno služila svojemu namenu. V stavbi je bil v času gradnje predviden tudi prostor, bolj rečeno dvorana, ki naj bi služila občanom za prireditve in sestanke, predvsem pa mladini.

Kljub željam in prizadevanjem občanov pa prvotne zamisli nikakor ne morejo uresničiti, kajti zmanjkalo je denarnih sredstev. V pritličju stavbe imata svoje prostore trgovska poslovalnica KZ Črnomelj in PGD Črešnjavec. Seveda slednje le orodjarno; ker pa društvo še nima gasilskega oročja, je v orodjarni mrliški voz.

Dvorana, o kateri je govor, čaka samo še na položitev poda in izdelavo stropnic. Toda kdo naj to dokončno uredi? Mladina si pomaga po svoje: v dvorani si je postavila zasilen pod, za dohod pa služijo zdaj lestve, drugič pa zidarski škripec z domačo ko-

šaro, v kateri se vozijo iz pritličja v I. nadstropje.

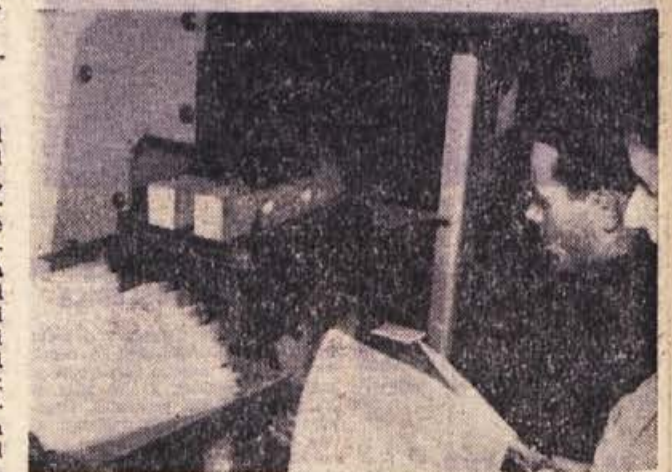
Kje je vodstvo krajevne organizacije SZDL? Ali ni morada njegova naloga, da začne s akcijo za rešitev tega vpraša-

nja? Tudi KZ Črnomelj bi morala prispevati svoj delež, saj je stavba njena last in služi tudi njenim članom.

Zapor za pse

V Vavti vasi je pes ugriznil nekega Stražana. Ugriz ni bil nevaren, pač pa so ugotovili, da je imel pes neko kužno bolezen. To je bil vzrok, da je občinska veterinarska inspekcija odredila strogi zapor za vse pse v Gor. Straži, Vavti vasi, Jurki vasi in Rumanji vasi. Vsak pes mora imeti svoj znak, ki ga je dobil pri lanskem cepljenju. Odlok med drugim določa, da se morajo preventivnim ukrepom podrežati tudi lovski psi, ki jih morajo imeti lastniki vedno na vrvi.

Pred dnevi se je na Dunaju mudila jugoslovanska gospodarska delegacija, ki se je z avstrijskimi predstavniki pogajala o ureditvi blagovne izmenjave v letošnjem letu.

»Kovina« na Bizeljskem se ukvarja tudi z izdelavo plastičnih izdelkov. Pretekli teden je v prostoru, ki ga je izpraznila KZ Bizeljsko, stekel obrat, ki zaposluje 5 ljudi. Za strojno opremo in ureditev prostorov so dali 5 milijonov, obrat pa bo naredil okoli 10 milijonov din vrednosti na leto. Na sliki: pogled na stroj za varjenje plastičnih pisarniških ovtkov

SAMO DA JE...

Komaj je hudi mraz malo popustil, so se pokazale posledice malomarnega pluzjenja ceste Dobova—Zupelec. Slabo oranje te ceste je pustilo na cestišču debelo plast snega, plug je premetaval, da je na mnogih mestih zoral le pol ceste, pol oranice pa je bilo že v obcestnih jarkih. Šoferjem podjetja »Prevoza« Brežice je leto, da dobro poznajo ceste, omogočilo, da so vzdrževali avtobusno progno Brežice—Dobova—Kapele—Zupelec—Bizeljsko. Ze v petek se

je avtobus komaj prebil med ljo pa je bil promet preusmerjen po cesti preko Dobrave. Dobovo in Kapele, v nedeljo tako bodo vasi Dobova, Kapele in Vrbe ostale do ureditve ceste brez prometne zveze, otroci, ki se vozijo v šolo v Dobovo in Brežice, pa bodo morali ostati doma. Razen tega je zelo pereče tudi vprašanje dostave pošte. V razgovoru s šoferji »Prevoza« smo zvedeli tole: Cesto, polno lukenj, je pokrtil sneg, prav tako tudi jar-

ke ob cesti. Dokler je bil sneg zaradi mraza trd, je šlo, zdaj pa sploh ne vedo, kako je s cesto. Ob cesti bi bilo treba postaviti količke, da bi vedeli, do kod sega cestišče, četudi bi bila ta znamenja navadne palice, odrezane v obcestnem gozdiču ali grmu. Se marsikaj bi vam lahko povedali tudi drugi vozniki, mi, ki smo navezani na promet na raznih cestah, ki so že jeseni klicale na pomoč, pa se sprašujemo, zakaj in kako je moglo priti do tega. Kaj pa bo spomladi, ko bodo ceste pokazale suha rebra, polna vode? Tisti, ki so ceste orali in ki se niso čutili odgovorne pred nami, pa si mislijo: »Samo da je danes, jutri bo že kako!«

Razpis upravnega odbora sklada za zidanje stanovanjskih hiš občine Brežice

UPRAVNI ODBOR SKLADA ZA ZIDANJE STANOVANJSKIH HIŠ OBČINE BREŽICE razpisuje na podlagi 10., 43., 46. in 57. člena Zakona o financiranju gradnje stanovanj (Ur. list FLR št. 47—752/59) in pravil Sklada za zidanje stanovanjskih hiš občine Brežice po sklepu, sprejetem na seji dne 18. januarja 1963 V. NATECAJ

1. Vsak ponudnik mora prispevati h gradnji kot svoj delež lastna sredstva v višini najmanj 15 odstotkov investicijske vrednosti objekta odzroma od predračunske vrednosti pri posojilih za popravila stanovanjskih hiš.

2. Če želi prosilec vložiti kot lastna sredstva vrednost do sedaj izvršenih del na stanovanjski hiši, mora biti objekt zgrajen najmanj do tretje gradbene faze.

3. Najnižja obrestna mera znaša 2 odstotka, najdaljši rok vračila 25 let za nove gradnje in dograditve, 10 let za popravila stanovanjskih hiš.

4. Vsak prosilec je ob vložitvi ponudbe dolžan položiti varščino v višini 0,5 odstotka od zaprosenega posojila na depozitni račun sklada 606—12—687—5, in to najkasneje do 15. marca 1963. Odrezek o vplačani varščini je treba priložiti ponudbi. Če prosilec ponudbo umakne, zapade varščina v korist sklada.

5. Posojilo se lahko uporabi za gradnjo stanovanj na območju občine Brežice.

6. Prosilec mora priložiti ponudbi vso predpisano dokumentacijo, ki jo objavi Komunalna banka Brežice. Ponudbe s predpisano dokumentacijo vložijo prosilci pri Komunalni banki Brežice najpozneje do 15. marca 1963 v zapečateni kuverti ali omotu. Na kuverti mora biti označeno »V. natečaj posojil iz stanovanjskega sklada občine Brežice«.

7. O izidu natečaja bodo ponudniki obveščeni v roku 14 dni po izidu natečaja z odločbami, če so bile njihove ponudbe sprejete, sicer pa s pisanim obvestilom.

8. Prednost pri natečaju imajo člani ZB ter prosilci, ki imajo najboljše pogoje glede lastne udeležbe, obrestne mere, rokov odplačevanja in rokov dokončanja zgradbe.

Natečaja pod točko 2. in 3. se lahko udeležijo osebe v delovnem razmerju, osebe, ki so po predpisih o socialnem zavarovanju izenačene z osebami v delovnem razmerju, osebni in družinski upokoženci, delovni invalidi, ki uživajo pravice invalidskega zavarovanja, in osebe, ki uživajo pravice po predpisih o vojnih in mirovniških invalidih in po predpisih o udeležencih NOV.

S ponudniki, katerih ponudbe bodo odobrene, bo upravni odbor sklada sklenil posebno posojilno pogodbo.

Lastno 15-odstotno udeležbo, ki jo mora prispevati ponudnik, je treba položiti pred sklenitvijo pogodbe, a najkasneje 30 dni po izidu natečaja na bančni račun, ki ga bo ponudnik prejel.

Ponudbo na posebnem obrazcu z vso potrebno dokumentacijo je treba vložiti najpozneje do dne 15. marca 1963 na naslov Komun-

nalne banke Brežice. Po tem datumu vložene ponudbe in ponudbe z nepopolno dokumentacijo se ne bodo upštevale. Obrazce in vsa pojasnila glede dokumentacije, ki jo je potrebno priložiti, dobe inpretnosti pri Komunalni banki Brežice, referat za stanovanjske kredite. Sklad za zidanje stanovanjskih hiš občine Brežice

SREČNO VOZNO!

Šoferji in avtomobiloniki iz Brežic so na svoji letni skupščini pregledali delo v preteklem obdobju. V ZSAM Brežice je včlanjenih 148 delavcev prometne stroke. Zadnje leto pomeni najplodnejšo dobo društva. Med najpomembnejšimi sklepi, ki so jih morali izvršiti, je bilo razvitje levega prapora. Na dobro organiziranem tečaju je pridobilo kvalifikacijo 25 voznikov. Še vedno pa niso odpravili težav glede pobiranja članarine. Med drugim so sklenili, da naj ostane 13. julij praznik slovenskih šoferjev in da ostanejo še nadalje samostojna podružnica Združenja za Slovenijo. Resno so se pogovorili o svojem največjem sovražniku alkoholu. Dosedanje plodno delo organizacije in HTZ orga-nizacije je rodilo uspehe. Sorazmerno malo prekrškov in disciplinirani odnosi med člani kažejo lepe možnosti za popolno odpravo uživanja alkohola med vozniki. Redno plačevanje članarine, strokovno izpopolnjevanje, razvijanje tovarništva, varna vožnja na cesti in poglobljanje medsebojnega sodelovanja so med prvimi sklepi, ki jih bo novi enajstčlanski odbor uresničil. Krepitev zavesti do čuvanja družbene lastnine in srečna vožnja bosta vodila pri nadaljnjem delu brežiških prometnih delavcev.

—ek—

Brod na Mostecu je obrabljen

Brod na Mostecu, ki je potreben za prehod čez Savo domačin prebivalcem, pa tudi onim, ki prihajajo iz NRH, je tako obrabljen, da ni več sposoben za prevoz. Za popravilo bi bilo potrebnih okoli 400 tisoč dinarjev. Brod je v poletnem času pomemben tudi za turizem, ker Zagrebčani, ki prihajajo v Čateške Topli-

ce z vlakom, izstopajo v Dobovi, od koder jih okoliški prebivalci s konjskimi vprekami preko broda na Mostecu prevažajo v toplice. Krajevni odbor v Dobovi je prevzel brod v upravljanje šele lani, z njim pa žal več obveznosti kot sredstev, ker uporabniki zadnja leta niso skrbeli za vzdrževanje broda.

BREŽIŠKE VESTI

D. V.

Občan — osrednji lik statuta

Na petkovi skupni seji občinskega ljudskega odbora in občinskega odbora SZDL je bil sprejet osnutek statuta občine Trebnje. Skupno sejo obeh odborov je vodil predsednik ObLO tov. Ciril Bukovec, ki je v uvodu poudaril vlogo in pomen statuta. Dejal je: »Glede mesta in vloge občine v našem političnem sistemu osnutek ustave, prav tako pa tudi osnutek statuta ne prinašata načelnih sprememb, temveč predvsem utrjujejo vzpostavljene odnose in nadalje razvijata nekatere osnovne in s prakso potrjene elemente tega sistema, seveda samo v okviru splošnih načel za prakso odgovornih družbenih organov. Znotraj takšne skupnosti rešujejo delovni ljudje in njihove delovne organizacije osnovna vpra-

šanja družbene materialne baze in vprašanja socialnega, kulturnega in političnega življenja ter uresničujejo svoje pravice do samoupravljanja v proizvodnji in delitvi pri delu. Občina ni le funkcija občinske skupščine, temveč je zanjo značilen splet notranjih odnosov, samostojnih funkcij in medsebojnih odvisnosti, ki onemogočajo, da bi si politični oziroma administrativni organi občine pridobili položaj nekakšnega monopola v odnosu do delovnih in drugih samoupravnih organov v komuni ali pa da bi postali ovira za svobodno gibanje ljudi ter delovnih in drugih družbenih organizacij oziroma naravnega procesa njihovega združevanja. V tem smislu občina ne sme krniti samostojnosti in samopravnosti delovnih organizacij, ampak mora imeti kot njihov skupni samoupravni organ hkrati družbeno nadzorstvo in določen vpliv nanje, v primerih, ki jih določa zakon, pa tudi intervencijo. S tem pride do

izraza beseda proizvajalcev, družbeni organi pa naj samo nadzorujejo, vplivajo in preprečujejo nepravilnosti pri uporabi materialnih sredstev, ki so jim dana na voljo. Politika in aktivnost komunemorata biti pod stalnim nadzorom delovnih kolektivov in občanov. V razpravi so se odborniki precej poglobili v na seji predloženi osnutek statuta. Odbornik Franjo Bulc je menil, naj bi statut določil razen drugega tudi ukrepe za odbornike, ki se se ne udeležujejo, odbornik Lojze Krhin pa je dodal, da bi kazalo dati javno priznanje tistim odbornikom, ki na seje redno hodijo in na njih aktivno sodelujejo. Omenil je pomanjkljivost in na sejah ljudskega odbora Trebnje, ki je v tem, da nihče ne poroča o uresničenju na zadnji seji sprejetih sklepov. Na ta račun se prav gotovo zanimanje odbornikov za delo in življenje ljudskega odbora močno zmanjšuje. Sekretar OBK ZK Trebnje

Slavko Kržan je v razpravi opozoril na volitve ljudskih odborov, ki bodo še letos in poudaril, da bo treba pri izbiri kandidatov paziti, da bomo predlagali takšne ljudi, ki so dovolj politično in gospodarsko razgledani. Razen krajevne problematike svojega ožjega območja bodo novi odborniki morali bolj kot doslej upoštevati načrte, težnje in problematiko celotne komunem. Vse pomembnejša dolžnost odbornika bo tudi to, da bo svoje občane pravočasno seznanjal z vsemi sklepi in s politiko ljudskega odbora in se z njimi pred pomembnejšimi odločitvami posvetoval. Odbornik Franc Jevnikar je v razpravi opozoril na to, da ljudski poslanci pozabljajo na volivce, saj jih nekateri sploh ne obiskujejo. Ob koncu se je razprava dotaknila še pojma občana, ker nekaterim odbornikom ni bilo jasno, zakaj osnutek statuta ne deli prebivalcev po njihovih poklicih. Odbornik Franc Zidar je pojasnil da je vsak prebivalec v odnosu do občine občan. Menil je, da osnutek statuta ne obdeluje dovolj natančno dela svetov, Franjo Bulc pa je poudaril, da bo treba v osnutku natančneje opisati način financiranja krajevnih skupnosti. Predsednik SZDL Tone Gole je v razpravi pojasnil, da statut zato ne določa prostora posameznih družbenih organizacij, ker so vse skupno s Socialistično zvezo dolžne povezovati in usmerjati dejavnost ostalih družbenih in političnih činiteljev v občini, zlasti pri vprašanjih, ki so splošnega pomena.

V Šentlovcu je gorelo

7. februarja nekaj pred 15. uro je v Šentlovcu v hiši tov. Jožeta Kovačiča prišlo do požara. Goreti je začelo na podstrešju in plamen je zajel celotno ostrešje. Požrtvovalni gasilci iz Velike Loke, Šentlovrca in oddaljenega Čatežan so požar preprečili. Ogenj je nastal po vsej verjetnosti zaradi slabe električne napeljave. G.

Ljubitelji belih poljan na Debencu

Minulo nedeljo so se smučarji iz trebanjske občine na Debencu pomerili v slalomu in smuku za pokal občinskega prvaka v smučanju. Proga je bila dolga 350 m z višinsko razliko 60 m. Vozarji so morali prevoziti precej naporno pot skozi 30 vrtič. Kljub temu da je ta športna panoga v zadnjih letih v naši občini nekoliko zanemarjena, predvsem zaradi slabih snežnih razmer, so tekmovalci pokazali lep uspeh. Rezultati: Slalom: 1. Marjan Strozak, Treb-

Dobro obiskana predavanja šole za življenje so pokazala, da ima mirenska mladina pravilen odnos do življenja v socialistični družbi. Debenc postaja vse bolj privlačna izletniška točka za domačine, posebno za mlade občane. Kljub visokemu snegu in padavinam so mladinci preteklo nedeljo organizirali uspešno sankski dan na Debencu, ki se je razvijal v veselem razpoloženju brez potomljenih udov. Mirenčani so si zadali človekoljubno nalogo: zgradili bodo nov zdravstveni dom. Zato so že organizirali nabitno akcijo po okolici. Predstavnik SZDL potuje po terenu in podpisuje darilne pogodbe, ljudem pa pojasnjuje te akcije. Milan Kozole

To in ono z Mirne

Manj sklepov, toda tiste moramo uresničiti!

10. februarja je bila v Trebnjem izredna konferenca ZMS, kateri je prisostvovalo 46 delegatov in gostov, med njimi predsednik in sekretar okrajnega komiteja ZMS Ljubljana. Takoj v začetku se je pokazalo, da bo imela konferenca močan podatek na turizmu in kmetijstvu. Ugotovili so, da ima občina lepe možnosti za razvoj turizma, vendar do sedaj za njegovo poživitev ni bilo nič storjeno. Kakor je bilo videti, se bo letos začela rekonstrukcija ceste Trebnje—Mokronog. Na konferenci so sklenili, da občinskemu ljudskemu odboru pošljejo resolucijo, v kateri izražajo pripravljenost, da na gradnjo ceste pošljejo samostojno mladinsko delovno brigado. Socialistični obrati v kmetijstvu so letos pokazali velik napredek, tako da v preteklem letu niso nikjer poslovali z izgubo. Če pa boče kmetijska zadruga uresničiti svojo zamisel o pridobitvi 400 ha zemlje, je potrebno, da začne že

sedaj skrbeli za strokovni kader in se loti načrtnega stipendiranja strokovnjakov. Delegati in gostje so se na konferenci seznanili z osnutkom občinskega statuta, ki je bil podan zgoščeno, vendar so bile smernice dovolj jasno nakazane, tako da bodo po tem lažje sledili razpravi statuta po krajevnih organizacijah SZDL. Dotaknili so se tudi klubskih prostorov v Trebnjem, mnenja so bila, da je potrebno sgraditi zimsko kopališče in obrat družbene prehrane, ki sta v Trebnjem zelo potrebna. Na koncu so sklenili, da sprejmejo manj sklepov pa da potem tiste izvedejo do konca. Ms

NA SLIKI: zmagovalna trojka letošnjega občinskega prvenstva v smučanju na Debencu (od leve proti desni: Rudi Grmovšek, Marjan Strozak in Marjan Pavlin). Predsednik ObLO Trebnje tov. Ciril Bukovec predaja pokal zaslužnemu zmagovalcu Marjanu Strozaku

Pogovor z občinskim prvacom v alpskih disciplinah za leto 1963

Ali veliko trenirate? Pravega treninga nimam, smučam pa vsakokrat, kadar imam za to čas. Vaše mnenje o športu v občini? Da šport v naši občini ni razvit, je vzrok v tem, da nimamo za to niti osnovnih pogojev. Tako v Trebnjem gradijo novo šolo brez telovadnice, kar je popolnoma zgrešeno. Športni rekviziti pa ležijo raztreseni povsod, celo na dežju. Vaše želje za prihodnost? Želim, da se smučanje, kakor tudi ostali športi v naši občini razvijajo do tiste ravni, da se bomo lahko merili z ostalimi občinami. M. Smolič

Letošnjega občinskega prvaka v alpskih kombinacijah 19-letnega geometra tov. Strozaka sem našel na katastrskem uradu v Trebnjem vega zatopljenega v delo. Rad se je odzval moji prošnji, da mi odgovori na nekaj vprašanj. Od kdaj se ukvarjate s tem športom? Smučati sem začel s sedmim letom, za to so me navdušili naši smučarji. Po končani nižji gimnaziji sem zaradi študija ta šport opustil, dokler nisem šel pred dvema letoma na tečaj v Kranjsko goro. Kakšen večji uspeh? Že kot pionir sem bil občinski prvak v tekih, v okrajnem merilu pa sem zasedel tretje mesto.

Vsem svojim strankam, vsem delovnim ljudem občinskega odbora in kolektivom čestita za 19. februar — občinski praznik

„KOVINAR“

SPLOŠNO KOVINSKO PODJETJE

ČRNOMELJ

TREBANJSKE NOVICE

'LISCA' se širi, vendar preudarno in s tehtnim premislekom

Umetelen, bleščeč se, nežen in lepo izdelan modrček, obrobljen s čipkami, in enak ženski pas za nogavice sta na mizi. Okoli obojega je zbran krožek predstavnic nežnega spola, ki v burni, čeblijači razpravi ocenjuje, tipa in gladi, vzklika in vprašuje: »Oh, Ah! Prekrasno! Kje si to kupila?« Nekoliko resnih soprogov pa bo nato doma deležnih očitačjih opozoril o novostih v prijateljicini garderobi... Je že tako, da imajo žene rade na sebi umetelno izdelane, drobne in lahke kose oblačil.

Sicer pa: kar priznamo! Tudi moški smo nečimrni! K lepi srajci spada lepa samoveznica, če pa je tudi šal enakega vzorca, se radi malce napihnemo...

Odgovor na vprašanje: »Kje si to kupila? Cigav izdelek je?« bomo našli na drobnem koščku tkanine, prišite ob rob občudovanega izdelka. Tam je napisano: »Liseca, Sevnica.

Izdelki iz svile, brokata in teritala so gladki, bleščeči, kar polzijo med prsti. Marsikaj je treba premostiti v proizvodnji, preden so takšni.

Delovni kolektiv »Liseca« v Sevnici je z vnovčeno realizacijo lani presegl plan za 20 odst., z ustvarjeno proizvodnjo pa za 21 odst. Vnovčeno realizacijo so povečali za toliko največ zato, ker jim kupci zaradi ugodnega popusta plačujejo v 20 dneh. Letos bodo naredili za okoli 12 odst. več kot lani, s prejšnjimi proizvodnimi zmogljivostmi bodo izdelali za okoli 1 milijardo izdelkov, z obratom v Zagorju, ki se je pripojil k »Liscici« 1. januarja letos, pa 1 milijardo 200 milijonov.

Majhne stvari in obilo preglavic

V proizvodnji uporabljajo predvsem domače surovine, le manjši del jih kupujejo v inozemstvu. Žensko perilo je umetelen izdelek, ki poleg natančne izdelave zahteva tudi primerne surovine. Že zdaj imajo s tem nemalo težav, še več jih bo, ko bodo delali za izvoz. Modrčkov s takšnimi naramnicami, kakršne uporabljajo pri nas, v inozemstvu ne nosijo. V naši proizvodnji pa je težko dobiti ce-

lo atlasni trak za takšne naramnice. Obrobni trak za izdelke, kvalitetne čipke, da, celo kovinske sponke za žensko perilo so problem. Sponke na primer izdeluje več tovarn. Stancane so iz hladno varjenih trakov, in na žalost prevlečene z barvo. Po večkratnem pranju prično rjaveti in puščajo na perilu madeže. V tujini jih prevlečejo s plastiko in takšnih težav ni več.

Samoveznica in šal sta drobn izdelek. V naši industriji ponujajo po tisoč metrov enakega blaga za izdelavo samoveznic in šalov. Moški pa si želi takšno samoveznico, kakršne nima nihče drug. V tujini prodajajo tovarne konfekcije po 20 metrov enega desena? Kdaj bo pri nas tako?

Ne hitimo, ker se proizvodnja počasi uteka

Letos dežujejo »Liscici« ponudbe iz občin, naj tam odpre svoje obrate. Lani so ustvarili nov obrat v Krmelju, letos pa se je k njim pripojil obrat za konfekcijo Tovarne pletenin in konfekcije iz Zagorja. Strojno opremo v njem so dopolnili s 17 novimi stroji, kolektiv se ni zmanjšal, proizvodnja pa so začeli počasi preusmerjati v svojo izdelke. Priučevanje je v glavnem že končano in v tem mesecu bodo tudi delavke v Zagorju pričele delati na normo. Obrat v Zagorju bo samostojen, z lastnim obračunom. Žensko perilo je umetelno izdelek, proizvodnja se mora uvajati počasi, tega pa v »Liscici« ne pozabljajo.

Potreba, da bi organizacijsko utrdili proizvodnjo, ki se je lani in letos z novimi o-

brati močno povečala, in dejstvo, da stoji kolektiv pred rekonstrukcijo in pomembno nalogo vključiti se v izvoz, opozarjajo, da odpiranje novih obratov ne bi bilo priporočljivo. Resno razmišljajo le o ponudbi občine Videm-Krško, vendar bodo novi obrat v Krškem odprli le, če bo občinski odbor dobil devizna sredstva za uvoz strojne opreme.

Uspešno in zgledno društvo

Danes nekaj več o sevniskem Avto-moto društvu

Mislimo, da večina občanov soglaša s trditvijo, da spada Avto-moto društvo med zelo uspešna društva v sevniški občini. V preteklem letu je organiziralo društveno delavnico za popravilo vozil. V tej delavnici si lahko vsak član društva pod strokovnim vodstvom popravi svoje vozilo. Društvo pa je razen tega za člane organiziralo 6 predavanj s filmi, več poskusnih prireditev pod naslovom »Voznik sprašuje in kako vzdržujemo svoje vozilo«. Člani so imeli na raznih šolah nad 20 predavanj o prometni vzgoji. Društvo tudi ni pozabilo na učitelje osnovnih šol, ki poučujejo prometno vzgojo. Zanje je priredilo enodnevni izlet v Zagreb, kjer so si ogledali srednjo tehnično prometno šolo, delo prometnih organov na zagrebških križiščih in drugo. Naš list pa je že poročal o uspelem meddruštvenem mladinskem tekmovanju pod geslom »Spoznavajmo varnost prometa«, ki je bilo v jeseni 1962. Se en zanimiv podatek: lani so bili izvedeni trije tečajji za voznike amaterje in več tečajev za mopediste. Nad 250 udeležencev tečajev je opravilo izpite.

SEVNIŠKI VESTNIK

keto o problemih prometa in znanja. Prejeli so čez 460 odgovorov. Predvsem pa so se podmladkarji odrezali v večmesečnem republiškem tekmovanju. Priborili so si prvo nagrado. Na prihodnjem republiškem tekmovanju, ki je bilo v Ljubljani in ga je prenašala celo televizija, so prav tako zasedli prvo mesto.

Nedavni občni zbor Avto-moto društva je izrekel priznanje staremu odboru za uspešno delo in njegovemu predsedniku Jeljku Stojšu. Občni zbor je med drugim

sprejel tudi sklepe, da bo društvo tesno sodelovalo s vsemi organizacijami, zlasti s SZDL, podmladkarjem bo nudilo vse možnosti za še uspešnejši razvoj, organiziralo bo v tem letu tri športne prireditve, in sicer spretnostno vožnjo, ocenjevalno vožnjo in izlet v neznanu. Društvo bo tudi letos sodelovalo s šolami in pomagalo pri prometni vzgoji mladine, organiziralo bo meddruštveno tekmovanje v okrajnem merilu in tri mladinska tekmovanja v občinskem merilu.

Občni zbor je izvolil nov 9-članski upravni odbor ter šolsko, športno in prometno komisijo.

Avto-moto društvo je lani izgubilo vzornega člana Miha Mohorja, ki se je smrtno ponesrečil na železniški postaji v Sevnici. Mohor je bil prvi, ki je kot šolarček osnovne šole pristopil k društvu in pomagal ustanoviti podmladek, ki ga je uspešno vodil. Upravni odbor je zato na željo podmladka sprejel sklep, da se podmladek AMD v Sevnici preimenuje v »Podmladek Miha Mohorja AMD Sevnica«.

D. K.

»Izvažali bomo lahko šele po rekonstrukciji matičnega obrata«

S tretjo fazo rekonstrukcije obrata v Sevnici — upajo, da bodo z njo pričeli letos — se bo proizvodnja v primerjavi z letom 1961 povečala za 337 odst. Z 269 milijoni dinarjev naložb bodo kupili najsoodnejšo strojno opremo iz uvoza, v eni izmed novih proizvodnih dvoran pa bi nato delali samo za izvoz.

Razgibano delo v Krmelju

»METALNA« V KRMELJU je imela pred kratkim ustanovni občni zbor sindikata. Ker je to podjetje še v izgradnji, nima upravnega odbora in ne delavskega sveta, zato bo sindikalna organizacija skrbela za boljše povezavo z matičnim podjetjem. Težave so z invalidi, ki ne morejo doseči take storilnosti kot njihovi mlajši zdravi tovariši, za prekvalifikacijo so prestari, pogojev za pokojnino pa tudi še nimajo. Ker je precej delavcev iz oddaljenih krajev, so poskrbeli, da bodo v podjetju dobili malico.

MLADINSKA ORGANIZACIJA je imela sprejem novih članov v aktiv LMS. Pred-

sednik občinskega komiteja tov. Maks Popelar je novim mladincem čestital, nato pa poudaril njihove dolžnosti in tudi pravice, ki jih imajo kot člani te organizacije. Ob tej priložnosti so razpravljali o nalogah, ki jih pred mladino postavlja VII. kongres, zatem pa je bila za nove člane prirejena skromna zakuska.

V POCASTITEV obletnice Prešernove smrti in 20-letnice Pohorskega bataljona so mladinci in mladinke iz Krmelja pripravili kulturno prireditev »Spoznavaj svet in domovino«. Tu so obravnavali NOB v Trzinu in Krmelju ter temo »Od rudarja do kovinarja«. Sodelovali so učenci z osemletke v Trzinu, Sentjanju in osnovna šola Krmelj. Prireditve je lepo uspela, saj so bili gledalci zadovoljni, nastopajoči pa so prejeli lepe knjižne nagrade. Kot gost na tej prireditvi je nastopila tudi Radka Bulc iz Mokronoga; zapela je »Prodajalko vijolice« in »Mandolinoc«.

Občinstvo ji je močno ploskalo. L. M.

Mladinski šah v Sevnici

V nedeljo, 3. februarja, je bilo šahovsko tekmovanje med mladinskimi aktivni na področju občine Sevnica. Tekmovanja so se udeležile samo 4 ekipe (predvsem zaradi slabega vremena), in sicer: mladinski aktiv Budna vas, Studenec, vajenske šole v Sevnici in Kopitarna v Sevnici.

Tekmovanje je organiziral Obk ZMS, igrali pa so v Kopitarni. Prvo mesto je osvojil mladinski aktiv Budna vas z 9 točkami; za nagrado so dobili diplomu in garnituro šaha. Drugo mesto je osvojil mladinski aktiv Kopitarna s 7 točkami in dobil diplomu. Tretje in četrto mesto si delita Studenec in vajenska šola v Sevnici, oba imata po 4 točke.

Najboljši posameznik je bil član Kopitarne Franc Drstvenšek, ki je edini osvojil vse možne točke. Z. K.

Na Bučki ne spimo!

Kdor bi mislil, da na Bučki spimo zimsko spanje, bi se zelo ušel. Čeprav o nas časopisi ne pišejo, se življenje na Bučki precej živahno razvija, zlasti na kulturno-prosvetnem področju.

Člani mladinskega aktiva so lani decembra priredili lepo uspelo silvestrovanje z zabavnim programom, zdaj pa se mladina pripravlja na pustovanje. Pustno rajanje je predvideno za nedeljo, 24. februarja. Najprej bomo prisostvovali »Veselemu večeru«, zatem pa bo zabava s plesom in rajanje pustnih mask. Najlepše maske bodo nagrajene.

V tej sezoni so člani prosvetnega društva »Joško Saška« nastudirali veseloiro »Roksa«. Zaradi hudega mraza je bila prva predstava slabo obiskana, zato bodo igro ponovili, takoj, ko bo ugodnejše vreme. Gledalcem je bila igra všeč; igralci se že dogovarjajo za gostovanje v sosednjih krajih.

Gasilsko društvo na Bučki je imelo pred nedavnim občni zbor. Najprej so govorili

o delu v preteklem obdobju in izvolili nov upravni odbor. Sprejeli so tudi nekaj pomembnih sklepov za delo v bodoče. Tov. Saša Dominik je prejel visoko priznanje: izvoljen je bil za častnega člana društva. Oomenjeni tovariši, ki je bil tu dolga leta učitelj, je bil leta 1927 pobudnik za ustanovitev gasilskega društva na Bučki. Zdaj je upokojen in živi v Ljubljani. I. P.

Kratke iz »PARTIZANA«

V soboto, 16. februarja, priredi TVD Partizan-Sevnica večerno telovačno akademijo, da prikaže sadove zimskega dela v telovadnici. Zaradi pestrega in obsejnega sporeda je za akademijo veliko zanimanja.

Vsakoletna velika pustna maskarada »Partizana« bo kot vedno na pustno soboto, 23. t. m., v vseh prostorih doma. Na maskaradi bo ocenjevanje in nagrajevanje najlepših mask. Vrsta lepih nagrad je že pripravljena.

V soboto, 2. marca ob 20.

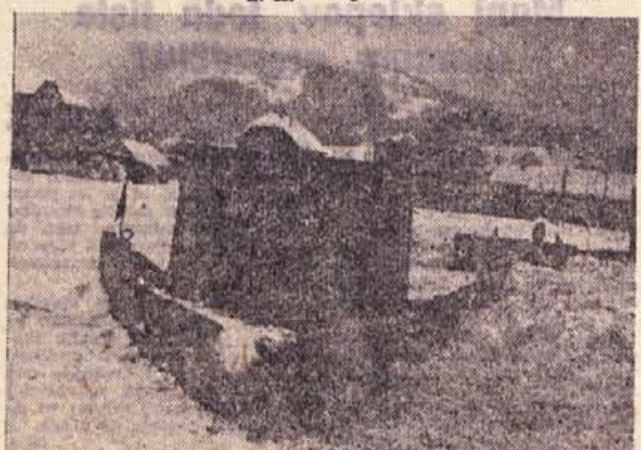
uri, bo TVD Partizan na občnem zboru dal obračun svojega dela. Smernice za bodoče delo naj bi obsegale še obširnejši program kot doslej.

Ker sevniška mladina ne more nikjer redno gledati televizijskih prenosov (razen pri gasilcih, kjer pa je pretega zasedba), bo TVD Partizan prihodnji mesec uredil klubsko sobo s televizorjem. Tako bo mladina neovirano lahko gledala vse primerne prenose, posebno športne, atletske in telovačne. Upamo, da bo do tedna smučarskih poletov v Planici vse nared.

pozdravlja za občinski praznik vse delovne kolektive v občini, kakor tudi posameznike in jim toplo čestita!

'ZORA'

LESNA PREDELOVALNA INDUSTRIJA ČRNOMELJ

Plug za oranje snega na delovodstvu novomeškega Cestnega podjetja v Sevnici. Bo letos že vprežen v čiščenje? V noči od ponedeljka na torek nas je sneg spet presenetil! Zdaj je pa že dovolj te zime... pravijo mladi in stari. Kaže, da bo kar držalo!

SPODNJE

Dobri obeti za razvoj gostinstva

Urbanistični načrt mesta Videm-Krško bo izdelan konec marca. Predstavniki gospodarskih organizacij, ustanov, zavodov, gostinstva in društev so na nedavnem posvetovanju predlagali še zadnja dopolnila. Bralce bo prav gotovo zanimalo, o čem vse so razpravljali na posvetovanju.

Predvsem je bil govor o izboljšanju gostinske mreže na območju mesta. V mestu je premalo gostinskih lokalov in še to so, z izjemo hotela Sremič, slabo opremljeni. Potemtakem ne moremo pričakovati, da bomo uspešno privlačili turiste.

Kolektiv hotela Sremič je predlagal nekatere izboljšave in novosti v svojih lokalih. Na ta način želi doseči čim večji gospodarski uspeh in se enakopravno vključiti v celotno gospodarstvo občine. V hotelu nameravajo predvsem preurediti restavracijski prostor. S tem bi pridobili okoli 20 novih sedežev ter bi se promet povečal za približno 30.000 din dnevno. Za v sedanjem poslovanju hotela so se pokazale pomanjkljivosti, ki v glavnem izhajajo iz neprimernih prostorov. Doga se namreč, da gostje, ki pridejo od drugega želijo zabave, še po 24. uri odhajajo drugam. Če pa bi imel hotel bar, za kar obstajajo primerni prostori, bi goste obdržali. Predlog o ustanovitvi bara v hotelu Sremič je že zaradi povečanja prometa dovolj utemeljen in bi bilo prav, da bi ga v tem letu uresničili.

Malo gostišče Cetin na Vidmu, ki deluje v sklopu hotela Sremič, je samo lani ustvarilo z dvema natakarcina okoli 15 milijonov din prometa. Ker pa so bili ti prostori hotelu odpovedani, bi se lahko uresničila zamisel o ustanovitvi gostilne v Tomažičevi hiši, kjer je zdaj reševalna postaja. Z majhno preureditvijo stavbe bi vidmu dobil primerno gostilno kuhinjo. Zares bi bilo treba investirati nekaj sredstev za obnovo, vendar bi se bogato obrestovala. Ureditev bi bila v stilu »furmanske« gostilne.

Gostišče »Pri mostu« v Krškem, ki od 1. januarja prav tako posluje v sklopu hotela Sremič, je na zelo prometni točki in primerno za ureditev v tako zvano »losarsko« gostilno. Za to gostišče bi bilo potrebno nabaviti novo opremo, urediti

teraso in sanitarije. Stavba je še vedno zasebna last in bi jo bilo treba odkupiti.

K razvoju gostinske mreže bi prav tako pripomogla ureditev restavracije »Jesenšek«. Restavracija ima več tujskih sob in lep vrt, pa je kljub temu že nekaj let zaprta. Ko razpravljamo o povečanju prometa, ne smemo dopustiti, da gredo dinarji mimo naših rok. Prav pri razvoju gostinstva čutimo premalo prožnosti odgovornih.

Postojanka na Sremiču je sicer v sredini sremičskih vionogradov, kar turistu privlači, vendar je slabo urejena. Koristno bi bilo, da bi vsaj začasno uredili prenočišča.

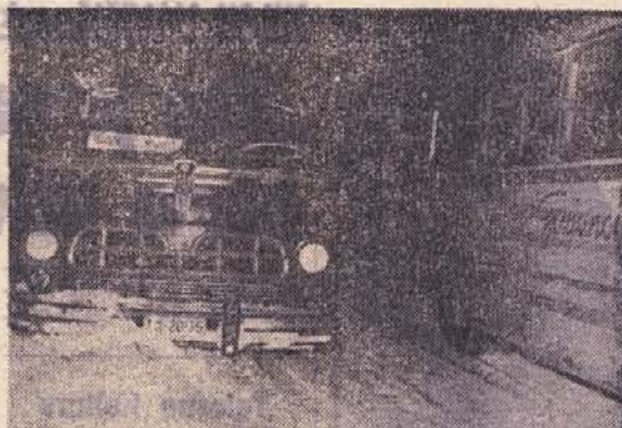
V Krškem je bilo pred vojno več gostiln, danes so samo tri. Nobena izmed teh pa ni tako urejena, kakor bi morala biti. Ne moremo biti zadovoljni z gostiščem »Murko« niti »Komučar«. Kolektiv gostišča »Komučar«, ki ima povprečno 2.200.000 din prometa mesečno, je v letu 1961 predložilo občinskemu ljudskemu odboru prošnjo za investicijsko posojilo v znesku 4 milijone din. S tem zneskom so nameravali preurediti zastarelo in premajhno kuhinjo, odstraniti stranišča, ki so sedaj v neposredni bližini kuhinje, in zgraditi nova, v prvem nadstropju pa zgraditi še 4 tujske sobe. Tudi lani so zaprosili ObLO za investicijsko posojilo v znesku 2 milijona dinarjev za najnujnejše preureditve. Toda do danes še ne vedo, kako bo z rešitvijo prošnje. Kljub temu bi kolektiv gostišča »Komučar« morda moral pokazati le več samoiniciative pri preureditvi prostorov. Čeravno ima gostišče velik promet, ima na skladih malo denarja. Res pa je, da so si nabavili nov hladilnik, pralni stroj, zgradili igrišči in uredili vrt. Tudi gostišče »Murko« ni v ponos mestu. Potrebno bi bilo prostore te

meljito preurediti, toda gostišče denarja nima.

Ali bi ne kazalo v Krškem ustanoviti še kako gostišče? Večina podatkov govori za to! To so ugotovili tudi udeleženci posvetovanja. Predlagano je bilo, naj bi ponovno usposobili bivšo gostilno »Jer-man«. To gostišče že dlje časa ni poslovalo in bi ga bilo potrebno temeljito preurediti. Nadalje je predvideno, naj bi se ustanovilo gostišče s tujskimi sobami v bivši Pfeiferjevi hiši zraven zavarovalnice. V tej stavbi so zelo primerni prostori za preureditev lokalov in kuhinje, razen tega pa je za hišo lep vrt. Predvideno je tudi, da bi se zgradilo gostišče zraven

stadiona. — Poleg stadiona transportno podjetje je gradil garaže, pa tudi kovinarska zadruga bo v neposredni bližini pričela graditi nove poslovne prostore. V nekaj letih bo na tem območju novo naselje. Že ti razlogi narekujejo gradnjo novega gostišča.

Vzporedno z razširitvijo gostinske mreže bo potrebno misliti tudi na postavitev garaž. V petih letih bi v Vidmu-Krškem lahko preuredili vse gostinske obrate, seveda, če bodo za to potrebna sredstva. V nedogled pa se problem gostinstva v vidmu demokratski občini ne bo smel odlašati.

Takole se srečujejo avtobusi na cesti od Smednika do Vidma-Krškega, ker ceste po zadnjem snegu niso zorali. Eden v globoki sneg, drugi pa mimo... Koliko trpe vozila, ni treba naštevati. Pa še vprašanje: zakaj je lahko cesta do Smednika lepo zorana in očiščena snega? Naj dodamo še, da imajo avtobusi (štiri redne proge na dan!) na omenjenem odseku nepotrebne zamude, prav ti avtobusi pa prevažajo predvsem delavce na delo in domov!

Deklica je padla iz drvečega brzovlaka

Dramatičen dogodek s srečnim koncem pri Vidmu-Krškem

4. februarja sta v Zagrebu vstopili v brzi vlak »Balkan-ekspres« št. 504 Bibija Gerbec in njena 7-letna hčerka Majda. Točno ob 20.45 je brzi vlak odpeljal iz Zagreba proti Ljubljani. Majdi je bilo sprva v kupeju všeč. Bilo je toplo in vožnja ji je prijetna delica. Ko se je v temi s polno paro približeval brzec železniški postaji v Brežicah, si je Majda zaležala sprehoda po hodniku vagona. Mama ji, nič hudega sluteč, te prošnje ni odklonila. Otrok se je na hodniku

prijetno zabaval. Med tem časom pa je vlak zdrvel že mimo železniške postaje Videm-Krško. Sedaj pa se pričela tisto, kar je samo dobrih deset minut kasneje vzemirilo na železniški postaji v Sevnici vse potnike v vlaku, zlasti pa Majdino mater.

Brzi vlak je vozil z brzino 80 do 90 kilometrov na uro. Enakomerni ropot vlaka se je razlegel v mirni noči daleč naokoli. Majda se je na hodniku vlaka preveč razigrala in iz nepojasnjenih vzrokov

naenkrat kakor slamica zletela iz drvečega vlaka... Mati je medtem mirno sedela v vagonu, saj se ji nič sanjalo ni, kaj se v tem trenutku dogaja. Prepričana je bila, da je z Majdo vse v redu. Vlak pa je drvel z veliko hitrostjo proti Zidanemu mostu, saj je do Ljubljane določen postanek samo na tej železniški postaji.

Ker hčerke že nekaj časa ni bilo na spregled, je mati stopila iz kupeja in pogledala po hodniku. Hodnik pa je bil prazen. Sprva je mati pomislila, da se je otrok skrival ali da je v stranišču. Ko pa je prišla do konca vagona, je opazila odprta vrata. V glavi ji je zažumelo, kolena so ji popustila in telo ji je začelo drgetati. Brž je pregledala ves vagon, vpraševala potnike po otroku, a vsakdo je le odkimal. Odprta vrata vagona pa so medtem pošastno ropotala... Z zadnjimi močmi je nesrečna mati potegnula za zasilno zavoro. Cvileč je brzi vlak obstal na železniški postaji. Po vaku se je hitro raznesla vest o nesreči. Telefoni so zabrneli. Obvestilo so prejeli vse železniške postaje od Sevnice do Brezice in postaje Ljudske milice. Dežurni miličnik v Vidmu-Krškem Miha Geršak je sprejel depešo. Nenaavadno obvestilo je vzemirilo in razburilo tisto noč veliko ljudi.

Stane Zerjav in Vera Kržan iz Vidma-Krškega pa sta bila tistega večera v službo v tovarno čokolade »Imperial«. Pogovarjala sta se o tem in onem, imela sta pred seboj samo še 300. 400 metrov poti, ko sta iz teme zaslišala otroški klic: »Gospa, gospa! Obstala sta. Tedaj ju je vsa zasmehljiva in prebela dohitela deklica in ju mirno vprašala: »Ali ste videli, če je šel po cesti kakšen fičko? Kje je železniška postaja, da bi šla z vlakom v Ljubljano?« Fant in dekle seveda nista vedela, kaj se je zgodilo z dekletcem, pa verjetno tudi sam otrok se tega ni zavedal. Punača sploh ni omenila nesreče, kakor da ni bilo nič. Ker sta menila, da se je otrok zgubil, sta ga odpeljala v tovarno čokolade. Objubiti pa sta ji morala, da jo

peljala na železniško postajo. V čokoladni so jo izprasevali, ona pa je bila z odgovori zelo skopca. Postregli so ji s čokolado. Sebe tedaj so opazili, da ima močno rdeče oči in pod očesom majhno prasko. Njen pogled je bil zbehan in nezapravljen. Toda jokala ni. Vsekakor se ni zavedala, da je padla z vlaka, niti ne, kako je prišla na cesto. Na srečo je iz vlaka padla v globok sneg in to ji je rešilo življenje.

Ob 21.05 je Majda na postajo Ljudske milice v Krško pripeljala Marjeta Koprivnik, delavka iz tovarne. Takoj so obvestili mater, ki je bila na železniški postaji v Sevnici. To je bil zanjo najšrečnejši trenutek v življenju, še posebno, ko je zvedela, da se otroku ni zgodilo nič hudega. Soize so ji bile po obrazu od sreče, presenečenja in prestanega strahu...

Majda je na postaji LM v Krškem mirno zaspala. Zbudili so jo okoli 4. ure zjutraj in miličnik Anton Ivanek jo je odpeljal na železniško postajo Videm-Krško ter jo izročil sprevedniku. Čez dobro uro sta se v Sevnici paljubili mati in hčerka Majda, ki je pred nekaj urami padla iz drvečega brzovlaka.

Drago Kastelic

Skoki v Venišah pri Leskovcu

Nedeljsko tekmovalje mladincev in pionirjev na 20-metrski skalalnici v Venišah pri Leskovcu je bilo za mlade tekmovalce prijetno zimsko doživetje. Kljub pomanjkljivi smučarski opremi so pokazali veliko smisla za smučarske skoke. Skakalnica, ki so jo pripravili tekmovalci iz Veniš, je dovojevala skoke do 17 m, ki so jih tekmovalci dosegli.

Rezultati nedeljskega tekmovalja: 1. Franc Svetec (17, 15,5), 2. Rudi Verščaj (12,5, 14), 3. Dušan Mišar (9, 10), 4. Jože Plečan (8,5, 10), 5. Alojz Zorič (8,5, 9), 6. Alojz Tomažin (8, 7), 7. Jože Radič (7, 7). Alojz Zorič

»PLEŠOČI OSLIČEK« in »SODNIK ZALAMEJSKI« – spet gostovanje Celjanov!

V Domu kulture v Kostanjevici na Krki bo v soboto, 23. februarja, gostovalo Slovensko ljudsko gledališče iz Celja z mladinsko igro s petjem in godbo »Plešočii osliček« in znamenito dramo španskega pisatelja Pedra Calderona de la Barca »Sodnik Zalamejski«.

Medtem ko bo »Plešočii osliček« pritegnil zlasti šolsko mladino, saj je dandane predaljo kvalitetnih gledaliških predstav za njo, bo »Sodnik Zalamejski« pritegnil staro in mlado.

Pri teh dveh predstavah bodo sodelovali vsi člani SLG Celje, saj nastopi v »Sodniku Zalamejskem« štideset igralcev naenkrat. Zelo verjetno bo treba prostori oder Doma kulture v Kostanjevici za to predstavo

vo nekoliko pomakniti v parter. »Sodnik Zalamejski«, ki ga je v slovenščino preli Oton Zupančič, spada med vrhunske stvaritve španske književnosti. V dvorani Doma kulture v Kostanjevici bo prihodnjo soboto praznik, kakršnen je bil takrat, ko je ansambel celjskega gledališča uprizoril »Othello«.

»Sodnika Zalamejskega« je zrežiral Branko Gombač, sceno zasnoval Sveta Jovanovič sceno glasbo pa je napisal Marjan Vodopivec.

Vstopnice bodo v prodaji od nedelje, 17. februarja, pri tajnici prosvetnega društva Danici Kuček, lahko pa jih rezervirate tudi po telefonu št. 19. S Prekope in iz Podbočja bodo občinstvo vozili posebni avtobusi.

Več sredstev za telesno kulturo

O poteku občnega zbora telovadnega društva »Partizan« Celulozar v Vidmu-Krškem, ki je bil 14. januarja, smo v zadnji številki že poročali. Ker je občni zbor premalo obravnaval razvoj športa in telesne vzgoje sploh, smo se obrnili do nekaterih tovarštev in jih zaprosili za mnenja o tem. Predvsem nas je zanimalo, kako ocenjujejo letošnji občni zbor TD »Partizan« — Celulozar, ali naj bi tudi v bodoče deloval kino v Krškem in sklopu Partizana, kako so zadovoljni s sedanjo športno dejavnostjo v občini oziroma v mestu. Vprašali smo jih tudi, kaj menijo o tem, da pride v videmskokrški občini na osebo iz pro-

računa 17 dinarjev za telesno kulturo v ljubljanski občini »Center« pa 3.112 dinarjev. Nadalje smo vprašali, ali se jim ne zdi, da je bila doslej telesna kultura v občini nekoliko zapostavljena, ali je v športnih organizacijah TVD Partizan dovolj mladine in kaj predlagajo za poživitev športa v samem mestu oziroma občini.

Prejeli smo sledeče odgovore:

Tone Skafar, predsednik občinskega sindikalnega sveta: »Ker občni zbor TVD »Partizan« — Celulozar ni obravnaval problematike in perspektive telesne kulture, ni izpolnil vseh pričakovanih športnikov. Lahko trdim, da je bil zato občni zbor zelo

slab. Oba kina v Vidmu-Krškem naj bi se združila, eventualno zgubo pa naj bi krilil iz občinskega proračuna. Če izzamemo plavalno in rokometno sekcijo, potem o kakšni športni dejavnosti v mestu sploh ne moremo govoriti. Ta dejavnost pa, žal, ni dovolj zastopana po šolah, da ne govorimo o delovnih organizacijah. Kakšen odnos imamo do telesne kulture, pa se kaže predvsem v tem, koliko jo denarno podpiramo. Manjka načrtnega dela. Mladine je v naši občini dovolj in je zares vprašanje, če je zadostno zastopana v Partizanu. Za poživitev športa in telesne kulture predlagam: več sredstev za šport, gradnjo primerne športne parka in telovadnice!«

Lojze Stih, predsednik občinskega odbora SZDL:

»Zaradi priprav na občinsko konferenco SZDL nisem mogel prisostvovati občnemu zboru in ga zato ne morem oceniti. Vse dotlej, dokler je imel krški kino dobiček, ni

nihče postavil vprašanja, kje naj bi kino v bodoče deloval. Sem mnenja, da bi kino ločili od Partizana. Oba kina bi lahko poslovala pod eno upravo. Proučiti pa bo potrebno vprašanje, če je dovolj razlogov za delovanje dveh kinov v Vidmu-Krškem. Če govorimo o športu, potem lahko samo omenimo plavalce in rokometaše. Ker telovadba krepi in utrjuje organizem človeka, bi bilo potrebno načrtno pričeti s telovadbo. Vsekakor je bilo dano odločno premalo denarja za telesno kulturo. Verjetno ObLO lani ni dovolj proučil potreb telovadnih društev. Najbrž pa tudi program občinske zveze za telesno kulturo ni bil dovolj konkreten. Letošnji program naj bi vključeval potrebe za vse športne panoge. Mnenja sem, da kljub neugodni finančni situaciji v občini lahko damo več sredstev za športno dejavnost. Ne smemo pa govoriti, da je bila telesna kultura zapostavljena, saj bi bila potem zapostavljena tudi prosvetna društva in še marsikatera organizacija. Občinski odbor SZDL je v okviru svojih možnosti nudil nekaterim športnim društvom finančno

pomoč in s tem pokazal razumevanje za šport. Tudi mladina bi se bolj zanimala za šport, če bi bili na razpolago primerni prostori, oprema ter vaditelji. Predlagam, naj bi v okviru občinske zveze za telesno kulturo temeljito proučili možnosti razvoja telesne kulture in da bi ObLO dal zvezi primerno dotacijo, ki naj bi se razdelila glede na delavnost društev.«

Karel Sterban, podpredsednik ObLO:

»Če se na občnem zboru ni dovolj razpravljalo o športu in telesni kulturi, je to dokaz, da je bil občni zbor premalo pripravljen. Kino naj bi zaenkrat še delovalo v sklopu Partizana, vendar naj bi svet za kulturo in prosveto pri ObLO skupno s predstavniki vseh kinov v občini razpravljal o njihovih težkočah. Tudi moje mnenje je, da so finančno

na sredstva glavni vzrok za športno nedelavnost. Telesna kultura je glede dotacij v enakem položaju kot kulturno-prosvetna dejavnost in mislim, da ni bila zapostavljena. Potrebna bo večja pomoč občinskega odbora SZDL in krajevnih organizacij SZDL. Partizan naj bi tečno sodeloval tudi s šolami.«

Obiskali smo še direktorja tovarne celuloze in papirja Lada Trampaša in dolgoletnega športnega funkcionarja Alfreda Isteniča starejšega in Petra Španoviča. Vsi so bili v glavnem mnenja, da je bil občni zbor premalo pripravljen in da bi aktivni športniki morali imeti več idealizma. Predlagali so, naj bi ObLO na seji obravnaval problem financiranja športa, društva pa naj bi sestavila tak program dela, ki bi izviral iz želja in potreb mladine. Tako bi tudi Partizan v Vidmu-Krškem dosegel večje uspehe.

O športu je v Vidmu-Krškem zadnje čase precej razprave. Mislimo, da bo potrebno prav zaradi tega proučiti ne samo izjave teh tovarštev, temveč tudi mnenja ostalih.

Drago Kastelic

POSAVJE

POROČEVALEC KOMUNE VIDEM-KRŠKO

»BILA BI UČITELJICA, ČE...«

Nasel sem jo na stanovanju: cesta 21. OKTOBRA 10a, Črnomelj. Se enkrat sem pogledal na spisek svojih »pacientov« (podatke — rojstne in druge sem zbral v matičnem uradu). Prav sem prišel. Kazalec desnice je kar na svojo pobudo pritisnil na gumb električnega zvonca. Odprlo je dekle, ki sem jo iskal, LJUDMILA DOLTAR.

»Saj ste rojeni 30. marca 1944, kajne?« sem jo spotoma vprašal. Začuden je vprašala:

»Kako pa veste toliko o meni?«

Začel sem jo spraševati o tem in onem. Ni vedela, kako bi odgovorila, zato je rekla svojemu očetu: »Pomagaj mi!«

»Saj to ni težak izpit!« sem pripomnil.

»No, pa naj začnem pri izpitih. Zdaj ko imam počitnice, pripravljam seminarsko nalogo za končni izpit na gimnaziji. Obiskujem namreč IV. letnik.«

»Kakšno temo ste izbrali?«

»JADRANSKO MORJE. To bo seminarska naloga iz zemljepisa.«

»Boste študirali na univerzi?«

»Ne, najprej se bom zaposlila. Ko bom imela kaj denarja, se bom vpisala za nadaljni študij.«

»Ste hoteli postati kaj drugega?«

»Veselim se je učiteljske poklice.«

»Kaj vam je najbolj ostalo v spominu?«

»Taborjenja z Mirne gore, iz Kumrova in od drugod.«

»Se veliko zabavate?«

»Nimamo kam iti. Šele pred kratkim smo mladinci dobili svoje sobe. Televizor, kino, pies — to je vsa zabava mladih.«

»Kako gledate na življenje?«

»Je lepa stvar. Zdi se mi, da tu di razvoj lepo teče.«

Jožica Papež se je rodila v Črnomlju tri dni po končanem prvem zasedanju SNOS

»NIMAM POSEBNIH NAČRTOV, KONČATI MORAM ŠOLO!«

Ko se je rodila, so v matično knjigo vpisali samo običajne podatke: JOZEFA PAPEŽ, ROJENA 23. FEBRUARJA 1944 v Črnomlju, Kolo-dvorska ulica 27. Zdaj bi morali med drugim dodati, da obiskuje Višjo gospodarsko šolo v Grobljah pri Domžalah (prvi letnik), da je »strašna« navijačka za košarko, da rada bere knjige itd.

»Kaj vas žene po študiju?« sem jo vprašal na dvorišču.

»Zelo rada bi šla za higieničarko v bolnišnico.«

»Kaj delate zdaj, ko imate počitnice?«

»Nič posebnega. Berem pa... saj imam počitnice, ne?«

»Ste pa velik optimist, kajne?«

»Lahko rečem, da sem zadovoljna.«

»Komu zaupate načrte?«

»Nimam posebnih načrtov. Najprej moram končati šolo, potem bom že videla... A komu naj zaupam? Ja, imam prijateljico. Marjanca je. V službi je pa v Novem mestu.«

MILAN MALEŠIČ, sekretar občinskega komiteja ZKS Črnomelj:

„Vse je odvisno od nas in od tega, kako bomo oživili mrtve številke!“

— Letni program občinske komune se povečuje z oziranjem na lansko leto za 18 odst.

Na posvetu komunistov iz gospodarstva smo stremeli za tem, da bi bil program čim bolj realen. Materialne osnove torej imamo, vse ostalo pa je

odvisno od subjektivnih sil.

Vse številke in vsi načrti, ki jih bo novi program vseboval, so letos bolj kot kdajkoli zrasli iz podjetij in kolektivov. Prirejenih je bil cel niz posvetov in razgovorov, tako v aktivih komunistov kot v drugih organizacijah. Podjetja so pokazala veliko razumevanja za realno povečanje proizvodnje in storitev. Po našem občutku je bilo letos zelo malo, vsekakor pa mnogo manj prikrivanja notranjih rezerv, kot vsa leta doslej.

Vprašujete, kaj si od letošnjega plana obetamo? Najprej bi rad poudaril tole: obeti so lepi, ker smo prav letos spoznali, da je vse odvisno od nas. Najbrž ne bo odveč, če še enkrat poudarim, da je uresničenje letnega programa naše občine in proizvodnih planov v delovnih kolektivih

zdej odvisna samo še od subjektivnih sil in od aktivnosti političnih organizacij in organov delavskega samoupravljanja. Obetov nam torej ne nudita program ali plan, ampak so ti obeti v naših rokah in močeh, v nas samih, v pridnosti in prizadevnosti vseh občanov ter v čvrsti volji, da bi sprejete plane in obveznosti uresničili.

Od tega je v celoti odvisen naš standard. Bolj ko se bomo trudili uresničiti sprejete obveznosti, z več sredstvi bomo razpolagali. Samo na ta način bomo lahko zadostili velikim potrebam v komuni v šolstvu, v zdravstvu, v socialnem varstvu in na drugih področjih.

Letos bomo razpolagali s sorazmerno majhnimi investicijskimi sredstvi. Zelje in potrebe so povsod velike. Zaradi občutne nerazvitosti uslužnostne obrti bomo razpoložljiva sredstva uporabili največ za razvoj obrti. K takšni odločitvi nas je vodila skrb za občana.

Pomanjkanje sredstev za naložbe nam onemogoča nadaljnjo izgradnjo objektov v turizmu in gostinstvu, čeprav si od teh dveh panog v bodočnosti veliko obetamo. Pomanjkanje sredstev pa ne pomeni, da obe panogi ne smeta napredovati. Od delovnih kolektivov v turizmu in gostinstvu pričakujemo, da bodo sorazmerno majhna sredstva, ki so na razpolago, gospodarno uporabljali za ureditev obstoječih obratov in turističnih objektov.

Letošnji program občine je lep obet za vso komuno in za vse občane. Ta obet pa bo uresničen samo, če bomo vsi razumeli, da so plani mrtva stvar tako dolgo, dokler jih s svojimi rokami ne spravimo v življenje. To je odvisno od delovnih kolektivov, od organizacij in od vseh samoupravnih organov ter hkrati od slehernega občana, ki mora v programu občine najti samega sebe in svoj prostor.

Telesna kultura v statutu

Občinska zveza za telesno kulturo v Črnomlju je sklicala sejo z vsemi športnimi delavci. Na seji so razpravljali o telesni kulturi v občinskem statutu Črnomelj.

Po plodni razpravi — diskutirali so vsi, ki so bili navzoči — so prišli do sklepa in dali komisiji za izdelavo statuta dva predloga, in sicer, da se ustanovi svet za telesno kulturo in sklad za telesno kulturo, tako da bo samostojen.

M. K.

Milan Malešič

Marljiva mladina iz Semiča

Semič je majhna vas in ima marljivo mladino in mladinke. Na zadnjem mladinskem sestanku smo razpravljali o svojem delu in napravili obsežen delovni načrt za prihodnje.

Skupina mladincev igralcev

študira pod vodstvom prof. Strniševe igra »Sreča na kredit«, s katero bodo že prihodnji mesec nastopili na domačem odru. Tudi pusta ne nameravajo kar tako pustiti mimo. Priredili bodo veseli večer. Z denarjem, ki ga bodo

zaslužili, bodo nabavili nekaj stvari, ki jih potrebujejo.

Razen tega vsako nedeljo organizirajo mladinski ples, ki je dobro obiskan. Mladina se zlasti zdej pozimi ogreje ob ploščah lepih melodij in poskočnih valčkov.

Semiška mladina pa se udeležuje tudi v športu. Rada igra rokomet, košarko in namizni tenis. Zdej na zimo se s tem ne morejo ukvarjati, zato komaj čakajo pomladi.

Da se ne bi mladinci in mladinke od večerih stiskali samo krog domače peči, smo sklenili, da se bomo shajali v lepo urejeni in topli sobici kino dvorane. Tu bomo prebrali časopise in knjige, igrali bomo šah, karte in gledali televizijske oddaje. Tako nam bo dolga in neprijetna zima preje minila.

Sonja Novak

Lahovega Slavka ni več

Predzadnji terek so položili v Semiču k zadnjemu počitku Lahovega Slavka iz Mladice. Na pokopališče ga je spremilo veliko Semičanov, ostalih Belokranjcev in prijateljev iz daljne Bosne.

Rodil se je 21. junija 1921 v Mladici pri Semiču, po končani osnovni šoli pa se je izučil za ključavničarja v Ljubljani. Kmalu se je vpisal v mornariško šolo, ki jo je dokončal, ko se je začela vojna. Takoj po razpadu stare Jugoslavije se je vrnil v domači kraj, vendar so ga

Italijani marca 1942 odpeljali v Gonars in pozneje v Padova. Po kapitulaciji Italije je vstopil v partizane in se po vojni vrnil v domači kraj, kjer je začel delati pri elektrifikaciji Bele krajine. Nato je odšel na novo službeno mesto v Bosno in se zaposlil v Banjaluki. Pri izvrševanju službe se je močno prehladil in zbolel. Zelo si je želel domov in dva dni pred smrtjo se mu je želja izpolnila. Naj mu bo lahka belokranjska zemlja!

Prijatelj

Grobišče padlih v Rožnem dolu bi bilo nujno treba urediti

V spominu nam je še tragedija na Gorenjih Lazih, ki se je zgodila 1. novembra 1941, ko so Italijani zvečer obkolili vas in pobili 20 partizanov. Drugi dan so jih

zvelikli na pokopališče v Rožnem dolu in zmetali 9 partizanov v prvi grob, v drugega 7 in v tretjega enega. Grobove so domačini oskrbovali med NOB in po vojni, vendar je to premalo. Nujno bi bilo, da bi na pokopališču trajno obeležili spomin na tragedijo. Prav bi bilo, da bi se organizacija Zveze borcev po 22 letih oddolžila spominu padlih partizanov. Podobne stvari mora podpreti občinski ljudski odbor, dolžnost krajevne organizacije in Zveze borcev pa bi bila, da bi morda z organiziranim udarniškim delom zmanjšali stroške. Kamenoseka debla lahko uredi podjetje Marmor iz Gradca, treba bi bilo le pobude za delo. Izgovor da ni sredstev, ne bi smel biti opravičilo za odlašanje.

Franc Derganc

Stiki s Koroško

Slovenski oktet iz Ljubljane je od 28. januarja do 1. februarja gostoval v Celovcu, Sentvidu ob Glini, Spitalu ob Dravi in Beljaku. V Celovcu bo 23. in 24. februarja gostovala tudi ljubljanska opera, ki bo uprizorila Verdijevega »Rigoletta« in Gotovčevega »Era z onega svetla«. V prvi polovici letošnjega leta namerava na gostovanje na Koroško tudi Slovenska filharmonija. V začetku aprila bo gostovalo v Ljubljani mestno gledališče iz Celovca.

BELOKRANJSKO GRADBENO PODJETJE ČRNOMELJ

NAJPRISRČNEJE ČESTITA ZA OBČINSKI PRAZNIK VSEM DELOVNIM LJUDEM NA PODROČJU OBČINE IN SE JIM PRIPOROČAJ!

Kaj pravijo tovarišice?

Ze lani so na občinski konferenci za družbeno aktivnost žena razpravljale o otroškem varstvu, o kvalifikaciji žena in o njihovi razbremenitvi pri gospodinskem delu. O tem bi radi izvedeli kaj več, zato smo poiskali tovarišico Vladko Vanovič, predsednico Konferen-ce žena, ki nam je povedala tole:

— Tudi v Črnomlju je veliko žena zaposlenih, zato je vprašanje otroškega varstva precej pereče. Imamo sicer vrtec za predšolske otroke, zanj pa le eno strokovno moč. V vrtcu je trenutno okoli 30 otrok. V nekaterih blokih si pomagajo tako, da nezaposlene gospodinje pazijo na več sosedovih otrok, katerih starši so v službi. Zadnje čase pa se čedalje bolj kaže potreba po varstvu za šolske otroke, saj so mnogi prepušteni cesti. Upamo, da nam bo še letos uspelo povečati

vrtec in ga preurediti. Izseliti je treba le eno stranko in ji najti primerno stanovanje. S pomočjo DPM in ObLO, ki nam precej pomagata, bomo menda uspeli.

Vladka Vanovič: »Zdej bi rade uredile še šolsko kuhinjo...«

Naša največja in najbližja naloga je ureditev šolske kuhinje, ki bo dijakom in šolarjem iz oddaljenih krajev in tudi otrokom zaposlenih staršev nudila toplo hrano. V kratkem pričakujemo še opremo za to kuhinjo, ki bo kmalu začela poslovati.

V okviru stanovanjske skupnosti deluje več servisov; žene se jih v precejšnji meri poslužujejo. Tako pralnice in kemične čistilnice, kakor tudi čevljarskega servisa. Pripravljamo ustanovitev tapetniškega obrata.

—Kar pridne ste, — ji vzajem besedo. — Rada pa bi slišala tudi za težave...

»1960. LETA SEM SAMOSTOJNO ŽAŽIVELA«

Ko sva se sprečala, sem ji hotel reči: »Vi ste Anica

Furlič, rojena 31. maja 1944. Poročena. Zaposlena v BELTU. Če ne verjamete, pa pogledajte v vašo osebo...«, pa sem samo vzkljnil: »Prav vas iščem.«

»Res?« je rekla malce presenečena.

»Da. Zanima me...«

»Aha, to bi radi vedeli! Veste, iz mladih let nimam kakih posebno lepih doživetij. Eno je vendarle. — 1960. leta sem šla v administrativno šolo v Novo mesto. Tedaj sem prvič živela sama, od doma. Navadila sem se.

»Zdej ste v BELTU?«

»V pripravi dela, kot nazivamo poseben sektor.«

»Ste zadovoljni?«

»Med mladimi in starejšimi ni razlik.«

»Kakšne so možnosti, da se mladina uveljavi?«

»Vsekakor je zdaj vse bolj ugodno kakor pred nekaj leti. Mladim zaupajo.«

»Ste zadovoljni s stanovanjem?«

»Da, trenutno še. Kmalu bom dobila boljše stanovanje.«

»Ste z domačimi deli močno obremenjeni?«

»Pri roki so razni servisi. Zelo razveseljivo je, da imamo v mestu kemično čistilnico in pralnico.«

»Vaši načrti?«

Rada bi se vpisala na višjo administrativno šolo v Ljubljani.«

Ne jezite se, če ga v trafikih zmanjka: DOLENJSKI LIST si naročite na vaš domači naslov

Dobro obveščen občan bo sodeloval v skupnih naporih

»Vsakoletna prizadevanja občanov za čimvečji napredek na vseh področjih, se bodo morala tudi letos uveljaviti pri uresničevanju nalog programa občine. Povečanje nalog v letošnjem letu je nekoliko močnejše kot lani. Če pa upoštevamo prizadevnost naših občanov in vse ostale pogoje in možnosti, ugotovljamo, da bomo sprejeti program uresničili ter dočakali prihodnje leto z večjimi uspehi in zadovoljniji, kot smo preteklo.

Nečuvno je, da ob tem čaka člane Socialistične zveze in vse subjektivne sile v komunni kopica nalog. Za nami so že široke in množične razprave o osnutku zvezne in republiške ustave, v katerih so občani seznanili z načeli bodočega razvoja naše družbe ter dodali precej svojih predlogov in pripomb. Pričakujemo, da bodo bližnje razprave o osnutku statutov občine in krajevnih skupnosti, ter statutov delovne organizacije prav tako množične. Samo na ta način bodo naštetih ustanovni akti našega področja postali resničen dogovor vseh občanov.

Ob celi vrsti vprašanj se neredko vrtimo leto za letom. Kdo naj na primer v Semiču vzdržuje Dom Patizana, Pro-

svetni dom in Gasilski dom, kdo naj skrbi za komunalne zadeve, kdo naj v Dragatušu rešuje pereče vprašanje po-

»Urediti bo treba družbene prostore organizacij in klubov je med drugim poudaril tov. Franc Štajdohar

pravila potov in vodovodnega omrežja, kdo naj na Vinici poskrbi za ureditev družbenih prostorov, reši problem gostinstva in tako ustvari pogoje za razvoj turizma, (takšnih in podobnih nalog in odprtih vprašanj je v vsakem kraju na kipe)? Odgovor na takšna in podobna vprašanja, zelo konkreten odgovor bo

treba dati v statutih krajevnih skupnosti.

Razumljivo je, da vloga krajevnih skupnosti ne bo mogla biti zgolj formalna, takšna kot je bila v več krajevnih odborih. Krajevni skupnosti bomo morali omogočiti in zagotoviti večjo materialno osnovo. Določiti bo treba, katera sredstva ji pripadajo za opravljanje njenih nalog. Sodelovanja prebivalcev v obliki samopriskpeva in prostovoljnega dela pa seveda ne bomo smeli zmanjšati, ampak nasprotno še povečati. Če dosedanja krajevni samopriskpevi, ki so v naši komunni v letih 1961 in 1962 znesli okrog 23 do 24 milijonov, so dokaz, da so prebivalci voljni sodelovati.

Pomanjkljivosti raznih vrst bo manj, uspehov pa več, če bodo vsi organi in vsa vodstva poskrbela, da bodo občani sproti, še bolj kot dozdaj, obveščeni o vsem, kar zanima posameznika in družbo. Dobro obveščen občan bo hitro vedel kje je njegov prostor kadar je potrebna pomoč bodisi njemu, bodisi družbi. Poleg raznih organizacijskih nalog čakajo Socialistično zvezo v komunni prav tu, na področju obveščanja ljudi na relaciji komunna — občan — proizvajalec in obratno, najobsežnejše naloge. To je razumljivo, ker Socialistična zveza vse bolj prerašča v obliko družbenega samoupravljanja.

Splošno trgovsko podjetje »POTROŠNIK«, ČRNOMELJ

S SVOJIMI POSLOVALNICAMI SE PRIPOROČA ZA NAKUP IN ČESTITA VSEM SVOJIM ODJEMALCEM ZA OBČINSKI PRAZNIKI!

Združitev obeh občin pomeni pridobitev, saj se sredstva ne bodo več drobila, skupne gospodarske probleme bodo reševali enotno, materialna osnova bo večja, turizem kot pomembna panoga bo lažje razvil, pa tudi upravni stroški se bodo zmanjšali.

Vse to je dragocena spodbuda in svetel obet, ki ga ne gre prezreti ob letošnji obletnici I. zasedanja SNOS v Črnomlju, ko bo praznovanje morda malo tiše kot doslej, pa zato bolj v duhu naporov za hitrejšo rast in razvoj vse Bele krajine.

bo namenjenih za individualne gradnje.

■ V kmetijstvu bodo letos v obeh sektorjih ustvarili 1 milijardo 905 milijonov dinarjev vrednosti ali za 11 odst. več kot lani.

Investicije bodo namenjene predvsem za dokončanje začetih objektov, za nakup strojne opreme in za gradnjo stanovanj po obratih. Ker je podružbljenih zemljišč dovolj, bodo odkupovali le tista, na katerih je že ustvarjen zakupniški odnos. Za našeto bodo v kmetijstvu porabili letos 213 milijonov.

■ Izvoz se bo z naporii nekaterih kolektivov povečal. Lani so izvozili za 715 tisoč dolarjev vrednosti, letos bodo za 857 tisoč dolarjev (dolar s obratniško osnovo 300%). Največ bo izvozila KZ Črnomelj (živina in hmelj), sledi Belt, ki bo letos povečal svoj izvoz za 42 odst., »Agrimela« s obratoma v Črnomlju in Semiču, kot novi izvoznik pa se bo letos pojavil tudi »Belsade« ki bo izvažal sadne koncentrate.

Takšni so načrti v občini Črnomelj. Brez dvoma bodo o njih še veliko razpravljali in marsikaj izpremenili ali dopolnili, iz teh načrtov pa kljub temu veže težnja po napredku. Čeprav se bosta, kot vse kaže, obe belokranjski občini, Metlika in Črnomelj, pravzaprav združili, pripravljajo programe razvoja tako eni kot drugi. Oboje načrte bodo nato združili v skupen močnejši program, ki bo več nudil in tudi več zagotavljal.

Vsa Bela krajina je zemljepisna celota, ves dosedanj razvoj na njenem področju je bil enoten.

METLIŠKI TEDNIK

BILO JE PRED DEVETNAJSTIMI LETI V ČRNOMLJU...

Tovarišico Starihovo, mater padlega heroja Janka Starihe, smo dobili doma v kuhinji. Prav presenečeno nas je pogledala, in ko je kolega Miloš začel naravnati »fles«, da bi jo fotografiral, je zakrila obraz z rokami:

— Nekarte me fotografiraj! Ne blamirajte me, vam rečem! Glejte kaka sem... pravkar sem »pucala« krave,

Zalka Stariha, mati narodnega heroja Janka Starihe

ker jih bodo prišli cepiti, menda za jetiko!

— Nič zato, — jo mirim, — saj vemo, da ste delovna žena in da imate prav ob tem času največ opravil. Zanima nas, kako je bilo pred 19 leti v Črnomlju, ko je zasedal SNOS.

— Bi se mogla malo zmišljati... Jojme, kje je že to! Vse sem pozabila! Na zasedanju nisem bila, pač pa se spominjam, da je bilo zvečer pred zasedanjem SNOS na Glavnem trgu veliko zborovanje. Ves Črnomelj je bil v zastavih in okrašen s cvetjem. Takrat je govoril tovariš Dušan Kveder. Snega ni bilo. Več pa ne vem, pojdite h komu, ki več ve! Na primer k tovarišici Setinovi. Vas bo hčerka spremila tja.

In res. Tudi tovarišico Pepco Setina (zdaj Bastačeva) smo na srečo dobili doma.

— Nimam dosti časa, grem v Novo mesto, — je rekla in nas vendarle povabila v sobo.

— Za zasedanje SNOS se zanimate? Oh, lepo je bilo taktat, čeprav so bili težki časi! Jaz sem bila predsednica AFZ. Z glavnega odbora smo žene v Črnomlju dobile nalogo organizirati prehrano in prenočišča za delegate. S hrano smo imele največ težav, ker ni bilo mesa. Ze smo imele v načrtu skuhati kaj mlečnega, pa smo s pomočjo intendantov. Povha dobile nekaj govodine. Iz te smo naredile omako, zraven pa smo skuhale kruhove cmoke. Gostje so pohvalili, da je bilo kar dobro.

Po zborovanju, ki je bilo na Glavnem trgu, je bila v »Gradu« večerja. Spominjam se, da so naše cmoke jedli tovariši Kidrič, Miha Marinko, Leskovšek-Luka z ženo, Marjana Draksler, dr. Vilfan z ženo in še drugi. Vsi naši voditelji so bili tam. Če sem koga pozabila imenovati, ga kar sami zapišite! Črnomeljke, ki smo kuhale in stregle, smo se po večerji pomešale med delegate in se z njimi pogovarjale. Tudi na zasedanje so nas povabili.

Zmenili smo se, fotografiranja pa se je tudi ta tovarišica branila. Najprej si je od-

Pepca Setina-Bastač: »Lepo je bilo takrat...«

Dogovor: povečali bomo proizvodnjo, razvijali obrt, gradili stanovanja in komunalne objekte...

V letnem programu občine Črnomelj za leto 1963 je novost: vse doslej je povečanje zmogljivosti temeljilo na gradnji novih proizvodnih objektov in na dograjevanju starih. Letos bo sredstev za investiranje manj, zato bodo povod povečali proizvodnjo, storitve in usluge z boljšo organizacijo dela, z večjo storilnostjo in proizvodnostjo, z uvajanjem sodobnejših tehnoloških postopkov in na podobne načine. Večji del razpoložljivih investicijskih sredstev predstavljajo tista, ki niso bila uporabljena lani.

■ Kaj kanijo v industriji? — V »Beltu« bodo naredili letos za okrog 20 odst. več kot lani, predvsem na račun boljše organizacije dela in proizvodnje novih izdelkov. V »Belsadu« bo stekla Luwa aparatura s polno zmogljivostjo. Njen rentabilni račun zahteva, da povečajo proizvodnjo za 86 odst. »Agrimela« se bo selil k železniškim skladiščem, kamor bodo prestavili žago in nakupili tudi nekaj nove strojne opreme, vsega za 92 milijonov naložb. Rudnik v Kanžarič bo letos odpravil stare težave. Stekla bo nova separacija, obratovati bo pričel novi vpadnik, proizvodni stroški se bodo zmanjšali, 80. odst. letošnje proizvodnje pa je že prodane. Tudi Iskrina tovarna »Kondenzatorja« na Vrtaču bo povečala proizvodnjo za 27 odst., kot vse kaže, pa bodo porabili okoli 150 milijonov za gradnjo nove hale in za nakup strojev. »Belokranjka« bo naredila za 82 odst. več kot lani, »Kovina« za 20 odst. več, vsem naštetim pa sledijo tudi ostali delovni kolektivi.

■ Investicijskih sredstev je manj kot lani, ker bodo del sredstev porabili za dopolnitev v prejšnjih letih načrtih investicij. V občinskem investicijskem skladu se bo vsega nabralo 35 milijonov.

Razpoložljivih sredstev nameravajo porabiti predvsem za razvijanje obrti, ker postajajo obrtne storitve in usluge v občini problem. Upajo pa, da se bo investicijski sklad povečal na račun anuitet za nekdanja posojila nerazvitim področjem (pomoč Primorski, Kočevski in Dolenjski). Objavljeno je namreč, da se bodo te anuitete stekale v investicijske sklade občin, kjer so bila posojila porabljena.

■ Negospodarskim investicijam bodo posvetili precej paznje zlasti zato, ker se Črnomelj že letos pripravila na svečano proslavo 20. obletnice zasedanja SNOS, ki bo februarja 1964. Pripravljeni so načrti za ureditev več mestnih ulic (pri tem bodo s svojimi sredstvi sodelovali kolektivi), za ureditev javne razsvetljave, kanalizacije na posameznih področjih Črnomlja, olepšati nameravajo okolišnje nove stavbe, zgraditi letno kopalnico in v Črnomlju marsikaj postoriti. Okoli 60 milijonov imajo v te namene že zbranih, računajo pa, da bodo iz republike dobili 65 milijonov pomoči.

Vse je pripravljeno za gradnjo nove stavbe za lekarno, dogradili bodo zdravstveni dom, s pomočjo medobčinskega sklada za investiranje v šolstvo pa bodo z 10 milijoni sredstev dogradili šolo na Vinici. V načrtih so tudi vodovodi: gradnja krožnega voda v Dragatušu, vodovod v Svibniku in pričetek rekonstrukcije vodovoda v Semiču. Za vse našeto najbrž ne bo dovolj sredstev, zato bo svet za komunalna in stanovanjske zadeve izdelal prioritarno listo gradenj.

■ Stanovanja bodo gradili še naprej. Zrasla bo nova, 29-stanovanjska stolpnica v Črnomlju, »Iskra« bo v Semiču gradila 8-stanovanjski blok, v stavbi lekarnarje bodo zgradili 6 stanovanj, 14 milijonov iz stanovanjskega sklada pa

Stavba novega metliškega hotela se dviga iz tal. Ko je bila dozidana prva etaža, je gradbena dela prekinil mrz. Ko bo nastopil jug, bodo pohiteli in nadoknadili zamujeno.

ROKOMETNI TEČAJ

Občinski rokometni odbor, zbor sodnikov v Črnomlju in rokometna zveza Slovenije bodo v soboto, 16., in v nedeljo, 17. februarja, v Novem mestu organizirali tečaj za rokometne sodnike. Zagotovljena je udeležba iz Gradca, Metlike, Črnomlja in Novega mesta. Kandidati bodo takoj opravljali tudi teoretične izpite.

Ker se je rokomet začel uveljavljati tudi v Novem mestu (Delavske športne igre), je zbor rokometnih sodnikov odločil, da si za spomlad zagotovi izprašane sodnike za prvenstvene rokometne tekme. Tečaj bosta vodila priznana dolenjska sodnika Franc Moljk in Vinko Smrekar. M. K.

VSEMU PREBIVALSTVU ČRNOMALJSKE OBČINE, VSEM DELOVNIM ORGANIZACIJAM IN KOLEKTIVOM ČESTITAMO ZA 19. FEBRUAR IN JIM ŽELIMO, DA BI SE ŠE BOLJ TRUDILI ZA NADALJNI NAPREDEK NA VSEH PODROČJIH!

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR ČRNOMELJ

OBČINSKI KOMITE ZKS ● OBČINSKI ODBOR ZB ● OBČINSKI ODBOR SZDL ● OBČINSKI KOMITE LMS ● OBČINSKI SINDIKALNI SVET IN DRUGE ORGANIZACIJE!

Trdna borčevska enotnost

NA LETNI KONFERENCI ZVEZE BORCEV NOVOMEŠKE OBČINE

(Nadaljevanje s 1. str.)

nje in tako nekdanje borce in aktiviste NOB spodbuja k vključevanju v sodobno stvarnost. Žal je bilo zanje premalo narejenega, niti del tišega, kar zaslužio. V novomeški občini bi še vedno potrebovali 76 stanovanj za borce, s čimer pa bi le začasno krili potrebe članstva. Marsikdo se v novo stanovanje ne more vseliti zategadelj, ker ne more plačevati previsoke stanarine in ostalih stroškov vzdrževanja.

V okviru raznih komisij pri občinskem odboru ZB so v preteklem letu reševali razna borčevska vprašanja. Tako se je 171 članov (od 1.124 zaposlenih) prekalificiralo, 612 so jih upokojili, 446 pa priznani delovno dobo za partizanska leta. Premajhno skrb pa smo posvečali grobovom padlih borcev. Predvsem bi bilo potrebno zaščititi šentjoške gozdove, kjer leži veliko padlih borcev, v samem šentjoštu pa postaviti grobnico za približno 600 borcev in talcev, ki leže na tamkajšnjem pokopališču.

V razpravi je tovariš Lojze Mirtič izrazil globoko zaskrbljenost zaradi naglega umiranja borcev. Če poznamo razmere, v katerih borci živijo, se moramo strinjati, da smo še vedno premalo naredili za boljše življenje članstva. Vojna je na borcih pustila mnoge posledice, predvsem pa jim je načela zdravje. Dandanes sicer skušamo ublažiti to vprašanje s tem, da pošljemo bolnega tovariša na zdravljenje ali okrevanje, smo pa na enem zadnjih mest po odmeri sredstev v te namene. Tovariš Rudi Pušenk je nato pripomnil, naj bi

borci svoje zadeve reševali v okviru svoje organizacije, ne pa na sodiščih, medtem ko se je tovariš Romih zadržal pri vprašanju zaposlitve borcev v podjetjih. Dejal je, da vsi delovni kolektivi le ne odklanjajo borcev. Treba je najti dobre stike in se bo stvar uredila tako kot v obratu »Krkas«, kjer imajo borci po besedah tovariša Liliče vse pristojnosti kot ostali proizvajalci, njihov aktiv pa je uspel zelo razgibati svoje delo. Nekaj žalostnih primerov so v razpravi navedli tovariši iz Sentjerneje. Ožigosali so neko šentjernejsko podjetje in njegovo nerazumevanje za reševanje borčevskih problemov. Podjetje je namreč odklonilo več članov ZB, ki so iskali zaposlitev, sprejelo pa je ljudi, ki niso niti člani Socialistične zveze. Šentjernejčani z ogorčenjem sprejemajo take zadeve, in želijo, da se ne bi primer nikoli več ponovil. V razpravi so večkrat omenili alkoholizem, kateremu se ponekod podrejšo borci, ki so ali prečenili svoje življenjske sposobnosti ali pa so jih k alkoholu privedle druge neurejene razmere.

Udeleženci konference so bili enotnega mnenja, da je bila razprava tako živa in razgibana (žal, zaradi pomanjkanja časa omejena), da se lahko resnično veselimo predlogov, pripomb in sklepov, ki so začetni jasno pot za bodoče delo organizacije. Nedvomno so s tem dani tudi okviri, v katerih se bo gibala dejavnost, tu in tam pa je znana tudi vsebina dela. Na posled ugotavljam, da je minil čas razcepljenosti organizacij, medsebojnih trenj in raznih nesporazumov. Razum-

ljiva je težnja po tesnejši povezavi in sodelovanju z drugimi organizacijami, kar dokazuje, da so načela ZB, ki zahtevajo od članov maksimalno angažiranje na vseh možnih področjih v naši socialistični skupnosti, popolnoma v skladu s splošnimi načeli: prispevati svoj del v skupnih naporih za izboljšanje življenjskih pogojev občanov. Zavoljo vsega tega je pričakovati pestro in razgibano delo članov in vseh organizacij ZB.

Člani novega občinskega odbora SZDL Novo mesto

Za člane novega občinskega odbora SZDL so bili izvoljeni:

- Avgušt Avbar (Novo mesto); Jože Blažič (N. m.); Alojz Bradač (Podhosta); Milan Bratož (N. m.); Alojz Božič (Stopiče); Jože Cvitkovič (Zalog); Roman Česelnik (Gaberje); Tone Gošnik (N. m.); Stane Gorinšek (Zuzemberk); Andrej Grča (N. m.); Franc Hrovat (Rumanja vas); Ivan Hrovatič (N. m.); Jože Kovačič (Škocjan); Alojz Legiša (N. m.); Marija Levčar (N. m.); Janez Levstik (N. m.); Franc Medle (Brunice); Franc Nahtigal (Mirna peč); Ivan Padovan (N. m.); Anica Rajič (N. m.); Franc Smolič (N. m.); Ludvik Si-

Novi občinski odbor ZB Novo mesto

Na letni skupščini ZB so bili v novi občinski odbor ZB Novo mesto izvoljeni: Franc Skof, Sonja Robič, Alojz Berkopec, Zdravko Štrukelj, Alojz Mirtič, Janez Zupančič, Nada Jakovljevič, Avgust Jazbinšek, Miloš Jančič, Janez Potočar, Ivan Grašič, Martin Pavlin, Miha Počrvina, Jože Zamljen, Vinko Vitkovič, Zvonke Perc in Jože Plavec.

V nadzornem odboru so trije člani: Jože Padovan, Jože Butara in Janez Banovec. Delegati za okrajno konferenco ZB: Zdravko Štrukelj, Franc Skof in Janez Zupančič.

monič (Sentjernej); Marija Skof (Otočec); Franc Skof (N. m.); Adolf Suštar (N. m.); Marijan Stangelj (Zalog); Stane Somrak (N. m.); Jože Starič (Sentjernej); Miro Thorževskij (N. m.); Kostja Virant (N. m.); in Miroslav Vute (N. m.).

V nadzornem odboru občinskega odbora SZDL so: Joža Čudovan, Franca Galič in Ciril Jarnovič, vsi iz Novega mesta.

KJE JE KAJ?

Ker smo v zadnjih dneh pogosto videli, kako v Novem mestu selijo pisarniško opremo, objavljamo, kje poslujejo zdaj posamezni uradi in organizacije, da bi jih občani predolgo ne iskali.

V BIVSI OKRAJNI STAVBI na Ljubljanski cesti 2 so nameščeni naslednji uradi občinskega ljudskega odbora Novo mesto: predsedstvo, oddelek za splošne in družbene službe, oddelek za gospodarstvo, oddelek za finance. Razen teh sta tam občinski komite ZKS in občinski odbor SZDL.

NA ROTOVZU na Glavnem trgu boste našli oddelek za notranje zadeve ObLO Novo mesto z matičnim uradom, oddelek za komunalne in gradbene zadeve ter urbanizem, sodnika za prekrške, Medobčinski zavod za prosvetno-pedagoško službo, Zavod za zaposlovanje delavcev, Ljudsko univerzo, Zvezo ribiških druženj in tehnični oddelek podjetja »Krema«.

V BIVSO STAVBO OZZ na Cesti komandanta Staneta 10 sta se preselila Zavoda za pravno pomoč in občinski odbor Zveze borcev NOV.

V SINDIKALNEM DOMU imajo svoje prostore: občinski komite LMS, občinski sindikalni svet in Zavod za napredek gostinstva in gospodarstva.

V STARIH PROSTORIH pa so ostali: Zavod za upravljanje družbenega premoženja (v baraki na Novem trgu 5); Zavod za kataster in izmero zemljišč — na Novem trgu 9; Zavod za stanovanjsko izgradnjo — na Prešernovem trgu 5; Zavod za upravo pokopališč — na Cesti komandanta Staneta 3, in uprava za dohodke ObLO Novo mesto — na Novem trgu 9.

Selitve pa še niso končane. Pričakujejo, da se bodo v nekaj dneh preselili še nekateri uradi, o čemer bomo še poročali.

SEM TER TJA PO STRAŽI

Na krajevni konferenci SZDL, ki bo 20. februarja, bodo izvolili nov odbor in odbore pri podružnicah v Gor. in Dol. Straži ter Jurki Vas in razpravljali o prečih vprašanjih tega kraja.

Več družbenih in političnih organizacij je imelo pred nedavnim občne zbornice. Tako so nove odbore volile in se pogovorile o nadaljnjem delu naslednje organizacije:

ZROP, ZB, RK, TVD »Partizana«.

PD »Svoboda« (mladinci) pripravljajo novo igro, ki jo nameravajo uprizoriti še v tej sezoni.

Krajevni odbor RK je pred dnevi zbral prijave za krvodajalsko akcijo. Odziv je bil dober, predvsem v delovnih kolektivih.

Zdravstveno postajo so adaptirali in dobili prostor še za zobozdravnika.

Gradbeno podjetje »Remonta« je upravne prostore preselilo iz stavbe krajevnega

NOVOMEŠKA KOMUNA

urada v zgradbo, kjer je splošno čevljarstvo.

Javno razsvetljavo bi nujno potrebovali v Straži in Vavti vasi. Pravijo, naj bo konec obljub, saj bi to v tako pomembnem kraju že lahko uredili.

Stražani in prebivalci okoljskih vasi bi nujno potrebovali razne obrtne delavnice. Najbolj potrebni bi bili kolarji, kovači, ključavničarji, kleparji, ki bi predvsem opravljali usluge zasebnikom.

Zima je prizadela zasebne živinorejce. Prehitela jih je, da niso mogli pravočasno oskrbeti nastila, krme in ostalega. Ponekod so ostali pod snegom tudi pozni poljski pridelki.

Teleta zmrzujejo

Stražani menijo, da okolje javne tehtnice v Straži nikakor ni najbolj primeren kraj za postajanje telet in druge živine, ki jo kmetijska zadruga Dolenjske Toplice kupuje od zasebnikov in jo pošilja v pitališča ali v klavnice. Prenočevanje oziroma večurno postajanje pod milim nebom načelja zdravje telet. Zato bi morali spremeniti odnos do živali. Nemara je v hlevih zasebnih živinorejcev v Straži še prostora za nekaj glav živine, ki trepetajo v mrazu in snegu, preden jo odženo na prej.

NOVICE IZ ŠMARJETE

Pretekli mesec je bil na pobudo krajevne organizacije ZB sklican množični sestanek za člane ZB, ZVVI in ZROP. Sestanek sta poleg številnih domačinov prisostvovala tudi referent za invalidske zadeve pri okr. zav. za soc. zav. Novo mesto ter zastopnik Združenja borcev NOV iz Novega mesta.

Najprej je predsednik krajevne organizacije ZB tolmačil tiste člene ustave in statuta, ki se nanašajo na delo te organizacije. Za njim je zastopnik Zavoda za socialno zavarovanje pojasnjeval, na kakšen način si borci iz NOV lahko pridobijo pravice do posebne delovne dobe in pokojnin. Poudaril je, da je imel OZSZ doslej nemalo težav za-

radi izjav prič, ki niso dale pravih podatkov, in tudi zaradi tega, ker so nekateri za korekcijo zganja ali vina podpisali izjavo o sodelovanju v NOB. Precej je takih, ki jim je bila pokojnina, pridobljena na nepošten način, že odvzeta, nekaterim pa še bo. Vse tri organizacije naj bi bile tesno povezane in naj bi tudi v bodoče pomagale druga drugi pri izvrševanju skupnih nalog. Navzoči so bili s sestankom in živahno razpravo zadovoljni, izrazili pa so željo, da bi se še večkrat srečali na skupnem sestanku.

Da ne bi bilo treba hoditi članom v Novo mesto, smo se dogovorili, da lahko leti oddajo pri tajniku ZVVI v Smarjeti članske knjižnice in zdravstvene izkaznice, ki niso še potrjene za leto 1963. Tajnik bo te dokumente za vse člane odnesel v Novo mesto in jim tako prihranil stroške potovanja.

Rudarji rudnika Iglita v Velenju so v januarju nakopali 243.000 ton premoga. Plan proizvodnje za ta mesec je znašal 225 tisoč ton, vendar so zaradi težav v preskrbi s premogom zvišali operativni plan na 258.000 ton. To rekordno proizvodnjo so dosegli z enakim številom delavcev!

PRIDRUŽUJEMO SE ČESTITKAM OSTALIH DELOVNIH KOLEKTIVOV ZA OBČINSKI PRAZNIK IN ŽELIMO PREBIVALSTVU OBČINE SE MNOGO USPEHOV NA VSEH DELOVNIH PODROČJIH!

PREHRAMBENA INDUSTRIJA »BELSAD«, ČRNOMELJ

Otroci si svetijo v šolo

Otroci, ki obiskujejo osnovno šolo v Vavti vasi, so v marsičem prizadeti. Zaradi majhnih in neprimernih prostorov, v katerih so v treh izmenah stiska okrog 360 učencev. Je pouk manj kakovosten, na drugi strani pa neprimeren čas pouka zelo ovira učence, ki hodijo iz oddaljenih krajev. Se do nedavnega so si morali otroci z Drganjih sel v šolo svetiti, ker so hodili ponoči. Učenci, učitelji in starši otrok upajo, da bo Vavta vas le dobila novo šolo.

Občinski odbor JPI

V novi občinski odbor JPI so bili izvoljeni: za predsednika Milan Bratož, za podpredsednika Janez Šolmajer, za tajnika Franc Račič, za člane pa Marjan Tratar, Jože Perko, Joža Čudovan, Ljubo Zagar, Janez Grašič, Lojzka Potrč, Jože Suhačolnik in Dušan Zupanc. Odbor je že pričel z delom in je izdal prvo številko »Biltena«, da bi seznanil javnost s »Letom tehnične kulture mladine v občini Novo mesto«.

Janez Šolmajer 50-letnik

22. februarja se bo srečal z Abrahamom naš priljubljeni tovariš Janez Šolmajer, kulturno-prosvetni delavec, ki je zdaj zaposlen kot prosvetni svetovalec pri medobčinskem zavodu za pedagoško službo v Novem mestu. Javnost ga pozna kot dobrega šolnika ter dobrega delavca in tovariša. Doma je iz Škofje Loke, torej z Gorenjskega, kljub temu pa se je pri učiteljevanju mudil najdlje na Dolenjskem: na Krki, v Trebnjem in Novem mestu. Med narodnoosvobodilnim bojem ga je okupator obsojil zaradi sodelovanja z OF na več let ječe.

Razen na pedagoškem polju se je Janez veliko udejstvoval tudi drugod, zlasti pri ljudski tehniki. Kot predsednik komisije za tehnično vzgojo mladine pri nekdanjem okrajnem odboru LT v Novem mestu je skrbel za razne tečaje in seminarje, na katerih so učitelji dobili osnovno znanje

o tehničnem pouku in širjenju tehničnih dejavnosti med mladim rodom. Prav po zaslugi tega so tovrstne dejavnosti med šolsko mladino na Dolenjskem dandanes lepo razvite. Tov. Šolmajer je za uspešno delo v LT dobil več priznanj in odlikovanj, med drugim ga je centralni odbor LT Jugoslavije odlikoval z bronasto plaketo Borisa Kidriča. Veliko je sodeloval in pomagal tudi pri organizaciji Jugoslovanskih pionirskih iger v naših pionirskih oddelkih, poznati smo ga kot aktivnega člana nekdanjega okraj. odbora RK Novo mesto, skratka, vedno ga srečujemo povsod tam, kjer je treba pomagati.

Dragi Janez, sprejmi torej za življenjski jubilej naše iskrene čestite ter hkrati zahvalo za vsa pomoč in sodelovanje na vseh področjih, kjer si se udeleževal!

-mtr-

Novomeška kronika

V prodajalni »Peko« na Cesti komandanta Staneta so te dni začeli prodajati s precejšnjim popustom — tudi do 70 odst. Mlado in staro od blizu in daleč si nabavljajo obutev za zimo, pomlad in poletje. Gneča v lokalni je tolikšna, da včasih novi kupci na morejo v lokal. Zaloga blaga je menda precejšnja.

Pred nedavnim so začeli v mesinčih in tudi v spodnji delikatesni trgovini prodajati krvavice. Fotošniki smo jih prej močno pogrešali, saj smo morali tovrstne mesne izdelke kupovati od zasebnikov. Zdaj sicer niso vsak dan na razpolago, nekajkrat v tednu pa so le!

Pretekli teden je nastopila odjuga. S streh so visele debele ledena sveče, sneg na glavnih ulicah pa so pridno čistili. Že smo začeli misliti na pomlad, pa nam jo je muhasta vreme spet zagodilo: v noči od ponedeljka na torek je na novo zapadla za dober pedenjen snega. Avtobusi že nekaj dni vozijo s precejšnjimi zamudami, ker so ceste slabo prevozne. Čiščenje po ulicah pa se je spet začelo ...

Na ponedeljkovem živliskem trgu je bilo čutiti, da se mraz poslabša. Več izbire, več kupcev in nižje cene! Tokrat so jajca prodajali po 45 din, kisló repo po 120 din, kisló glavo po 100 do 150 din, mleko po 58 din, smetano v skodelicah po 100 din, kokiš od 800 do 1000 din, jabolka po 100 din in surovo maslo v zavrtkih po 230 din. Zgodaj zjutraj je bilo menda dobiti celo radič, ki pa je kmalu pošel. Po stojnicah so spet razpostavili svoje blago prodajalci

V soboto na zabavno-glasbeno prireditev!

V soboto bo v kinu Krka v Novem mestu zabavno-glasbena prireditev v okviru »Iniciative 63«. Na prireditvi bodo nastopali ansambli, pevec in humoristi. Zaradi velikega zanimanja bo ob 17.30 prireditev za mladino, ob 20. uri pa za odrasle. Vstopnice bodo v predprodaji.

pletenin, umetnih rož in otroške konfekcije.

Gibanje prebivalstva: rodilo se: Slavka Jerončič, Nad mlina 26 — Bojana, Pepca Venta iz Kettejevega drevoreda 47 — Bojana, Helena Petrič iz Zagrebške ceste — Marka. — Poročili so se: Jože Jerman, ključavničar s Hriba, in Franciška Cimermančič, delavka iz Volčičeve 13; Albin Štrukelj, sofer iz Ljubljane, in Martina Hribar, natakarnica s Glavnega trga 16. — Umrla so: Podberšek — Hrovat Hermina, upokojenka iz Muzejske st. 9, 76 let; Alojzija Jerole, šivilja iz Paderšičeve 26, 56 let; Alojzija Kastelic, gospodinja s Ceste talcev 13, 75 let; Helena Stepišnik, gospodinja s Ceste komandanta Staneta 32, 80 let. — Ponesrečili se je Boško Abramovič, sin majorja JLA iz Dulančeve 1, ki je pri smučanju padel in si poškodoval desno koleno.

Kino KRKA prikazuje:

14., 15. in 17. februarja ameriški barvni western film »CRNI NAREDNİK«

Igrajo: Jeffrey Hunter, Constance Towers, Woody Strode. Režiser JOHN FORD. Tednik: filmske novice št. 5 in kratki film: 1001 risba.

Opozarjamo na predstave: četrtak in petek ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri. — Posebne predstave po znižanih enotnih cenah 60 dinarjev: v četrtak in petek ob 15. uri in v nedeljo ob 10. uri.

19., 20. in 21. febr. zabodno-nemški barvni film »PREPROSTO DEKLE«.

Igrata: Katarina Valente, Rudolf Prack. Režija: Verner Jakob. Kratki film: 10 minut Afrike.

Predstave: ob delavnikih ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri. — Posebne predstave: ob delavnikih ob 15. uri po enotni znižani cen 60 din. Obiskujte naše posebne predstave po znižanih cenah!

Prvenstvo Novega mesta v smučarskih skokih

Za nedeljsko prvenstvo Novega mesta v smučarskih skokih pri Roku lahko trdimo, da je bilo do sedaj najbolj množično organizirano zimsko tekmovanje v Novem mestu. Zlasti potrjuje to dejstvo, da sta se pred tem tekmovanjem bili dve manjši srečanja, na katerih je nastopilo okoli 50 pionirjev in mladincev. Tako je skupno na treh skakalnicah nastopilo okoli 100 pionirjev, mladincev in članov. Skoraj neverjetno! Videli smo pester nastop mladih tekmovalcev, ki do sedaj, žal, niso imeli prave strokovne vzgoje, kljub temu da imamo strokovnjake, ki bi jih vodili in jim nudili možnost za nadaljnji razvoj. Orneniti je treba, da je veliko mladih smučarjev, ki jih zanimajo še ostale panoge koristnega zimskega športa in bi si verjetno želeli tudi takšnih tekmovanj. Skratka: kadri je veliko, potrebno je zbrati smučarje, jih vključiti v smučarsko sekcijo in — delati z njimi! Kolikor tega ne morejo športna društva, ne bi bilo slabo, da bi se za mlade kadre poanizirali v sindikalnih športnih društvih in v večji meri v šolskih športnih društvih.

Tekmovanje se je odvijalo na dveh skakalnicah: na 25- in 15-metrski. Na prvi so skakali člani, mladinci in starejši pionirji, na drugi pa mlajši pionirji. Skakalnice sta bili dobro pripravljene in ni bilo preveč padcev, tako da so imeli skakalci precej športnega uživanja. Ravno tako so uživali tudi gledalci, ki se jih je proti pričakovanju zbralo več kot 300, kar spet kaže precejšnje zanimanje za zimski šport.

Pri članih so se borili za prvo mesto Koprivnik, Globevnik in Penko. Zasluzeno je zmagal Koprivnik, ki je razen velike zanesljivosti pokazal lep slog in najdaljše skoke; dosegel je najdaljši skok dneva — 23 m. Na ostali dve mesti sta se uvrstila Globevnik in Penko, ki sta bila precej izenačena. Ostali tekmovalci v tej kategoriji so se nekoliko razliko-

vali od prvih treh tekmovalcev. Tone Vesel in Miro Benčina sta pri mladincih bila daleč najboljša, pokazala sta vse odlike dobrih skakalcev in se jima je moč poznati trenju na skakalnici, za kar so bili prikrajšani drugi tekmovalci, ki so se bolj odrezali na prejšnjih skakalnicah, na katerih so veliko trenirali. Razveseljivo je, da je nastopilo kar 13 mladincev, ki so vsi brez izjeme veliko pokazali. Lahko trdimo, da je v tej kategoriji bilo najtežje zmagati.

Starejši pionirji so skakali na veliki skakalnici, ostali pa so se pomerili na manjši. Pri starejših pionirjih je zmagal Boštjan Spiler pred Bojanom Pavličem.

Na 15-metrski skakalnici se je preizkušalo kar 24 tekmovalcev, kar kaže, da je med najmlajšimi veliko zanimanja za skoke. Tekmovalci so bili zelo izenačeni, zato so bile tudi razlike v točkah minimalne. Zasluzeno je zmagal Mitja Berger pred Dragom Lampetom.

Trije najboljši iz vsake skupine so dobili knjižne nagrade, ki so jih pripravili ObLO Novo mesto, ObO SZDL Novo mesto, občinski sindikalni svet in Novotekst Novo mesto.

24. februarja bo na isti skakalnici medobčinsko smučarsko tekmovanje v skokih, ki ga bo organizirala občinska zveza za telesno kulturo v Novem mestu. Hkrati bo tudi tekmovanje mladincev in pionirjev, ki se ne bodo udeležili prvega tekmovanja, ker bodo na prvem skakali le tisti, ki so do sedaj izpolnili določene norme.

Rezultati tekmovanja:

Člani: 1. Bruno Koprivnik (22,5, 23 m) 205,2 točke, 2. Janez Globevnik (21, 21) 190,8, 3. Igor Penko (20,5, 21) 189,6, 4. Janjo Cečelič (20,5, 19,5) 180,0, 5. Božo Cvilović (20, 19,5) 177,3, 6. Cveto Zupancič (18,5, 18 p) 153,6, 7. Miha Gril (15, 19,5) 151,8.

Mladinci: 1. Miro Benčina (20,5, 19) 184,8; Tone Vesel (20, 20)

179,5, 3. Martin Brudar (18, 18) 173,4, 4. Miran Kovič (18, 18) 173,4, 5. Vanja Berger (17,5, 16,5) 171,6, 6. Marjan Boh (18, 17,5) 167,7, 7. Slavko Pavlič (18, 17,5) 167,7, 8. Slavko Kos (17,5, 17,5) 163,3, 9. Rudi Ahlin (18, 18,5) 162,6, 10. Ivan Kocjančič (17, 16) 162,2, 11. Ivan Stangelj (18, 18) 161,4, 12. Rihard Romih (15, 15) 153,0, 13. Janez Bartolj (14,5, 14,5) 150,1, 19) 184,8; 2. Tone Vesel (20, 20)

Starejši pionirji: 1. Boštjan Spiler (16, 15,5) 155,1, 2. Bojan Pavlič (17,5, 16,5) 151,1, 3. Stefan Kavšek (16, 16,5 p) 145,6, 4. Jože Levičar (13,5, 15 p) 135,6.

Mlajši pionirji na 15-metrski skakalnici: 1. Mitja Berger (12, 12 p) 156,0, 2. Drago Lampe (11 p, 12) 155,2, 3. Stanko Fink (11, 11) 154,4, 4. Ivo Smrečnik (9,5, 10,5) 149,9, 5. Stane Zupancič (9, 10) 149,2, 6. Pavel Kotnik (10, 9,5) 146,1, 7. Lado Foršek (10,5 p, 12 p) 144,3, 8. Marjan Mežnarčič (9, 8,5) 143,5, 9. Rudi Rozman (9, 10,5 p) 139,0, 10. Ivan Smajdek (8, 9) 138,7, 11. Bogdan Mali (8,5, 11 p) 138,0, 12. Jože Sinkovec (7,5, 8) 124,1, 13. Marjan Vajs (7 p, 10 p) 123,7, 14. Janez Slivnik (8 p, 7) 122,2, 15. Lado Smajdek (6, 7) 117,7 itd. S. Dokl

Smučarski skoki v Črnomlju

Občinska zveza za telesno kulturo v Črnomlju je v nedeljo, dne 10. februarja, organizirala prvenstvo Bele krajine v smučarskih skokih.

Ob rekordni udeležbi skakalcev (26) se je pod skakalnico in ob njej zbralo mnogo ljubiteljev belega zimskega športa. Mladinci in člani so skakali na 20-metrski skakalnici, medtem ko so se pionirji borili na 10-metrski skakalnici. Izvedenih je bilo 92 skokov, med njimi je bilo samo 12 lažjih padcev.

Tehnični rezultati:

Pionirji: 1. Boris Grabrijan (Partizan, Črnomelj) 10,50 in 10,50 m, 2. Jure Starčopar (Partizan, Gradac) 10 in 10 m, 3. Franc Malerič (Partizan, Črnomelj) 9 in 9,50 m.

Mladinci: 1. Jože Gladek (Belt) 18, 17,5 in 18 m, 2. Jože Bajt (Belt) 17, 18 in 18 m, 3. Stanko Ivec (Partizan, Gradac) 11,50, 14,15 metra.

Člani: 1. Zlatko Jurjajevič (Partizan, Č.) 18, 19 in 19 m, 2. Bogo Urbas (Partizan, Č.) 18, 18 in 19 m, 3. Janez Gladek (Belt) 17,50 in 18 m.

Vsi trije prvoplasirani v vsaki kategoriji so prejeli od ObZTK Črnomelj diplomo. Društvo prijateljev mladine v Črnomlju je prvoplasirane pionirje nagradilo s knjigami, ravno tako mladince občinski mladinski komite. M. K.

V ČRNOMLJU: slalom - teki - sankanje

V nedeljo, 17. februarja, organizira telesnozgodno društvo Partizan v Črnomlju v čast občinskega praznika v Črnomlju prvenstvo v slalomu, tekih in sankanju za pionirje, mladince, člane obeh spolov. Vsa tekmovanja bodo pri otroškem vrhu na gričku. Ljubitelje zimskega športa vabimo, da si ogledajo tekmovanja.

Bruno Koprivnik je s skokom 23 m dosegel rekord dneva in tudi zmagal

Vztrajno delo Dolenjskega letalskega centra

Marsikateri član Aerokluba iz Novega mesta rad pobrska po letih spomnih, ki jih je lani preletel na letališču v Frenci, kjer je bilo skozi vse leto res živahn.

Februarja so priredili teoretični padalski tečaj, ki se ga je udeležilo 14 mladincev in mladinc. Vsi so ga zelo redno obiskovali in ga tudi s uspehom končali. Ko je potekalo prvo sonec, so pričeli urejati letališče, s delom pa so pričeli tudi padalci, jadralci in motoristi letalci. Vsak si je želel, da bi se vsaj enkrat popeljal visoko pod nebo ali se s padalom spustil na zemljo. Najbolj vesel pa so bili mladenčki, ki so si prvič pripeli padalo in se spustili v globino.

Poleti so organizirali republiško padalsko prvenstvo, ki so se ga udeležili tekmovalci iz Ljubljane, Lesca, Maribora, Ptuj, Celja, Murške Sobote in domačini iz Novega mesta, izven konkurence pa so skakali tudi padalci iz Zagreba.

Med člani je zmagal Janez Brezar iz Lesca, med članicami pa Marija Levičar iz Novega mesta, ki je naredila v lanskem letu 95 skokov in jih ima skupno še 120. Tako si je priborila srebrno »C« znak, ki jo ima tudi Alojz Prah iz Sentjanja.

V septembru je bil na letališču tečaj za jadralne pilote, ki ga je vodil upravnik Aerokluba Franje Klemenčič. Udeležilo se ga je šest mladincev in ena mladinka, pet izmed njih pa je lahko ob koncu samostojno letelo s »Cavkos«. Navsez prve jadralne letalke na Dolenjskem si je pridobila Jožica Grandovec, uslužbenka Narodne banke, ki je tudi padalka. Kot jadralka se najraje vzpenja, najraje spomine pa ima na skok s padalom v Temenico.

V zimskem času se shajajo v pisarni, kjer s tovarišem Klemenčičem kujejo načrte za prve toplejše dni. Vzpodbuja jih to, da bodo dobili dve novi letali KB-16 »Matijure« in jadralno letalo »Lilias«. Sredstev za jadralno letalo

sicer še ni, vendar vseeno upajo, da bodo uspeli. S tem bi se številno njihovih letal povečalo na 7. J. G.

SANKAŠKE TEKME TABORNIKOV

Kakor vsako leto so novomeški taborniki tudi letos organizirali sankaske tekme. Tekmovalna steza je potekala od Kettejevega drevo-

reda na Marofu po Prisojni poti do ceste proti Ločni. Zaradi ostrega ovinka so zgradili poseben nasip, ki je bil za tekmovalce še posebno preizkušnja. Pozornost so vzbujali tudi tekmovalci s posebnimi dvojnimi sanmi. Medvedki in čebelice so tekmovali na skrajšani stezi.

Pri medvedkih je bil najhitrejši Jože Možina, ki je prevozil progo v 24,5 in 24,2 sekunde. Najhitrejša čebelica je bila Marjanca Tasen (30,0 in 29,7). Pri tabornikih je dosegel najboljši čas Dušan Ilvar, ki je prevozil progo v 44,7 in 45,7. V dvojicah sta zmagala Miran Kovič in Boris Zupancič (43,7 in 45,7).

»PIONIR« osmi in ostane v ligi

Z dedeljskimi nastopi je bilo zaključeno letošnje republiško prvenstvo v kegljanju. V tem tekmovanju je Pionir med dvanajstimi ekipami osvojil osmo mesto in bo zato ostal v ligi, zadnji štiri klubi pa izpadejo.

V zadnjem nastopu je Pionir nastopil v Ljubljani in dosegel rezultat 6455 kegljev. Tokrat se je posebno odlikoval LEGISA, ki je dosegel dober rezultat 867 kegljev. Ostali: MRZLAK 810, VESEL 809, FILIPIČ 805, BARBIČ in HREN 803, ROMIH 801 in JUNTEZ 750.

Posebno huda je bila borba za osmo mesto, saj so kar trije klubi imeli možnost z dobrim rezultatom ostati v ligi. V Mariboru je ekipa Maribora v zadnjem nastopu dosegla natančno isti rezultat kot Pionir na istem keglistu. Maribor bi moral podreti samo en kegel več, pa bi se uvrstil na osmo mesto, tako pa je osmi Pionir s 43 točkami, Maribor pa s 44 točkami deveti.

Vrstni red v republiški ligi: Triglav, Kranj, 7. Jesenice 13, Ljubljana 18, Branik 24, Celje in Grad 28, Konstruktor 34, Pionir 43, Maribor 44, Tekstilac 46, Bled 49 in Fužinar 50.

Najboljši posamezniki so bili pri Pionirju: MRZLAK 843, HREN 826, LEGISA 824, BARBIČ 820,

Kljub mraku, ki se je polagoma spuščal, smo z začudenjem opazovali, kako za nami zastaja zasmehljiva pokrajina. Po dvehurni vožnji smo prispeli v Novo Gorico, kjer so nas pričakali tamkajšnji taborniki. Takoj po razmetitvi so se delegati zbrali v treh komisijah, in sicer: propagandni, komisiji za medvedke in čebelice in organizacijski komisiji. Tu so prihajali na površje preči problemi. Precej je bilo govora o vključitvi kmečke in delavske mladine v organizacijo, o tabornem prostoru za tabornike cele Slovenije, o organizaciji dela itd.

Po končanem delu so delegati odšli v Park hotel, kjer so jim taborniki odreda Soških mešarjev pripravili družabni večer s pestrim programom in plesom. Medtem so prišli tja še ostali delegati in dvorana je bila kmalu polna, razpoloženje pa je bilo prav prijetno.

Druga dne, v nedeljo, je bila pred skupščino otvoritev razstave v avli OLO. Fotografije in plakete

„PARTIZANSKI ODRED“ - ponovno priznanje brežiškim in novomeškim tabornikom

Diskusije so bile zelo plodne, v njih je bilo kritično pregledano delo v preteklem letu, ugotovili so, da je nujno, da se delo v taborniški organizaciji poživlja. Kakor vedno je bil tudi tu glavna tema že večkrat načeti, a nerешeni problem uniformiranja tabornikov.

Skupščino je pozdravil tudi predstavnik taborniškega odreda »Mordri vlek iz Trsta. Izrazil je željo po tesnejših medsebojnih stikih z goriskimi taborniki. Predlagal je, da bi skupno obiskali Slovence v Beneški Sloveniji, ki bi gotovo s veseljem sprejeli njihov obisk.

Po končanih diskusijah je bil izvoljen nov 23-članski izvršni odbor, za predsednika pa tovariš Sergej Vošnjak.

Navada je, da vsako leto dobijo najboljši enote naziv »partizanski« - odred ali četa. Letos je bilo proglašeno 17 enot za partizanske, med njimi tudi odred Gorjanskih tabornikov iz Novega mesta in odred Matije Gučca iz Brežic. Najboljša enota Pohorski bataljon iz Maribora pa je dobila prehodni pokal, kipe borca. Po razglasitvi najboljših enot je IO poveljal najprizadenejše tabornike iz cele Slovenije, podelil pa je tudi srebrne in zlate značke.

Polni lepih vtisov so popoldne delegati zapuščali sončno Gorisko. »Srečno drugo leto v Murški Soboti« so nam ob koncu klicali primorski taborniki, ki jim gre vse priznanje za dobro organizacijo in prisrčen sprejem. Maja Klemenčič

Partizan Trebnje je v nedeljo nameraval izvesti izbirno tekmovanje za občinsko prvenstvo v smuku, slalomu in skokih. Zaradi močnega sneženja pa so izvedli samo prvenstvo v skokih.

Trebnjskim mladincem in pionirjem so se pridružil njihovi vrstniki iz Sentlovrca. Pomerili so se na petnajstmetrski skakalnici, ki so jo zgradili mladinci sami. Nastopilo je 8 pionirjev, 10 mladincev in 2 člani. Največ priznanja je postal mali Zlatko Longar, ki je star šele 6 let in se ni bal spustiti po strmem zaletu. Skočil je 7 m. Najdaljši skok dneva je imel Marjan Slak (12 m), ki tudi vodi mlade skakalce. Tekme je oviralo močno sneženje.

Rezultati: pionirji: 1. Stane Grabrijel — Trebnje (10,5 in 10), 2. Branko Praznik — Sentlovrnc (10,5, 9), 3. Ivo Longar — Trebnje (10, 9,5), 4. Stane Prijatelj — Trebnje (9, 8,5).

Mladinci: 1. Franc Slak (11,5, 11,5), 2. Veko Brenzik (11, 9,5), 3. Bojan Tomšič (10,5, 9,5) (vse Trebnje), 4. Cveto Ceglar — Sentlovrnc (10, 9,5).

Člani: 1. Marjan Slak (11,5, 12), 2. Milan Slak (9,5).

Povratno tekmovanje v skokih bo v četrtek v Sentlovrncu. Podaljšane počitnice so v Trebnjem dobro izrabili. V teku sta dva smučarska tečaja, v sredo bo izlet smučarjev na Debeno, v soboto pa bo na Debeno občinsko šolsko prvenstvo. Glavna smučarska prireditelj bo v nedeljo prav tako na Debeno. Tega dne bo občinsko prvenstvo v alpskih disciplinah in tekmovanje za prehodni pokal predsednika občine. B. N.

Bančni ropi

Ameriški zvezni statistični urad je objavil, da je bilo v letu 1962 v ZDA izropanih vsak mesec približno sto bank, kar predstavlja 25-odstoten porast bančnih ropov nasproti prejšnjemu letu. Zvezni policiji je uspelo rešiti okrog 50 milijard v našem denarju. Letni stroški za vzdrževanje FBI znašajo približno 35 milijard dinarjev.

Smučarski skoki v Trebnjem

Nekd obrtnik iz bruseljskega predmestja je pred nedavnim zapustil družino. Nihče ni vedel, kje je. Naposled je njegova žena v nekem dnevniku objavila, da je umrl, in določila uro njegovega pogreba. Radovedni mož je šel na pokopališče, da bi ugotovil, koga bodo pokopali. Pogreba kajpak ni bilo. Na pokopališču so obrtnika pričakovali samo žena in otroci ter ga prisilili, da se je vrnil z njimi domov.

ali dve lahko pojavijo spremembe, npr. upadanje kontaktne sposobnosti in depresije, pa tudi psihozne strahu. Posledica kronične utrujenosti je lahko tudi napaka srčne mišice.

Ujeli so ga

Ljudje, ki vedno prekoračijo svoj delovni čas in ki se že leta zadovoljujejo samo z nekaj urami spanja, so izgubili občutek za ravnotežje med fizično in duševno utrujenostjo. Strokovnjaki menijo, da se tudi pri nas za navidez nezadovoljnim skrajšanjem sna za uro

„LIČ“ LITOŽELEZNA INDUSTRIJA ČRNOMELJ

CESTITA ZA OBČINSKI PRAZNIK — 19. FEBRUAR PREBIVALSTVU ČRNOMLJA!

Šahovski turnir v Brežicah

V Brežicah se je v nedeljo, 10. februarja, ob 8. uri začel šahovski turnir Brežic in okolice. V sejni sobi komiteja se je zbralo dvanajst šahistov. Po končanem turnirju bo prvih deset

Šahistov zastopalo Brežice na turnirjih oziroma prvenstvih ali dvo-bojih. Prvo kolo je potekalo v zelo napetem vzdušju in je bilo tudi za gledalce zanimivo. Prišlo je tudi do presenečenj.

Rezultati: Emil Filipič — Adolf Berločnik 0:1, Emil Filipič — Simon Ernest 0:1, Drago Petrovič — Slavko Ouzi 1:0, Drago Petrovič — Simon Ernest 1:0, Maks Žibek — Marjan Setine 1:0, Viljem Grozdek — Vladimir Može 0:1, Viljem Grozdek — Lenart Setine 0:1, Slavko Ouzi — Lojze Valenčič 0:1 itd.

Po prvem dnevu vodi Dubo Kličič s tremi točkami pred Valenčikom 2,5 in Petričem (2 točki). —ab—

S tečaja za taborniške vodnike na Frati: jutranji telovadbi je sledilo »mimvanje do pasu« — fantje se niso ustrašili snega! Ves dan jim je bilo toplo, nihče se ni prehladil ne zbolel! Utrjevanje in zdrav način življenja v naravi sta sestavni del taborniškega programa

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 15. febr.: Vesela
Sobota, 16. febr.: Danilo
Nedelja, 17. febr.: Silvija
Ponedeljek, 18. febr.: Dragoslava
Torek, 19. febr.: Miroslav
Sreda, 20. febr.: Leon
Četrtek, 21. febr.: Irena

ČESTITKA

Dragi mami in tatu TOMAZIČE-
VIMA iz Slančjega vrha pri Trži-
šču čestitamo za tridesetletnico
akupnega življenja — otroci!

ZAHVALA

Anton Kumelj iz Kočevskih po-
ljan 3 pri Dol. Toplicah se iskreno
zahvaljuje dermatološkemu
oddelku novomeške bolnišnice,
predvsem dr. Adamčiču, vsemu
strojnemu osebju, posebno pa me-
dicinski sestri Mariji Staniša s ki-
rurškega oddelka bolnišnice Kan-
dija. Ker ste imeli z menoj veliko
dela, vsem najlepša hvala!

KLJUČNI OGLAS

DESNÍ VZIDLIV STEDILNIK in
2 osl (aksi) po 16 kg prodam.
Kupim dvo ali trikotenski kozo-
lec. Hrastar, Novo mesto, Brš-
lin 17.
VINOGRAD prodam pri Hmeljku-
na vas 15.
RABLJENE PLOSCICE za obzi-
davo štedilnika kupim. Ignacij
Perše, Novo mesto, Birčna vas 15.
OPREMLJENO SOBO oddam mo-
skemu. Vprašajte na Partizanski
cesti 19, Novo mesto.
POSTREZNIK srednjih let, mir-
no, pošteno, veščo pospravljanja,
sprejemem za nekaj ur dopoldne.
Naslov v upravi lista (80-83).
VAJENKO sprejemem. Strojna ple-
tilja Kristina Cirnski, Brežice,
Sentenart 2.

(Ne)srečni Novomeščani — odlok vendarle velja!

Odlok o javnem miru in
redu okraja Novo mesto
(Ur. list LRS 9/61) iz leta
1961 še vedno velja. Velja
tudi njegov 6. člen o či-
ščenju snega. Nespreme-
njen bo ostal do sklepa
komisije za usklajevanje
predisov združenih kraje-
jev pri OLO Ljubljana.
Torej bo pločnike le treba
počistiti! V zmotu so nas
v zadnji številki našega
lista zavedla napačna mne-
nja nekaterih odgovornih
tovaršev pri ObLO in te-
danja podoba mesta.

V začetku prejšnjega
tedna pa je komunalno
podjetje s pomočjo orga-
nov IM in oddelka za no-
tranje zadeve pri ObLO
Novo mesto začelo akcijo
za čiščenje in odstranjevanje
snega z novomeških
ulic. Na prva ustna opo-
zorila so izdali vsem
lastnikom, upraviteljem
in najemnikom hiš po-
sebno obvestilo o ve-
ljavnosti navedenega od-
loka. V obvestilu so jih
tudi seznanili s tem,
da bodo vse, ki navodil
ne bodo upoštevali, pred-
lagali v upravnokazenski
postopek. Na oddelku za
notranje zadeve ObLO so
nam povedali, da ni imelo
smisla čistiti pločnike in
metati sneg in led na ce-
sto, dokler si niso zago-
tobili prevoznih sredstev
za odvoz snega. V petek
so priskočile na pomoč
nekateri gospodarske or-
ganizacije, da je komu-
nalnemu podjetju uspelo
dobiti 60 delavcev, 9 ka-
mionov in 1 traktor. Naj-
prej bodo očistili glavno
ulico, nato pa še stran-
ske.

Poseben problem, ki se
je pojavil letos, je nevar-
nost zaradi teže snega na
strešah. Pri odjugu lahkega
snega s strmih streh brez
opornikov pade na ulico
in pokoplje pod seboj lju-
di. Zato bi morali lastni-
ki in upravitelji hiš malo
premisлити tudi o tem, ka-
ko bi očistili sneg s streh
in odstranili nevarnost.

POSTENO DEKLE sprejemem za pomoč v gostilni. Cirnski, Bre- žice.

ZENSKO DELOVNO MOC od 20
do 40 let, samsko, sprejme Mi-
lan Zitnik, lesna galanterija, Go-
ronja vas 6, Reteče, p. Skofja
Loka. Stanovanje in hrana v hi-
ši. Nastop zaposlitve takoj.

TRGOVSKA POMOČNICA, stara
26 let, želi spoznati resnega, sa-
mostojnega moškega s primerno
izobrazbo in zaposlitvijo zaradi
morebitne možitve. Ponudbe pod
naslovom »Skribna« v upravo
lista.

ZENSKO, ki bi pazila na otroka
v dopoldanskem času sprejemem.
Za uslugo oddam sobo. Milica
Lešnjak, Novo mesto, Majde
šilo 18-1.

KINO

Brestanica: 16. in 17. febr. ju-
goslovanski barvni film »Karolina
Reška«, 20. febr. nemški film
»Strelec v zelenem«.

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATICNI URAD BREŽICE

V januarju ni bilo rojstev izven
bolnišnice.

Poročili so se: Nikola Hanzir,
elektrotehnik iz Laduč, in Marija
Zlatič, učiteljica iz Sentenarta;
Ivan Roguljič, električar, in Ma-
tilda Lorber, trgovska pomočnica,
oba iz Brežic; Vladimir Keber,
uslužbenec, in Friderika Bruder-
man, uslužbenka, oba iz Sloven-
skih Konjic; Martin Setinec, poštni
uslužbenec iz Ljubljane, in Fran-
čiška Kavčič, poštna uslužbenka
iz Zirov.

Umrli so: Marija Jurkas, go-
spodinja iz Crnce, 91 let.

MATICNI URAD DOL. TOPLICE

V januarju ni bilo rojstev izven
bolnišnice.

Poročili so se: Alojz Beg, dela-
vec, in Marija Jenko, kmetovalka,
oba iz Gor. Sušice; Alojz Pucelj,
geometer iz Žužemberka, in Vida
Zagorc, uslužbenka iz Novega me-
sta.
Umrli so: Alojz Vojc, upoko-
jenec iz Soteske, 84 let; Karel
Kren, upokojenec iz Dol. Sušice,
54 let.

MATICNI URAD SENTRUPERT

V januarju ni bilo rojstev izven
bolnišnice.

Poročili so se: Ivan Avsec, kme-
tovalec iz Prelesja, in Ana Gregor-
čič, kmetovalka iz Rakovnika;
Franc Novak, pismonoša iz Doja
pri Litiji, in Ana Pavlin, polje-
delka iz Zabukovja.
Smrti ni bilo.

MATICNI URAD SEMIC

V januarju sta bili rojeni dve
deklici in en deček.

Cromelj: 15. in 17. febr. špan-
ski barvni film »Prodajalka vijo-
lica«, 19. in 20. febr. francoski bar-
vni film »Ambiciozna«.

Kostanjevica: 17. febr. sovjetski
barvni film »Dekle brez naslova«.

Mokronog: 16. febr. ameriški
film »Drevo za obešanje«.

Novo mesto — »Kriška«: od 15.
do 18. febr. ameriški barvni film
»Črni narednik«, od 19. do 21.
febr. nemški barvni film »Pre-
prosto deklet«.

Novo mesto — Dom JLA: od 14.
do 17. febr. španjski film »Ma-
ma, poslušaj moje pesme«, 18. in
19. febr. sovjetski film »Doba živ-
ljenja«, 20. in 21. febr. sovjetski
film »Na razpotju usode«.

Semič: 17. febr. ameriški film
»Določeni nasmehi«.

Sevnica: 16. in 17. febr. itali-
janski film »Helena Trojanska«,
20. febr. ameriški film »V senci
vislice«.

Trebnje: 16. in 17. febr. franco-
ski barvni film »Slepi potnik«.

Zužemberk: 17. febr. italijanski
barvni film »Kitajski zid«.

Poročili so se: Jože Mernik, de-
lavec, in Emilija Rangus, delavka,
oba iz Vavpče vasi; Jože Plut iz
Vrtičev pri Semiču, in Marija Mal-
narč, delavka iz Vavpče vasi.

Umrli so: Ivana Henigsmann, kme-
tvalka iz Vavpče vasi, 72 let;
Ana Vidmar, učiteljica iz Sel pri
Semiču, 83 let; Ana Kambič, učit-
karica iz Sodjega vrha, 91 let;
Ana Potočnik, kmetovalka iz Stran-
ske vasi pri Semiču, 73 let.

MATICNI URAD NOVO MESTO

V času od 4. do 11. februarja je
bilo rojenih 15 dečkov in 14 de-
klic.

Poročili so se: Janez Brajdič,
delavec, in Veronika Brajdič, oba
iz Podgorje; Stanislav Gazdova, sin
kmeta iz Podgrada, in Marija Koš-
merl, delavka iz Pristave; Jože
Klobočar, delavec iz Vel. Orehka,
in Ana Uršič, delavka iz Pročnje;
Jože Bedek, sin kmeta iz Gabrja,
in Angela Kobe, hči kmeta z Dol-
ca; Franc Rajk, sin kmeta iz Ga-
brja, in Marija Mavsar, hči kmeta
iz Igljenika; Ciril Seljak, uslužbe-
nec, in Roza Jenko, uslužbenka,
oba iz Ljubljane; Janez Grahek,
delavec iz Kota pri Semiču, in
Marija Trtnik, šivilja iz Petrove
vasi.
Umrli so: Jože Znidaršič, socialni
podpiranec iz Močvirja, 50 let.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški
porodnišnici rodile: Franciška Zu-
pet iz Mirne — Zvonka, Marija
Tome iz Brdarcev — Irena, Marija
Urbančič iz Gornjega polja — Du-

šanko, Justina Udovič iz Bušnje
vasi — Ignaca, Marija Ribarič iz
Dolnjega Bukovca — Ivana, Vale-
rija Bregar iz Bele cerkve — Bo-
jano, Silva Može iz Srebrnič —
Alojza, Albina Zamida iz Uršnih
sel — Alojza, Nežka Suštaršič iz
Sentjerneja — Marjetko, Leopold-
dina Meglič iz Irče vasi — Magdo,
Magda Novak iz Zabrđja — Ma-
gdo, Hedvika Struma s Potovrha —
Jožico, Antonija Bašel iz Soteske
— Tončko, Slavka Gazdova iz
Sentjošta — Franca, Milka Avbar
iz Malenske vasi — Alojza, Ana
Glavač iz Krmelja — Marinko in
Milana, Amalija Bele iz Mihovca
— Marjana, Desanka Penca iz
Cromolja — Andrejo, Kristina Klo-
bučar iz Dobindola — Jožico, Vi-
da Povše iz Gornjega Globodola
— Franca, Angela Zupančič iz Po-
ljan — Draga, Jožefa Cujnik iz
Gornjega Gradišča — Minko, Da-
nica Vegl iz Kočarje — Valka,
Tončka Goršin s Potovrha — Pe-
tra, Alojzija Znidaršič iz Obrha —
Sandija, Pepca Svigelj iz Stare
Bucke — Ivana, Ivanka Steklara iz
Trbinca — Marka, Marija Gove-
dnik iz Sodjega vrha — Jožeta, Ma-
rija Kramaršič iz Dolnje Stráže —
Amalijo, Marija Pajk iz Ostroga
— Sonjo, Ana Švaljger iz Cromolja
— Matejko, Franciška Sironič iz
Dolja — Francko, Jožefa Pust iz
Dolenje vasi — deklčo, Rezka
Kralj iz Zajčjega vrha — deklčo,
Marija Pavlenč iz Mirne peči —
deklčo.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški po-
ročnišnici rodile: Anica Račič iz
Cateža — Jožico, Marija Danilčič
iz Sevnice — Mirana, Stanislava
Zokalj iz Vel. Doline — Ksenijo,
Ivanka Komljenovič iz Kobjeva —
Sonjo, Milka Čorič iz Kobca —
Ksenijo, Jožeta Hotko iz Vel. Ob-
reža — Antona, Ljudmila Filej iz
Vrbine — Jožeta, Ljudmila Stefa-
nič iz Dol. Pirošice — Jožeta, Te-
rezija Beribak iz Sobenje vasi —
Cirila, Rozalija Bratančič iz Breza-
— Ivana, Ana Koštomaj z Blance
— Tatjana, Marija Cizel iz Kladija
— Franca, Antonija Premelč iz Sta-
re vasi — Marto, Dragica Magdič
iz Sav. Marofa — Djurdjico, Ma-
rija Prosevc iz Podvinj — Marijo,
Ana Preskar iz Kranja — Jožeta.

KRONIKA + NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili
in iskali pomoč v novomeški bol-
nišnici: Stanislav Kavšek, sin de-
lavca z Broda, je pri smučanju
padel in si poškodoval levo kolo-
no; Anton Sest, vnuč posestnika
iz Roj, se je uceskal v kazalec des-
ne roke; Antonija Kumer, delavka
z Daljnega vrha, se je z iglo zbod-
la v levo koleno; Pavil Gačnik,
hčerki delavca z Mirne, je električ-
na pečka padla na obraz; Stani-
slav Kovačič, zidar iz Zeleznega,
se je z nožem urezal v desno roko.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili
in iskali pomoč v brežiški bolni-
šnici: Srečko Kene, sin kmeta iz
Pavlove vasi, je padel pri smu-
čanju in si zlomil desno nogo;
Budi Špende, delavec iz Zdol, si
je pri delu poškodoval desno oko;
Jožeta Bogovič, gospodinja iz La-
duča, je padla na cesti in si zlo-
mila levo roko; Ivan Hebut, upo-
kojenec iz Radakovega, je padel
s kolese in si poškodoval desno
nogo; Alojz Novak, kmet iz Stare
vasi, je padel z lestve in dobil po-
škodbe po glavi.

VSAK ČETRTEK: DOLENJSKI LIST!

TOREK, 19. FEBRUARJA: 8.05
Maria Callas v dveh velikih sce-
nah opere »Lucia Lammermoore«
— 9.40 Igra vna plenski orkester RTV
Ljubljana — 11.00 Pozor, nimaš
prednosti! — 12.05 KN — inž. Ci-
ril Remic: Nega verig pri motornih
žagah — 13.30 Chopinov opus 1 in
druge pesnobešt — 14.35 Čez hrib
in dol. ... — 17.05 Koncert po že-
ljah poslušalcev — 18.10 Iz zlatih
dni zborovske glasbe — 20.15 Ra-
dijska igra: Jovan Cirilov: Vihar-
na pota — 21.19 Ples v noči.

SREDA, 20. FEBRUARJA: 8.55
Pisani svet pravljic in zgodb —
10.15 Ray Anthony in Benny Good-
man — 11.00 Pozor, nimaš pred-
nosti! — 12.05 KN — inž. Marko
Glažar: Pogoji za uspeh krompir-
jeve akcije — 13.30 Ob zvokih za-
bavne glasbe — 14.35 Koncert za
harfo in orkester — 15.15 Moder-
ni plenski ritmi — madison in bos-
sa nova — 17.05 Govorica glasbe-
nih instrumentov — 18.15 Ljudski
parlament — 20.00 Spoznavajmo
svet in domovino.

ČETRTEK, 21. FEBRUARJA: 8.05
O starih časih, potovanju in lju-
bezni — 9.25 Prizori iz Kozinovca
ga »Ekinokvij« — 11.00 Pozor,
nimaš prednosti! — 12.05 KN —
vet. Franc Skušek: Zreja telet, II.
14.05 Lipovšek kot pianist in kot
skladatelj — 14.35 Naši poslušalci
čestitajo in pozdravljajo — 15.30
Turistična oddaja — 17.05 Glasba
iz Talijanske hrama — 18.10 Me-
lodije v večernem mraku — 20.00
Četrtek večer domačih pesmi in
napevov — 22.15 Po svetu jaza
»Swing 60. leta«.

OBVESTILO

1. Komunalni zavod za socialno zavarovanje v
Novem mestu nujno potrebuje evidenco o vseh
aktivnih zavarovancih in upokojenih, ki so osebni
vojaški, vojni ali mirnodobski invalidi ali ki imajo
odlikovanje spomenice 1941 ali odlikovanje narod-
nega heroja. Ti podatki so zavodu potrebni, ker
imajo gornje osebe v primeru bolezn ali zdrav-
ljenja v bolnišnicah pravico do 100-odst. nadome-
stila ali do polnega zneska pokojnine. Zato vse
te osebe naprošamo, da pošljejo pisмено ali osebno
sporočilo podpisane mu zavodu naslednje podatke:

- priimek in ime,
- rojstne podatke,
- številko odločbe o priznanju vojaške invalid-
nosti ali drugega svojstva, za upokojenje tudi
številko pokojninske odločbe, za aktivne za-
varovance pa naslov organizacije, pri kateri
so zaposleni.

2. Obveščamo vse upokojene, da se jim od
1. januarja 1963 ne izplačuje več posebni dodatek,
ki ga prejemale poleg pokojnine za tri mesece
naprej, ampak le v mesečnih zneskih. Tudi dodatek
za kruh se izplačuje le v mesečnih zneskih. Zato
naj upokojenici opustijo pogostne reklamacije, ker
jim posebni dodatek ni izplačan v trimesečnem
znesku in na te reklamacije zavod ne more odgo-
varjati.

3. Vse organizacije obveščamo, da jim služba
socialnega zavarovanja začasno še ne more odobriti
po členu 122. zakona o organizaciji in finansiranju
socialnega zavarovanja predvidenega prispevka za
kritje osebnega dohodka za prvih 30 dni bolez-
enskega dopusta za obolele zavarovance, ker se niso
sprejeti potrebni splošni predpisi in normativi. Zato
jih naprošamo, da začasno krijejo te stroške iz
svojih sredstev, da ne bodo oboleli zavarovanci
prizadeti. Organizacijam bodo izdatki naknadno
obračunani.

Novo mesto, 12. februarja 1963.

KOMUNALNI ZAVOD ZA SOCIALNO
ZAVAROVANJE — NOVO MESTO

OBJAVE — RAZPISI

Iščemo sezonske delavce!

Kmetijski obrati Sentjerne, No-
vo mesto in Trška gora potrebuje-
jo za delo v poletnih mesecih
večje število sezonskih delavcev
za poljska dela in nekaj dobrih
živorojev. Interesenti naj se ja-
vijo na upravnih obratov do 20. fe-

bruarja, kjer bodo dobili vse po-
trebne informacije. Po tem roku
ne bomo več sprejemali prijav.

TRAVO PLOŠČENKO

iz Koprivnika, Vel. Korena tri oko-
lice Kostanjevica pripeljite do dne
20. februarja. Vzamemo vsako ko-
ličino. »Tepetnik« pri gostilni Ko-
sak, Novo mesto.

GRADBENO PODJETJE »OBNOVA« — LJUBLJANA VILHARJEVA 33

sprejme

v začetku letošnje gradbene sezone za svoja gradbišča
v Ljubljani, Smledniku, Ihanu, Skofji Loki in Porču:

- večje število kvalificiranih tesarjev,
- večje število kvalificiranih zidarjev,
- večje število kvalificiranih železokrivcev.

Prav tako sprejme večje število
nekvalificiranih delavcev,
ki imajo veselje za priučitev po hitri metodi za
tesarski in zidarski poklic.

Hrana in stanovanje za samske delavce sta preskrblje-
na. Osebni dohodek po pravilniku o delitvi osebnega
dohodka in po učniku. — Pismente ali ustne ponudbe
sprejema kadrovski oddelček podjetja.

»METALKA«

TRGOVSKO IZVOZNO IN UVOZNO PODJETJE
LJUBLJANA — TITOVA 24

sprejme

— VAJENCE V UK

v železninarsko-tehnični stroki.

POGOJ: končana popolna osemetka s prav do-
brim ali dobrim uspehom.

Pismente ponudbe z zadnjim šolskim spričevalom
dostavite na naslov: »METALKA«, Ljubljana —
Titova 24.

MANJŠA USTANOVA V NOvem MESTU

razpisuje prosto mesto

honorarnega knjigovodje

Obseg dela:

trikrat do štirikrat popoldne po dve uri.

POGOJ: absolutna samostojnost pri delu.

Zaprte pismente ponudbe pošljite na naslov: Uprava
Dolenjskega lista, Novo mesto, p. p. 33, pod
»KNJIGOVODJA«.

SPORED RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.05,
6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00,
19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored
od 5.00—8.00.

PETEK, 15. FEBRUARJA: 8.05
Marjan Kozina: Baletna suita —
8.55 Pionirski tednik — 9.45 Poje
Ljubljanski oktet — 10.35 Naš
podlistek: Bratko Kreft: Novela,
II. — 11.00 Pozor, nimaš prednosti!
— 12.05 KN — vet. Erik Spil-
ler: Obolenje dihal pri perutnini
— 12.45 Poje Pat Boone — 14.35
Od popevke do popevke — 15.20
Zveneece kaskade — 17.05 Koncert
in simfonija — 18.10 Kar po do-
mače ... — 18.45 Iz naših kolek-
tivov — 20.00 Pianist Oscar Pe-
tersson z godali — 21.15 Oddaja
o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 16. FEBRUARJA: 8.05
Poštarček v mladinski glasbeni re-
dakciji — 9.25 Sprehod skozi Mo-
skvo — 11.00 Pozor, nimaš pred-
nosti! — 12.05 KN — Franc Mar-
tine: Delovni kolektivni kmetijski
organizacij sprejemajo svoje
programe za letošnje leto — 14.05
Klavrski post iz poljske države —
14.35 Naši poslušalci čestitajo in
pozdravljajo — 15.40 Zborovske
skladbe sodobnih hrvaških kom-
ponistov — 17.05 Gremo v kino —
18.45 Okno v svet — 20.00 Novo
v studiju 14 — 21.00 Za konec ted-
na — ples

NEDELJA, 17. FEBRUARJA: 6.00
Mislinska radijska igra: Franci
Puntar: Packe — 9.05 Mendelssohn
in Grieg — 10.00 Se pomnite, to-
variši! ... — 10.30 Peta zabavno-
glasbena matineja — 11.30 Nedelj-
ska reportaža — 12.05 Naši poslu-
šalci čestitajo in pozdravljajo, I.
— 13.30 Za našo vas — 14.15 Na-
ši poslušalci čestitajo in pozdrav-
ljajo, II. — 15.30 Dvofakovo po-
poldne — 16.20 Ogritca s popev-
kami in prijetnimi melodijami —
17.15 Radijska igra: Rolf Schnei-
der: Slovo od Sundheima — 18.30
Sportna nedelja — 20.00 Izberite
svoj melodijo — 22.15 Skupni
program JRT, studio »Zagreb«.

**PONEDELJEK, 18. FEBRUAR-
JA:** 8.05 Zborovske pesmi Antona
Foersterja — 8.55 Za mlade rado-
vednece — 9.45 Kalkavske narod-
ne pesmi — 10.15 Giuseppe Verdi:
Zaključni prizor opere Rigoletto
— 11.00 Pozor, nimaš prednosti!
— 12.05 RRU — inž. Erik Elsent:
Klirjenje in prireja živine — 13.30
Popularen operni spored — 14.35
Naši poslušalci čestitajo in po-
zdravljajo — 15.15 Mali ansambli
v ritmu rock'n'rolla in twistu —
17.45 Orkester Mantovani — 18.25
Poje Slovenski oktet — 20.00 Sku-
pni program JRT, studio Ljublja-
na — 20.45 Novo v znanosti.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL
Brežice, Cromelj, Metlika, Novo mesto, Sevnica,
Trebnje in Videm-Krško

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnjak (glavni
in odgovorni urednik), Rja Bačar, Miloš Jakopeč,
Drago Kastelic in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 20 din —
Letna naročnina 900 din, polletna 450 din; plačljiva je
vnaprej. Za inozemstvo 1800 din — Tekoči račun pri
podružnici NB v Novem mestu: 606-11-608-9 — NASLOV
UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3
— Poštni prečal 33 — Telefon 21-237 — Rokopisov in
fotografij ne vračamo — TISKA: Casopisno podjetje
»DELO« v Ljubljani!